

Reakcja UE na państwową strategię inwestycyjną Chin

EUROPEJSKI
TRYBUNAŁ
OBRACHUNKOWY

2020

Spis treści

	Punkty
Uwaga dotycząca pandemii COVID-19	
Streszczenie	I-VII
1. Wprowadzenie	01-05
2. Zakres przeglądu i podejście Trybunału	06-07
3. Państwowa strategia inwestycyjna Chin	08-28
Opis strategii „Going Global”	08-16
Przegląd chińskich inwestycji w UE	17-28
Ograniczenia dotyczące inwestycji zagranicznych w UE	18-20
Wielkość inwestycji z Chin w UE	21-26
Sektory inwestycji	27-28
4. Sporządzone przez Trybunał zestawienie zagrożeń i szans dla UE	29-32
5. Reakcja UE na strategię inwestycyjną Chin	33-67
Mechanizmy zarządzania w UE	33-35
Reakcja instytucjonalna UE	36-56
Proces opracowywania kluczowych dokumentów strategicznych	36-43
Dostosowanie reakcji do zagrożeń i szans dla UE	44-46
Wdrażanie strategii	47-51
Monitorowanie, sprawozdawczość i ocena strategii	52-56
Reakcja państw członkowskich	57-67
6. Uwagi końcowe i wyzwania	68-83

Załączniki

Załącznik I – Grupa ekspertów

Załącznik II – Definicja, cele, inwestycje i finansowanie inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”

Załącznik III – Ograniczenia statystyk dotyczących BIZ

Załącznik IV – Przegląd chińskich inwestycji w UE: BIZ (zasoby)

Załącznik V – Przegląd chińskich inwestycji w UE: udziały własnościowe podmiotów zagranicznych

Załącznik VI – Sporządzone przez Trybunał zestawienie zagrożeń i szans dla UE związanych ze strategią inwestycyjną Chin

Załącznik VII – Działania wynikające ze strategii UE wobec Chin

Załącznik VIII – Obszary reakcji UE na strategię inwestycyjną Chin oraz dostosowanie tej reakcji do zagrożeń i szans, jakie stwarzają Chiny

Wykaz akronimów

Glosariusz

Zespół kontrolny Trybunału

Uwaga dotycząca pandemii COVID-19

Prace przeglądowe Trybunału zostały zakończone przed wybuchem pandemii COVID-19. W rezultacie w niniejszym dokumencie nie uwzględniono żadnych zmian w polityce ani innych nowych okoliczności, które pojawiły się w związku z pandemią.

Informacje na temat niniejszego przeglądu

Od lat 80. ubiegłego wieku Chiny wdrażają państwową strategię inwestycyjną, która ma umożliwić rozwój silnej gospodarki opartej na eksporcie. Trybunał przyjrzał się reakcji UE na tę strategię.

Jak wynika z przeglądu przeprowadzonego przez Trybunał, trudno było uzyskać kompletne i aktualne dane, a tym samym zyskać ogólny ogląd inwestycji realizowanych w ramach strategii inwestycyjnej Chin w UE. Ponadto kontrolerzy Trybunału nie znaleźli żadnej formalnej i kompleksowej analizy, która dotyczyłaby zagrożeń i szans dla UE związanych z tą strategią. Do przyszłych wyzwań będzie należało dokładniejsze określenie założeń, wdrażanie, monitorowanie, sprawozdawczość i ocena w odniesieniu do strategii UE–Chiny, a także koordynowanie reakcji instytucji UE i państw członkowskich przez wspieranie wymiany informacji w tym obszarze.

Streszczenie

I W ciągu ostatnich dwóch dekad Chiny urosły do rangi znaczącego mocarstwa gospodarczego na arenie międzynarodowej. Od lat 80. ubiegłego wieku Chiny wdrażają państwową strategię inwestycyjną, która ma umożliwić rozwój silnej gospodarki opartej na eksporcie. Inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” w połączeniu z inicjatywą „Made in China 2025” to najbardziej istotne chińskie strategie inwestycyjne na rzecz wzrostu gospodarczego. Mają one na celu zwiększenie wpływów Chin za granicą, w tym w całej UE i w poszczególnych państwach członkowskich.

II Jako kontroler zewnętrzny UE Trybunał uznał, że nadszedł odpowiedni moment na przeprowadzenie przeglądu reakcji UE na państwową strategię inwestycyjną Chin, która stawia przed UE wyzwania ze względu na rosnący wpływ gospodarczy Chin. Zasadniczym elementem tej chińskiej strategii inwestycyjnej są w szczególności przedsiębiorstwa państwowe korzystające z chińskiego finansowania publicznego. Zgodnie z przepisami UE subsydia tego rodzaju, jeśli zostałyby przyznane przez państwa członkowskie, byłyby traktowane jako pomoc państwa. Ta różnica w podejściu do tej kwestii utrudnia UE osiągnięcie równych warunków działania względem Chin.

III Niniejszy dokument nie powstał w wyniku kontroli, lecz stanowi przegląd publicznie dostępnych informacji pochodzących z badań, artykułów i publikacji naukowych zgromadzonych na potrzeby jego opracowania. Sporządzony przez Trybunał przegląd zawiera omówienie strategii inwestycyjnej Chin oraz zestawienie wyzwań – zagrożeń i szans – dla UE związanych z tą strategią. Trybunał przyjrzał się też reakcji UE na strategię inwestycyjną Chin, na którą to reakcję składają się inicjatywy podejmowane przez instytucje UE, jak również działania poszczególnych państw członkowskich względem Chin.

IV Jak wynika z przeglądu przeprowadzonego przez Trybunał, trudno było uzyskać kompletne i aktualne dane, a tym samym zyskać ogólny ogląd inwestycji realizowanych w ramach strategii inwestycyjnej Chin w UE. Ponadto kontrolerzy Trybunału nie znaleźli żadnej formalnej i kompleksowej analizy, która dotyczyłaby zagrożeń i szans dla UE związanych ze strategią. Działania przewidziane w ostatnio opublikowanych trzech kluczowych dokumentach strategicznych dotyczących relacji UE–Chiny uwzględniają prawie wszystkie zagrożenia i szanse, z wyjątkiem trzech czynników ryzyka.

V Zarówno UE, jak i państwa członkowskie wykonują kompetencje w obszarach polityki związanych z reakcją UE na strategię inwestycyjną Chin. W obszarach, w których przyjęcie wspólnego podejścia na poziomie UE mogłoby być korzystne, fakt, że zarówno UE, jak i państwa członkowskie wykonują wspólnie wspomniane kompetencje, oznacza, iż istnieje wiele ośrodków decyzyjnych (np. instytucje UE i rządy krajowe), które mogą prezentować rozbieżne poglądy i podejścia. W rezultacie zarządzenie w terminowy i skoordynowany sposób wyzwaniom, przed którymi stoi cała UE, może być utrudnione.

VI Różne źródła wskazują, że państwa członkowskie często podejmują działania dwustronne względem Chin zgodnie z własnymi interesami krajowymi i nie zawsze informują Komisję o tym fakcie ani nie koordynują z nią działań w stosownych przypadkach. W związku z tym w niektórych obszarach instytucjom UE i państwom członkowskim trudno jest reagować w sposób skoordynowany.

VII W ramach przeglądu Trybunał zwrócił uwagę na wyzwania związane z wykrytymi przez niego zagrożeniami. Kontrolerzy Trybunału omówili te czynniki ryzyka ze służbami Komisji i Europejską Służbą Działań Zewnętrznych (ESDZ). W niniejszym dokumencie w stosownych przypadkach zamieszczono odniesienia do opinii przedstawicieli tych służb. Dotyczą one następujących zagadnień:

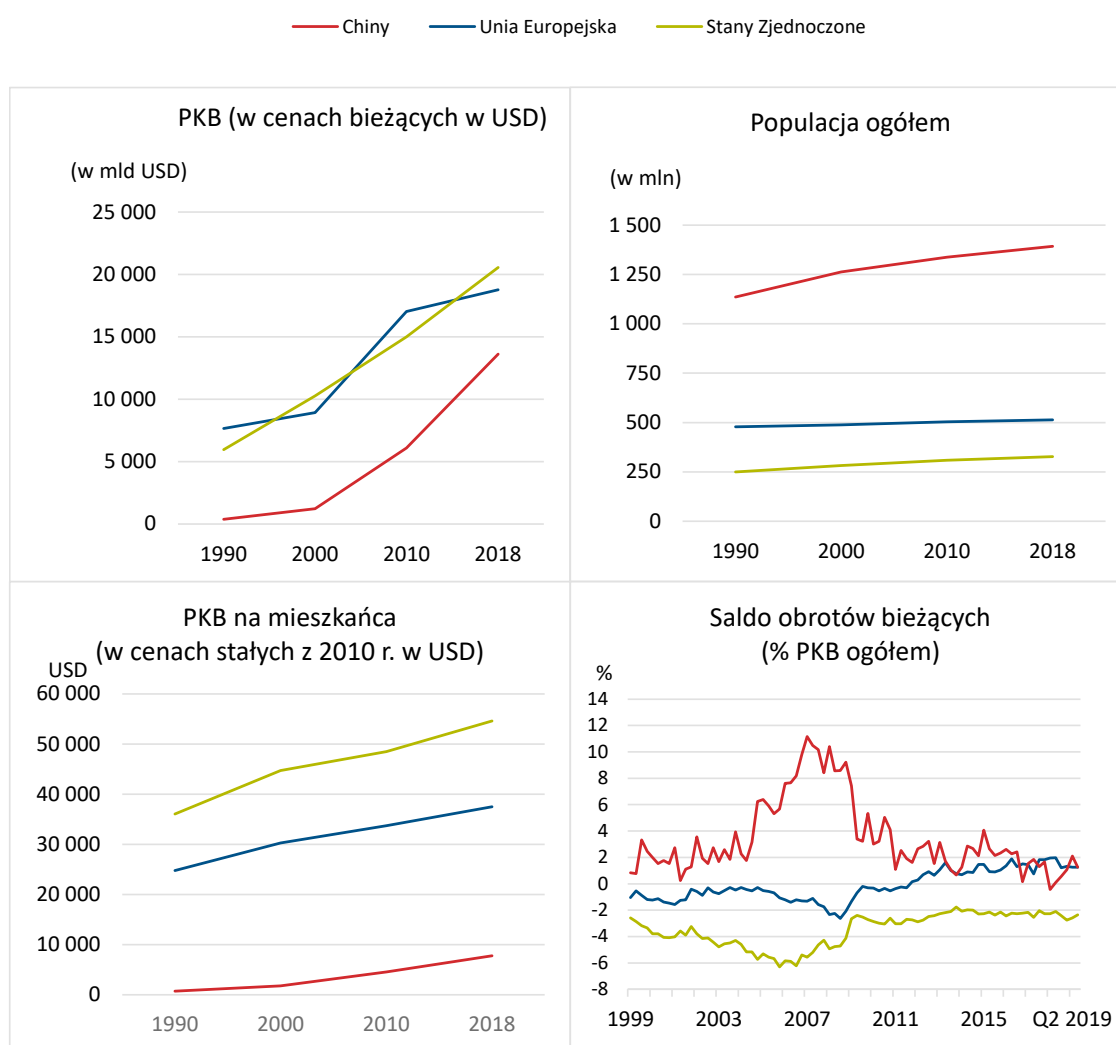
- 1) jak zapewnić pełniejsze i aktualniejsze dane i statystyki dotyczące inwestycji realizowanych w ramach chińskiej strategii inwestycyjnej w UE, dzięki czemu można by lepiej kształtować politykę UE dotyczącą Chin;
- 2) jak przeprowadzić formalną, kompleksową i aktualną analizę zagrożeń i szans dla UE, która ułatwiłaby radzenie sobie z szerokim spektrum wyzwań, jakie wiążą się z chińską strategią inwestycyjną;
- 3) jak usprawnić realizację 74 działań określonych w strategii UE–Chiny, w szczególności tych promujących wzajemność i zapobiegających zakłóceniom na rynku wewnętrznym UE, a także jak przeciwdziałać pozostałym zagrożeniom;
- 4) jak umożliwić decydentom UE lepsze określenie założeń i monitorowanie strategii UE–Chiny przez uprzednie oszacowanie kwoty środków UE koniecznych do realizacji działań określonych w strategii, zarezerwowanie tych środków w budżecie i opracowanie przeglądu powiązanych wydatków;

- 5) jak zagwarantować, że w reakcji na wyzwania związane z chińską strategią inwestycyjną udoskonalone zostaną mechanizmy pomiaru wyników, monitorowania, oceny i sprawozdawczości w odniesieniu do strategii UE–Chiny;
- 6) jak lepiej koordynować reakcję instytucji UE i państw członkowskich przez wspieranie wymiany informacji na temat współpracy UE–Chiny.

1. Wprowadzenie

01 W ciągu ostatnich dwóch dekad Chiny urosły do rangi **znaczącego mocarstwa gospodarczego** na arenie międzynarodowej. Pozwoliło im to stać się ważnym **aktorem na światowej scenie geopolitycznej** (zob. [rys. 1](#)). Unia Europejska jest największym partnerem handlowym Chin, a Chiny są drugim co do wielkości partnerem handlowym UE.

Rys. 1 – Dane demograficzne i gospodarcze niektórych dużych państw

Źródło: Bank Światowy, dane dotyczące PKB (w cenach bieżących w USD), PKB na mieszkańca (w cenach stałych z 2010 r. w USD), łącznej liczby ludności i salda obrotów bieżących (jako odsetek PKB), wskaźniki rozwoju światowego, Grupa Banku Światowego oraz Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), dane statystyczne.

02 Istotnym elementem chińskiej polityki gospodarczej i handlowej jest kilka strategii na rzecz rozwoju. **Inwestycje prowadzone przez państwo** w ramach tych strategii umożliwiły Chinom uzyskanie pozycji istotnego gracza w światowej gospodarce. W ramach tych strategii zachęca się chińskie przedsiębiorstwa do inwestowania za granicą, zwłaszcza w **sektorach strategicznych** (np. energetyce, telekomunikacji i systemach kolejowych), przy czym **przedsiębiorstwa państwowe** korzystają z chińskiego finansowania publicznego. Może to zakłócać konkurencję, zwłaszcza na rynku wewnętrznym UE, ponieważ chińskie przedsiębiorstwa państwowe nie podlegają unijnym zasadom pomocy państwa. Unia Europejska jest zobowiązana do zapewnienia równych warunków działania unijnym przedsiębiorstwom, które muszą konkurować z podmiotami chińskimi.

03 Inicjatywa „**Jeden pas i jeden szlak**” jest najważniejszą chińską strategią inwestycyjną ukierunkowaną na wzrost gospodarczy. Jednym z celów tej polityki jest zwiększenie wpływów Chin za granicą, w tym w UE i w poszczególnych państwach członkowskich. Inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” przewiduje promowanie geostrategicznych ambicji Chin w zakresie globalnej ekspansji przez podtrzymywanie wzrostu krajowego, rozwój sieci połączeń regionalnych i globalnych, wprowadzanie chińskich standardów do krajów rozwijających się oraz dalsze ułatwianie wymiany handlowej między rynkami w ramach inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”.

04 Strategia inwestycyjna Chin spotkała się zarówno z **uznaniem, jak i krytyką** ze strony społeczności międzynarodowej. Z jednej strony, gospodarcze owoce strategii mogą przynieść korzyści zarówno dla gospodarki europejskiej, jak i światowej, np. wspierać wzrost gospodarczy i zatrudnienie. Ponadto bezprecedensowy wzrost gospodarczy i udane plany eliminacji ubóstwa w Chinach pozwoliły uchronić od ubóstwa ponad 850 mln Chińczyków – wskaźnik ubóstwa spadł z 88,3% w 1981 r. do 1,9% w 2013 r.¹ Z drugiej strony, zaczęto zgłaszać obawy – również w UE – dotyczące zależności od chińskich inwestycji w strategicznych sektorach przemysłu, koncentracji tych inwestycji w sektorach wrażliwych lub o strategicznym znaczeniu oraz braku wzajemności w dostępie do jednolitego rynku europejskiego².

¹ Sprawozdanie pt. „China systematic country diagnostic, towards a more inclusive and sustainable development”, Grupa Banku Światowego, raport nr 113092-CN, 2017.

² Hanemann, T., Huotari, M., „EU-China FDI: Working towards reciprocity in investment relations”, Rhodium Group oraz Mercator Institute for China Studies, MERICS, 17 sierpnia 2018 r.

05 Jako zewnętrzny kontroler UE Europejski Trybunał Obrachunkowy analizuje politykę, inicjatywy i finanse UE ze szczególnej perspektywy. Trybunał uznał, że nadszedł odpowiedni moment na przeanalizowanie reakcji UE na **państwową strategię inwestycyjną Chin** (zwaną dalej „strategią inwestycyjną Chin”), która stawia przed UE wyzwania ze względu na rosnące znaczenie gospodarcze tego państwa na arenie międzynarodowej. Na **reakcję UE na strategię inwestycyjną Chin** składają się inicjatywy podejmowane przez instytucje UE, jak również działania poszczególnych państw członkowskich względem Chin. Unia Europejska ustanowiła w tym obszarze podstawową regułę, zgodnie z którą współpraca UE z Chinami powinna opierać się na zasadach, być praktyczna i pragmatyczna, a także powinna służyć zachowaniu i promowaniu jej interesów i wartości³.

³ Wspólny komunikat Komisji Europejskiej i Wysokiego Przedstawiciela Unii ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Rady pt. „UE–Chiny – perspektywa strategiczna” (JOIN(2019) 5 final), Strasburg, 12 marca 2019 r., s. 1.

2. Zakres przeglądu i podejście Trybunału

06 Trybunał przyjrzał się **reakcji UE na strategię inwestycyjną Chin**. W ujęciu kontrolerów Trybunału na tę reakcję składają się inicjatywy podejmowane przez instytucje UE, jak również działania poszczególnych państw członkowskich względem Chin. Sporządzony przez Trybunał przegląd zawiera omówienie strategii inwestycyjnej Chin oraz zestawienie wyzwań – zagrożeń i szans – dla instytucji UE i państw członkowskich, które wiążą się z tą strategią. W dalszej części przeglądu opisano, w jaki sposób instytucje UE:

- o opracowały strategię UE–Chiny;
- o dostosowywały tę strategię, aby reagować na wyzwania;
- o wdrażają, monitorują i oceniają tę strategię oraz przekazują informacje na jej temat.

W dokumencie opisano także, jak państwa członkowskie zareagowały na strategię inwestycyjną Chin. Ponadto kontrolerzy Trybunału przedstawili uwagi końcowe, w których określają kluczowe przyszłe wyzwania dla UE.

07 Niniejszy dokument nie powstał w wyniku kontroli, lecz stanowi **przegląd** publicznie dostępnych informacji pochodzących z badań, artykułów i publikacji naukowych zgromadzonych w okresie do marca 2020 r. na potrzeby opracowania przeglądu. Informacje zawarte w niniejszym przeglądzie pochodzą także z dokumentów służb Komisji i ESDZ, wywiadów z pracownikami tych instytucji i konsultacji z **ekspertami** w przedmiotowej dziedzinie (zob. [załącznik I](#)).

3. Państwowa strategia inwestycyjna Chin

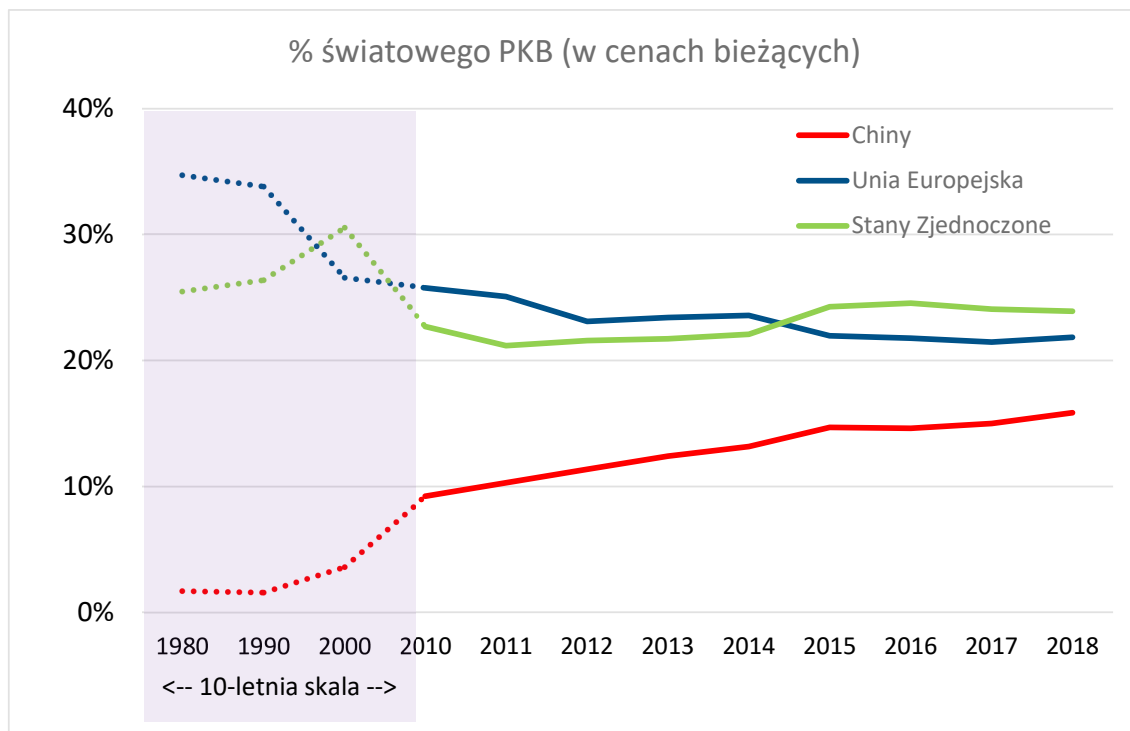
Opis strategii „Going Global”

08 W wyniku rozwoju zapoczątkowanego w latach 80. ubiegłego wieku Chiny stały się gospodarką światową i dążą do kontynuowania tej ścieżki wzrostu. Ich udział w światowym PKB wzrósł z poniżej 3% w 1980 r. do 16% w 2018 r. (zob. [rys. 2](#)). U podstaw tego wzrostu leży **strategia „Going Global”**, którą opracowano w 1999 r., dwa lata przed przyjęciem Chin do Światowej Organizacji Handlu (WTO). Strategia „Going Global” koncentrowała się głównie na imporcie zasobów ropy naftowej i innych surowców z myślą o ułatwieniu funkcjonowania gospodarki pracochłonnej. Jednocześnie wytworzone towary przemysłowe o niskiej wartości dodanej (przemysł ciężki, np. żelazo, stal i podstawowe maszyny)⁴ eksportowano w przeważającej części na rynki światowe. W 2018 r. Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) przewidywał, że do 2030 r. Chiny mogą wyprzedzić USA jako największą gospodarkę na świecie pod względem wartości nominalnego PKB⁵.

⁴ Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, „Belt and Road Initiative in the global trade, investment and finance landscape”, OECD Business and Finance Outlook 2018, OECD Publishing, Paryż, 2018, s. 24.

⁵ Międzynarodowy Fundusz Walutowy, „People’s Republic of China 2018 – Article IV Consultation”, komunikat prasowy; sprawozdanie służb; oświadczenie służbowe i oświadczenie dyrektora wykonawczego ds. Chińskiej Republiki Ludowej, sprawozdanie krajowe nr 18/240, MFW, lipiec 2018 r., s. 1.

Rys. 2 – Procentowy udział w światowym PKB (w cenach bieżących w USD)

Źródło: baza danych dotyczących PKB (w cenach bieżących w USD) – wskaźniki rozwoju światowego, Grupa Banku Światowego. Ostatnia aktualizacja 9.4.2020.

09 Do 2008 r. Chiny systematycznie odnotowywały **wysoki wzrost PKB**.

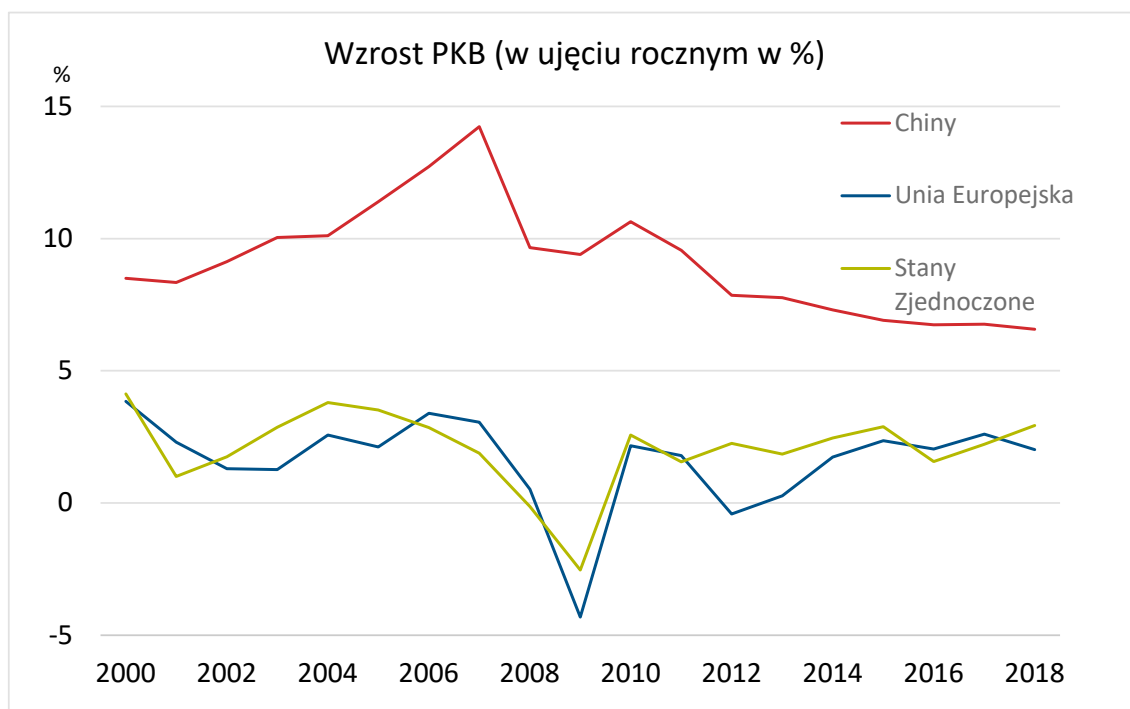
W następstwie kryzysu finansowego w 2008 r. tempo to uległo spowolnieniu (zob. [rys. 3](#)), głównie z powodu zmniejszonego eksportu towarów o niskiej wartości dodanej.

Chiny nadal odnotowują znaczny wzrost w ujęciu rok do roku – w 2018 r. PKB wzrósł o 6,6%, podczas gdy w UE odnotowano w tym roku wzrost PKB na poziomie 2,0%⁶.

W ostatnim dziesięcioleciu w ramach strategii „Going Global” położono większy nacisk na gospodarkę bardziej skoncentrowaną na produkcji towarów o wysokiej wartości dodanej, w tym na rozbudowę infrastruktury usprawniającej wymianę handlową w skali regionalnej i międzynarodowej.

⁶ Bank Światowy, dane dotyczące wzrostu PKB (w ujęciu rocznym w %), wskaźniki rozwoju światowego, Grupa Banku Światowego.

Rys. 3 – Wzrost PKB w ujęciu rocznym (w %) w latach 2001–2018

Źródło: Bank Światowy, dane dotyczące PKB (w ujęciu rocznym w %), wskaźniki rozwoju światowego, Grupa Banku Światowego.

10 Aby jeszcze bardziej zwiększyć konkurencyjność Chin na świecie, sformułowano dwie główne strategie: strategię dotyczącą sieci połączeń – inicjatywę **„Jeden pas i jeden szlak”** – zainicjowaną w 2013 r. oraz strategię przemysłową **„Made in China 2025”** zainicjowaną w 2015 r. Trybunał ujmuje te inicjatywy łącznie jako **państwową strategię inwestycyjną Chin**, w ramach której wspiera się i zachęca finansowo chińskie przedsiębiorstwa państwowe i prywatne do inwestowania w sektory strategiczne za granicą.

11 W ostatnim dziesięcioleciu Chiny bardziej zaangażowały się w obszarze rozwoju sieci połączeń w ramach inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”, która jest **długoterminową, nadrzędną strategią** obejmującą wiele projektów inwestycyjnych koncentrujących się głównie na budowie infrastruktury transportowej i energetycznej, wzmacnianiu wymiany handlowej i rozwoju sieci cyfrowych. Inwestowanie w gospodarkę cyfrową i rozwój oparty na innowacjach stanowią obszary priorytetowe w ramach inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”⁷.

⁷ „Xi Jinping Chairs and Addresses the Leaders' Roundtable of the Second Belt and Road Forum for International Cooperation (BRF)”, drugie forum współpracy międzynarodowej

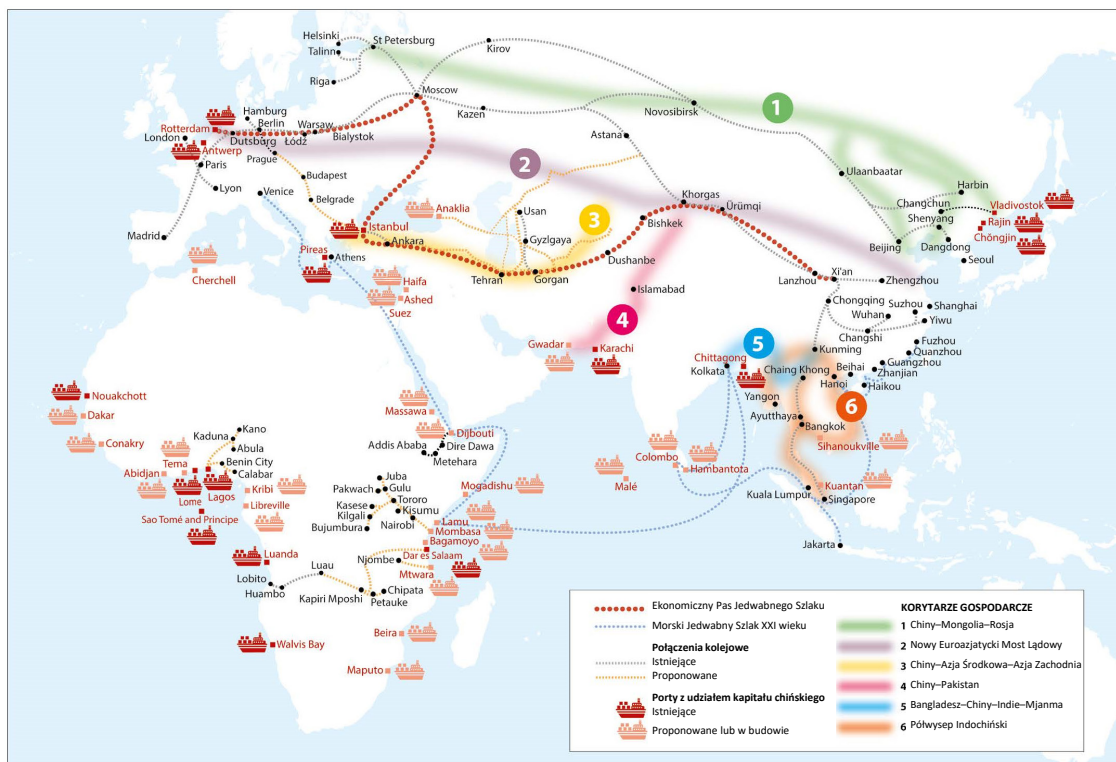
12 W 2013 r. Chiny zainicjowały inicjatywę „Jeden pas i jeden szlak” w formie znanej dzisiaj pod nazwami **Ekonomiczny Pas Jedwabnego Szlaku** i **Morski Jedwabny Szlak** z myślą o pobudzeniu wzrostu gospodarczego w regionie. Na *rys. 4* przedstawiono geograficzne rozszerzenie inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak” w formie „korytarzy gospodarczych”. Korytarze te są określonymi obszarami geograficznymi w krajach, przez które przebiega „Jeden pas i jeden szlak”. Obejmują one ponad 64 gospodarki, wytwarza się na nich ponad jedną trzecią światowego PKB i zamieszkuje w nich ponad połowa ludności świata⁸. W ostatnich latach inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” zyskała na znaczeniu i w rezultacie włączono ją do konstytucji Komunistycznej Partii Chin w 2017 r. oraz zapewniono stały dopływ środków na rzecz odnośnych projektów⁹.

w ramach inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”, 28 kwietnia 2019 r.; Eder, Arcesati, Mardell, „Networking the Belt and Road – The future is digital”, Mercator Institute for China Studies, MERICS, 28 sierpnia 2019 r.

⁸ OECD, „Belt and Road Initiative in the global trade, investment and finance landscape”, OECD Business and Finance Outlook 2018, OECD Publishing, Paryż, 2018, s. 9.

⁹ Eder, T., „Mapping the Belt and Road Initiative – This is where we stand”, Mercator Institute for China Studies, MERICS, 7 czerwca 2018 r.

Rys. 4 – Inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak”: sześć korytarzy gospodarczych

Uwaga: W inicjatywie „Jeden pas i jeden szlak” uwzględniono także Amerykę Łacińską¹⁰.

Źródło: OECD, „Belt and Road Initiative in the global trade, investment and finance landscape”, OECD Business and Finance Outlook 2018, OECD Publishing, Paryż, 2018, s. 11.

¹⁰ Teufel Dreyer, J., „The Belt, the Road, and Latin America”, Foreign Policy Research Institute, czerwiec 2019 r.

13 W [ramce 1](#) przedstawiono przykład chińskich inwestycji w infrastrukturę w ramach jednego z sześciu korytarzy gospodarczych.

Ramka 1

Przykład chińskich inwestycji w infrastrukturę wzdłuż korytarza Nowego Euroazjatyckiego Mostu Lądowego

Licząca 305 kilometrów **droga Khorgos–Ałmaty** stanowiąca część korytarza Nowego Euroazjatyckiego Mostu Lądowego została w 2018 r. rozbudowana, z drogi dwupasmowej do czteropasmowej autostrady. Wspomniana droga łączy Khorgos, miasto graniczne w Chinach, z miastem Ałmaty w Kazachstanie, jednym z głównych ośrodków gospodarczych Azji Środkowej. Przeprowadzona rozbudowa skróciła czas podróży między tymi dwoma miastami o 40%, a koszty transportu spadły z 0,26 do 0,24 USD na pojazdokilometr¹¹.

14 Szacuje się, że od uruchomienia inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak” w 2013 r. do jej przewidywanego zakończenia w 2049 r. chińskie inwestycje **zrealizowane w ramach inicjatywy osiągną wartość od 1 bln do 8 bln USD¹²**. **Ten szeroki margines niepewności wynika z ograniczonej dostępności danych dotyczących wielkości i zakresu inicjatywy.** [Załącznik II](#) zawiera przegląd definicji, celów, inwestycji i finansowania inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”.

15 Jeśli chodzi o chińskie inwestycje w UE, nie zawsze możliwe jest sklasyfikowanie tych projektów jako związanych z koncepcją „Jeden pas i jeden szlak”. **Brak jest publicznie dostępnego spisu oficjalnych projektów realizowanych w ramach inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”** oraz informacji na temat wkładu państw członkowskich na rzecz instytucji finansowych zaangażowanych w tę inicjatywę, takich jak Azjatycki Bank Rozwoju i Azjatycki Bank Inwestycji Infrastrukturalnych. Projekty w ramach inicjatywy są finansowane głównie przez chińskie przedsiębiorstwa państwowe, w tym będące własnością państwa banki realizujące politykę rządu i banki komercyjne (zob. [rys. 12 w załączniku II](#)), które uzyskują wsparcie z chińskich środków publicznych. Zgodnie z przepisami UE takie subsydia, jeśli zostałyby przyznane przez

¹¹ „Belt and Road Economics Opportunities and Risks of Transport Corridors”, s. 50–51, Grupa Banku Światowego, czerwiec 2019 r.

¹² Hillman, J., „How Big is China’s Belt and Road?”, Center for Strategic and International Studies, kwiecień 2018 r.

państwo członkowskie, byłyby traktowane jako pomoc państwa. Ta różnica w podejściu do tej kwestii może zakłócać konkurencję na rynku wewnętrznym UE i utrudnia osiągnięcie **równych warunków działania między Chinami a UE**¹³. Służby Komisji i ESDZ zwróciły uwagę, że w czerwcu 2020 r. opublikowano białą księgę w sprawie subsydiów zagranicznych na jednolitym rynku, aby częściowo zaradzić temu problemowi¹⁴. Publikacja ukazała się po zakończeniu prac przeglądowych przez Trybunał. Ponadto istnieje ryzyko, że przy realizacji projektów w ramach inicjatywy nie będą przestrzegane w wystarczającym stopniu normy środowiskowe, standardy socjalne i standardy w zakresie zarządzania¹⁵. **Inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” jest inicjatywą złożoną, która stale ewoluuje. W konsekwencji podmioty kształtujące politykę UE muszą nieustannie korygować swoją odpowiedź na tę inicjatywę.**

16 W 2015 r. wprowadzono strategię przemysłową „Made in China 2025”. Realizację strategii zaplanowano na okres dziesięciu lat i zakładała ona przejście na gospodarkę ukierunkowaną w większym stopniu na sektory o wysokiej wartości dodanej, konsumpcję krajową i eksport. Strategia stanowiła dowód ambicji Chin, aby stać się światową potęgą technologiczną. Wprawdzie trudno jest określić koszt realizacji tej strategii ze względu na wykorzystanie różnych narzędzi finansowych, lecz Mercator Institute for China Studies (MERICS) podał, że ponad 1 800 rządowych przemysłowych funduszy inwestycyjnych związanych z tą strategią ma łączną wartość około trzech bilionów juanów chińskich¹⁶ (390 mld euro).

¹³ Izba Handlowa Unii Europejskiej w Chinach, „The Road Less Travelled: European Involvement in China’s Belt and Road Initiative”, 2020, s. 2.

¹⁴ Biała księga Komisji Europejskiej w sprawie wyrównywania szans w związku z subsydiami zagranicznymi, Bruksela (COM(2020) 253 final z 17.6.2020).

¹⁵ „Belt and Road Economics – Opportunities and Risks of Transport Corridors”, s. 111–112, Grupa Banku Światowego.

¹⁶ Zenglein, M. J., Holzmann, A., „Evolving Made In China 2025: China’s industrial policy in the quest for global tech leadership”, Mercator Institute for China Studies (MERICS), 4 lipca 2019 r., s. 12.

Przegląd chińskich inwestycji w UE

17 Nie jest możliwe przedstawienie wiarygodnego ogólnego obrazu chińskich inwestycji w UE odnoszących się do państwowej strategii inwestycyjnej Chin (tj. inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak” i strategii „Made in China 2025”) ze względu na ograniczoną dostępność informacji publicznych (zob. pkt **15** i **16**). W związku z tym Trybunał wykorzystuje dane dotyczące ogólnie chińskich inwestycji zagranicznych w UE w celu przedstawienia analizy na wysokim poziomie ogólności. Kontrolerzy Trybunału dokonali ogólnego przeglądu **bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ)** (zob. **ramka 2**) z Chin (w tym Hongkongu) poczynionych w UE w ostatnich latach.

Ramka 2

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne (BIZ)

Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) zdefiniowała BIZ jako kategorię inwestycji, które mają na celu zapewnienie trwałego udziału przedsiębiorstwa będącego rezydentem jednej gospodarki w przedsiębiorstwie będącym rezydentem gospodarki innej niż gospodarka inwestora bezpośredniego.

Bezpośrednie lub pośrednie posiadanie przynajmniej 10% całkowitej liczby głosów w przedsiębiorstwie będącym rezydentem jednej gospodarki przez inwestora będącego rezydentem innej gospodarki stanowi dowód na istnienie relacji tego rodzaju.

Wartość BIZ (innymi słowy zasoby BIZ) oznacza wartość inwestycji posiadanych na koniec danego roku i stanowi akumulację BIZ netto nabytych w poprzednich latach, natomiast transakcje (przepływy) BIZ stanowią miarę wartości transakcji inwestycyjnych w danym roku.

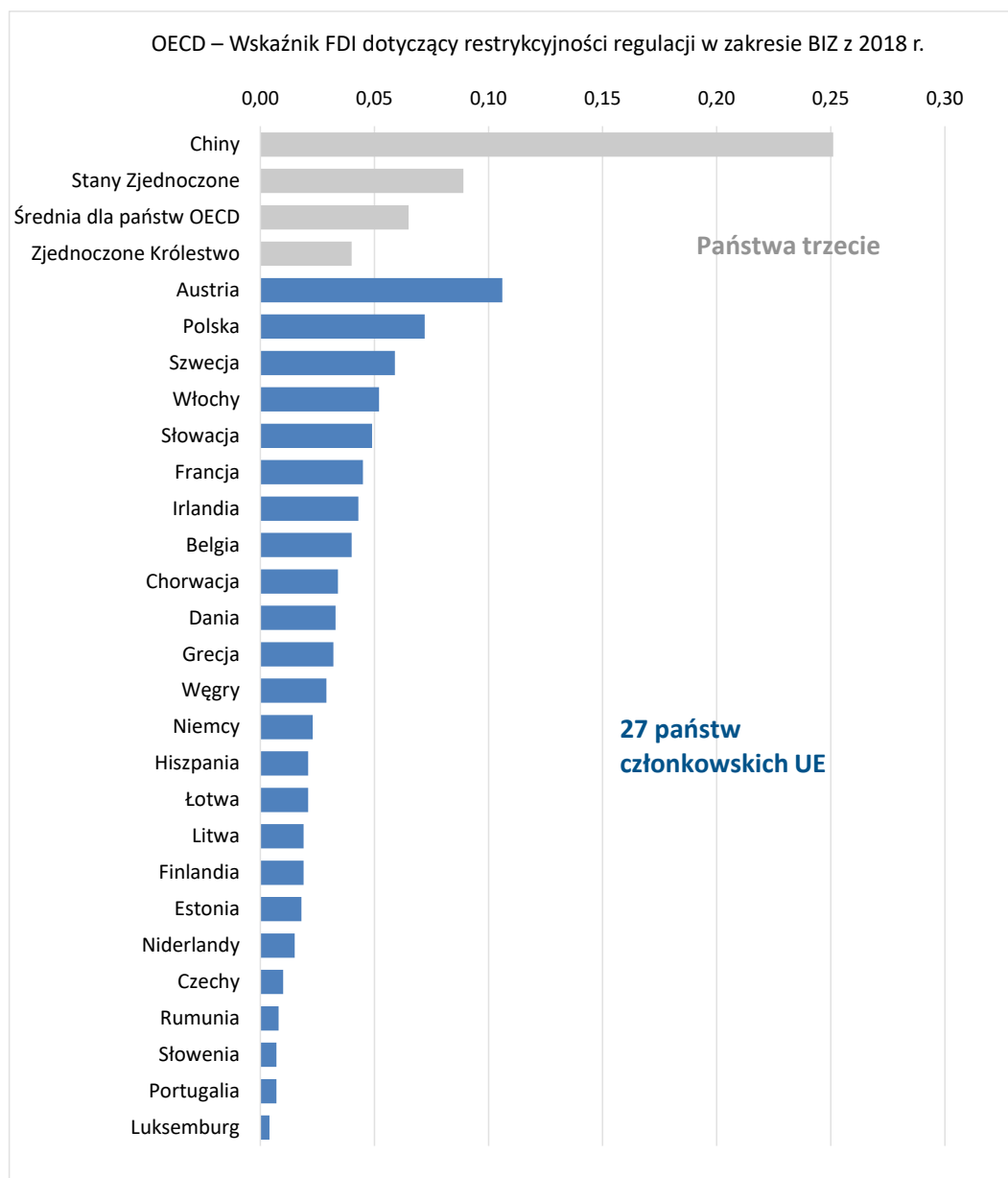
Ograniczenia dotyczące inwestycji zagranicznych w UE

18 Opracowany przez OECD **wskaźnik dotyczący restrykcyjności regulacji w zakresie BIZ** mierzy ustawowe ograniczenia dotyczące BIZ w wielu krajach, w tym we wszystkich krajach OECD i G-20. Obejmuje on cztery główne rodzaje ograniczeń dotyczących BIZ: ograniczenia dotyczące kapitału zagranicznego, mechanizmy monitorowania lub zatwierdzania, ograniczenia dotyczące zatrudniania cudzoziemców jako personelu kluczowego oraz ograniczenia operacyjne (tj. ograniczenia dotyczące tworzenia oddziałów i repatriacji kapitału lub własności gruntu).

19 Na [rys. 5](#) przedstawiono, na ile restrykcyjne jest podejście w stosunku do inwestycji zagranicznych przyjęte przez państwa członkowskie UE i inne wybrane kraje (w tym Chiny). Wprawdzie w UE istnieją różne poziomy restrykcyjności, UE ma jednak, ogólnie rzecz biorąc, bardzo otwarty system inwestycyjny i w porównaniu z resztą świata obowiązuje w niej niewielka liczba ograniczeń. W istocie Unia Europejska z zadowoleniem przyjmuje inwestycje zagraniczne jako źródło wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, łączące przedsiębiorstwa UE z globalnymi łańcuchami wartości. UE jest wiodącym odbiorcą BIZ na świecie. W 2017 r. na UE przypadała ponad jedna trzecia (35%) wartości światowych inwestycji przychodzących¹⁷.

¹⁷ Eurostat, dane dotyczące globalnych tendencji w zakresie inwestycji bezpośrednich, lipiec 2018 r.

Rys. 5 – Wskaźnik OECD dotyczący restrykcyjności regulacji w zakresie BIZ za 2018 r.

Uwaga: Gdy wskaźnik przyjmuje wartość 0, oznacza to, że kraj jest otwarty. Wartość 1 oznacza, że dany kraj jest zamknięty. Im wyższa jest wartość między 0 a 1, tym bardziej dany kraj jest uważany za zamknięty.

Źródło: „OECD FDI Regulatory Restrictiveness Index Chart latest year”, OECD. Stat.

20 W porównaniu z UE Chiny są mniej otwarte na inwestycje. Chiński system inwestycji zagranicznych, w tym stosowane w ramach systemu „**wyказы negatywne**”, ogranicza dostęp inwestorów zagranicznych do chińskiego rynku w szeregu sektorów, w tym w kilku sektorach określonych jako kluczowe sektory technologiczne w strategii

„Made in China 2025”¹⁸. Wspólne Centrum Badawcze Komisji (JRC) podaje, że w niektórych sektorach przedsiębiorstwa europejskie są zmuszone do angażowania się we wspólne przedsięwzięcia z przedsiębiorstwami chińskimi i przekazywania technologii. Co się tyczy warunków po wejściu na rynek, chińskie ramy prawne i nierówny dostęp do chińskiego rynku, jak również finansowanie rządowe stawiają przedsiębiorstwa europejskie w niekorzystnej sytuacji w zestawieniu z chińskimi rywalami¹⁹. W **tabeli 1** zawarto przegląd ograniczeń sektorowych dotyczących inwestycji zagranicznych obowiązujących w Chinach w porównaniu z tymi obowiązującymi w UE.

Tabela 1 – Ograniczenia sektorowe dotyczące inwestycji zagranicznych obowiązujące w Chinach w porównaniu z tymi obowiązującymi w UE

<i>Sektory</i>	<i>Chiński system inwestycji względem inwestorów z UE</i>	<i>Unijny system inwestycji względem inwestorów chińskich</i>
<i>Poszukiwanie i wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego</i>	<i>Wyłącznie wspólne przedsięwzięcia</i>	<i>Brak ograniczeń</i>
<i>Druk publikacji</i>	<i>Wyłącznie udział mniejszościowy</i>	<i>Brak ograniczeń</i>
<i>Produkcja samochodów</i>	<i>Maksymalnie 50%</i>	<i>Brak ograniczeń</i>
<i>Naprawa, projektowanie i produkcja statków</i>	<i>Wyłącznie udział mniejszościowy</i>	<i>Brak ograniczeń</i>
<i>Projektowanie i produkcja statków powietrznych</i>	<i>Wyłącznie udział mniejszościowy</i>	<i>Brak ograniczeń</i>
<i>Produkcja satelitarnej przekazu telewizyjnego</i>	<i>Wyłącznie udział mniejszościowy</i>	<i>Brak ograniczeń</i>
<i>Elektrownie jądrowe</i>	<i>Wyłącznie udział mniejszościowy</i>	<i>Brak ograniczeń</i>
<i>Budowa i eksploatacja sieci elektrycznych</i>	<i>Wyłącznie udział mniejszościowy</i>	<i>Brak ograniczeń</i>
<i>Budowa i eksploatacja sieci kolejowych</i>	<i>Wyłącznie udział mniejszościowy</i>	<i>Brak ograniczeń</i>
<i>Budowa i eksploatacja cywilnych portów lotniczych</i>	<i>Wyłącznie udział mniejszościowy</i>	<i>Brak ograniczeń</i>

¹⁸ „European Business in China Position Paper 2019/2020”, stanowisko grupy roboczej ds. inwestycji, Europejska Izba Handlowa w Chinach, 29 września 2019 r., s. 99.

¹⁹ Preziosi, N. i in., (red.) Dias i in., „China – Challenges and Prospects from an Industrial and Innovation Powerhouse”, Wspólne Centrum Badawcze, Urząd Publikacji, Luksemburg, 2020.

<i>Sektory</i>	<i>Chiński system inwestycji względem inwestorów z UE</i>	<i>Unijny system inwestycji względem inwestorów chińskich</i>
<i>Przedsiębiorstwa telekomunikacyjne</i>	<i>Wyłącznie udział mniejszościowy</i>	<i>Brak ograniczeń</i>
<i>Banki</i>	<i>Maksymalnie 20%</i>	<i>Brak ograniczeń</i>
<i>Zakłady ubezpieczeń</i>	<i>Maksymalnie 50%</i>	<i>Brak ograniczeń</i>

Źródło: na podstawie Holslag, J., „The Silk Road Trap”, Medford, Polity Press, 2019. Ponieważ restrykcje dotyczące inwestycji zagranicznych obowiązujące w Chinach są regularnie aktualizowane, ograniczenia podane w niniejszej tabeli mogą zostać zmienione w toku tych aktualizacji.

Wielkość inwestycji z Chin w UE

21 Unia Europejska monitoruje inwestycje z państw trzecich (w tym z Chin), korzystając z różnych źródeł. Głównymi źródłami są **oficjalne statystyki** opracowane przez Europejski Urząd Statystyczny Komisji (Eurostat) oraz dane dotyczące inwestycji pochodzące ze źródeł prywatnych, które są zestawiane przez Dyрекcję Generalną Komisji ds. Handlu (DG TRADE) i JRC (np. **baza danych KE–JRC dotyczących udziału podmiotów zagranicznych**). DG TRADE korzysta ponadto z danych z narzędzia monitorowania inwestycji UE–Chiny opracowanego przez Rhodium Group.

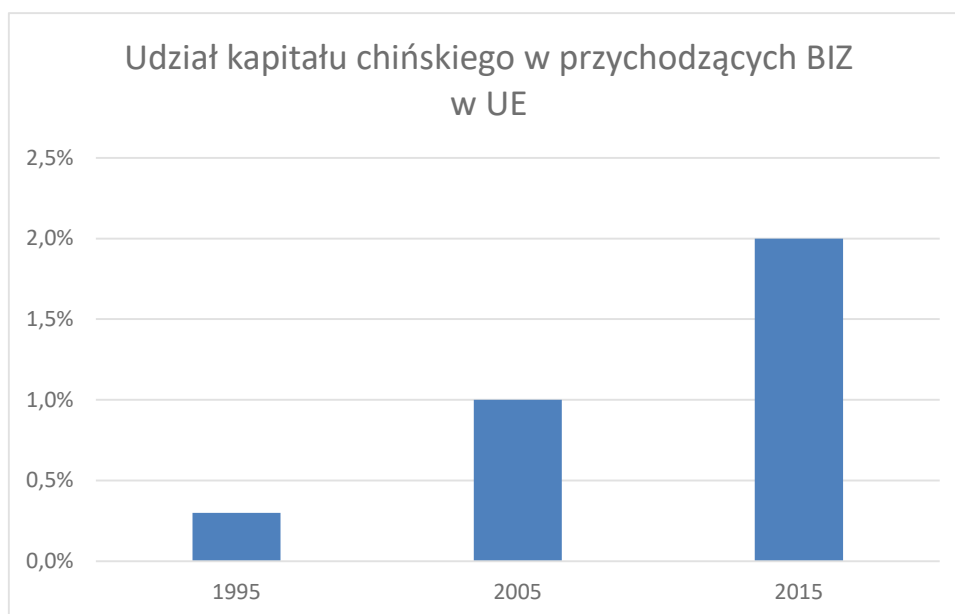
22 Eurostat publikuje dane dotyczące zasobów i przepływów BIZ przychodzących i wychodzących dla poszczególnych państw członkowskich UE. Te dane dotyczące BIZ opierają się na deklaracjach państw członkowskich i urzędów statystycznych z państw trzecich²⁰, przy czym **nie są one aktualne**, ponieważ udostępnia się je w okresie od 12 do 24 miesięcy po zakończeniu danego roku. Ponadto są one **fragmentaryczne** i **niekompletne**, w związku z czym trudno jest uzyskać ogólny ogląd sytuacji. Pokazują one na przykład jedynie **pochodzenie** (miejsce rezydencji) **bezpośredniego inwestora** i nie obejmują dłuższych łańcuchów inwestycyjnych, jak w przypadku inwestycji dokonywanych za pośrednictwem spółki celowej w innym kraju (np. ze względów podatkowych). Przegląd ograniczeń dotyczących zakresu statystyk BIZ zawarto w **załączniku III**. Ponadto **metodyka stosowana przez chińskie Ministerstwo Handlu (MOFCOM) do sporządzania publikowanych statystyk dotyczących inwestycji** nie jest wolna od problemów²¹.

²⁰ Baza danych Eurostatu, Komisja Europejska, 2020.

²¹ Freeman, D., „China’s Outward Direct Investment in the EU: Challenges of Rapid Change” w: „EU-China Observer”, 2015.

23 Dokonany przez Trybunał przegląd danych statystycznych Eurostatu wskazuje, że inwestycje Chin w UE wzrosły, ale pozostają na stosunkowo niskim poziomie. W 1995 r. tylko 0,3% BIZ w UE należało do chińskich inwestorów. Jak wynika z [rys. 6](#), w latach 1995, 2005 i 2015 stopniowo rósł udział Chin w całkowitej wartości BIZ w UE. **Na koniec 2018 r. udział ten wzrósł do 3%²², tj. wartość chińskich zasobów BIZ w UE wynosiła 202 mld euro.** Ośrodki finansowe zapewniające korzystne otoczenie podatkowe mogą przyciągać duże ilości BIZ²³, przy czym Luksemburg jest **największym odbiorcą inwestycji z Chin w UE** (82,5 mld euro), a drugim w kolejności państwem są Niderlandy. Przegląd BIZ z Chin do UE zawarto w [załączniku IV](#).

Rys. 6 – Wzrost całkowitego udziału chińskich zasobów BIZ w UE w latach 1995, 2005 i 2015

Źródło: Komisja Europejska, dokument roboczy służb Komisji pt. „Dokument towarzyszący wnioskowi dotyczącemu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy monitorowania bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Unii Europejskiej” (SWD(2017) 297 final – procedura legislacyjna 2017/0224 (COD)), Bruksela, 13 września 2017 r.

²² Eurostat, dane dotyczące zasobów BIZ na koniec 2018 r., marzec 2020 r.

²³ „The Rise of Phantom Investments”, MFW, wrzesień 2019 r.

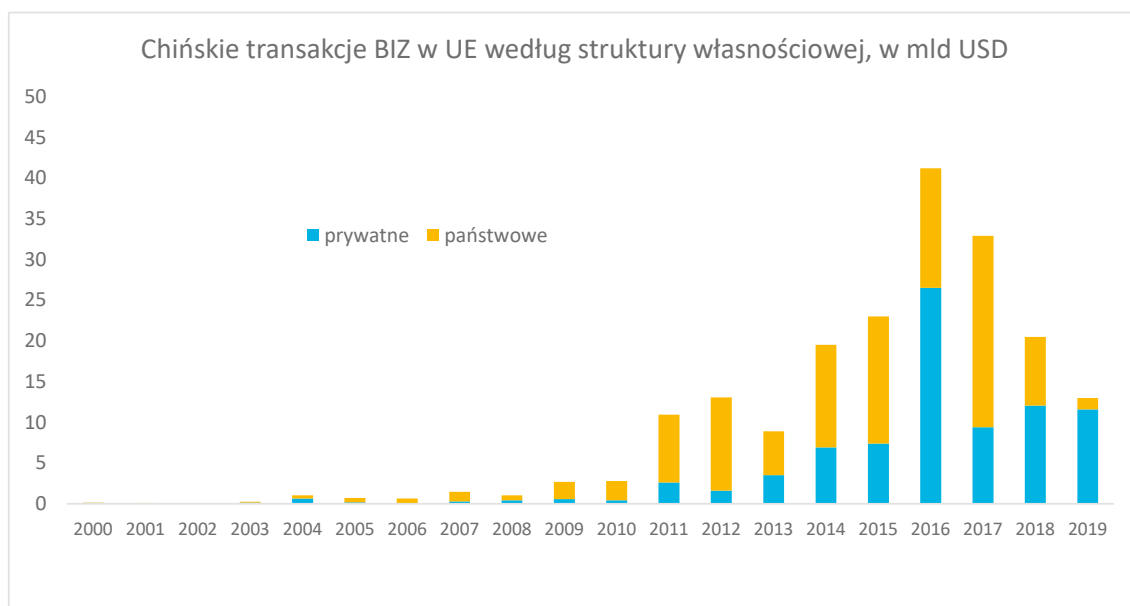
24 W odpowiedzi na niedostatki oficjalnych statystyk dotyczących BIZ DG TRADE Komisji stworzyła nową niepubliczną bazę danych, „bazę danych KE–JRC dotyczących udziału podmiotów zagranicznych”, wykorzystując do tego celu **dane na poziomie przedsiębiorstw** (np. bilanse poszczególnych przedsiębiorstw) w oparciu o źródła takie jak bazy danych Orbis i Zephyr²⁴. Baza danych KE–JRC dotyczących udziału podmiotów zagranicznych obejmuje udział podmiotów zagranicznych na poziomie ponad 50% kapitału spółek nienotowanych na giełdzie oraz udział największych akcjonariuszy w przypadku spółek giełdowych. Może być ona wykorzystywana do identyfikacji ostatecznego właściciela inwestycji i zapewnia bardziej szczegółową klasyfikację sektorów niż statystyki dotyczące BIZ. W bazie danych występują podobne problemy dotyczące kompletności informacji jak w przypadku danych statystycznych dotyczących BIZ, nie obejmuje ona bowiem małych przedsiębiorstw, które są zwolnione z obowiązku publikowania swoich bilansów. Ponadto w bazie co do zasady nie uwzględnia się leasingu finansowego.

25 Zgodnie z **bazą danych KE–JRC dotyczących udziału podmiotów zagranicznych** całkowita kwota aktywów, w tym BIZ, kontrolowanych przez chińskich inwestorów na koniec 2017 r. wynosiła 2 114 mld euro. Stanowi to 0,89% wartości wszystkich przedsiębiorstw w UE i 0,18% całkowitej liczby przedsiębiorstw w UE. Zgodnie z danymi ze wspomnianej bazy głównym krajem będącym odbiorcą chińskich inwestycji było Zjednoczone Królestwo, gdzie aktywa wynosiły łącznie 1 772 mld euro. Przegląd udziału podmiotów zagranicznych w przedsiębiorstwach w UE pod kontrolą chińskich inwestorów zawarto w [załączniku V](#).

26 Na [rys. 7](#) przedstawiono, jak zmieniały się w czasie transakcje (przepływy) chińskich BIZ, a w szczególności **znaczenie inwestycji przedsiębiorstw państwowych** w porównaniu z inwestycjami przedsiębiorstw prywatnych. Duży udział sektora będącego własnością państwa jest cechą wyróżniającą gospodarkę chińską.

²⁴ Dokument roboczy służb Komisji SWD(2019) 108 final.

Rys. 7 – Chińskie BIZ w UE w latach 2000–2019

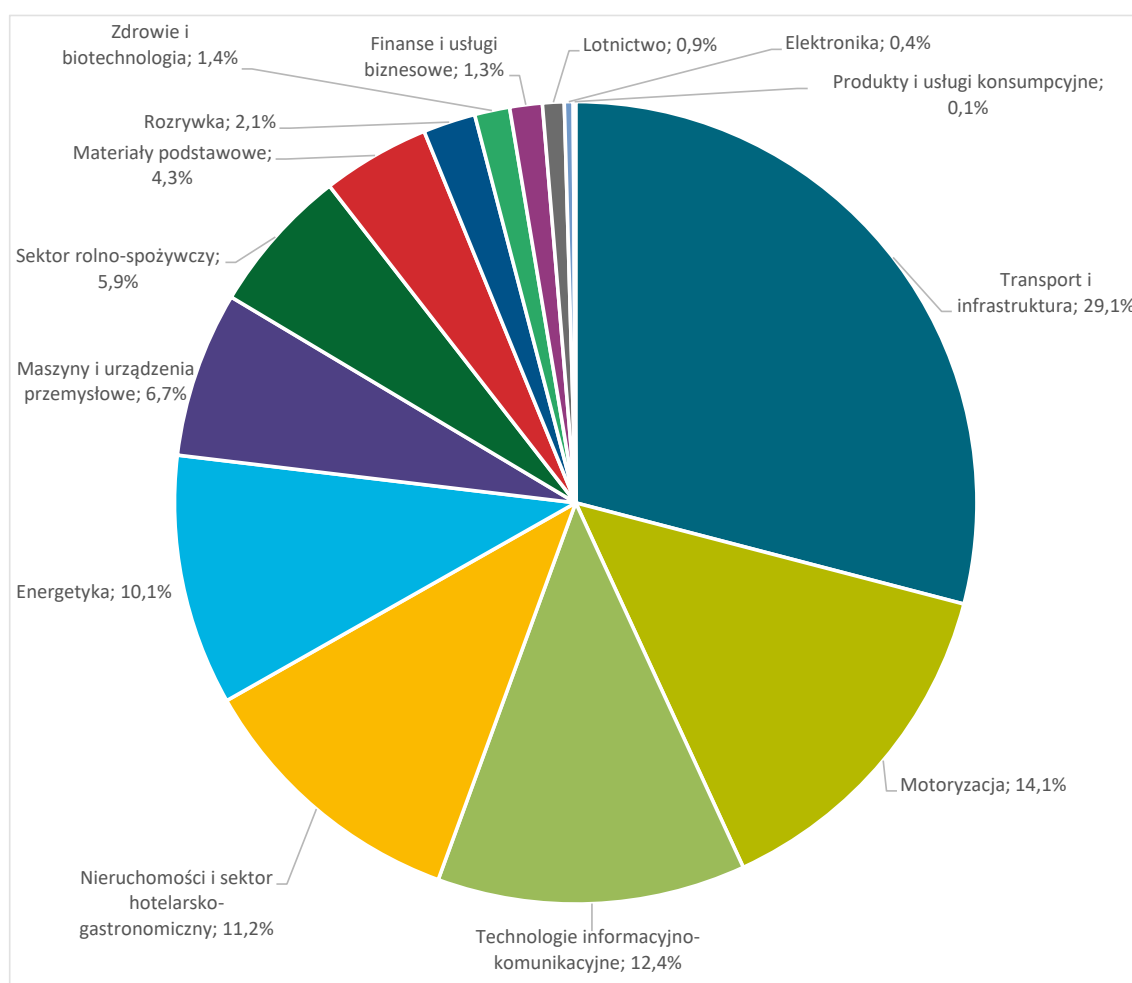

Źródło: Rhodium Group, 2020.

Sektory inwestycji

27 Sektory, w których realizowano chińskie BIZ w latach 2000–2019, obejmują obszary o strategicznym znaczeniu²⁵, takie jak transport i infrastruktura (29,1%), technologie informacyjno-komunikacyjne (12,4%) i energia (10,1%), a także przemysł motoryzacyjny (14,1%) oraz nieruchomości i sektor hotelarsko-gastronomiczny (11,2%). Na *rys. 8* pokazano, do jakich sektorów trafiały chińskie BIZ od 2000 r.

Rys. 8 – Transakcje w ramach chińskich BIZ w UE dokonywane przez chińskich inwestorów państwowych w latach 2000–2019, w podziale na sektory

Źródło: Rhodium Group, 2020.

²⁵ Strategiczne sektory i zasoby określone w dokumencie Komisji Europejskiej pt. „Otwartość na bezpośrednie inwestycje zagraniczne przy jednoczesnej ochronie istotnych interesów”, Bruksela (COM(2017) 494 final z 13.9.2017).

28 Poniżej podano pewne **przykłady istotnych transakcji nabycia podmiotów w UE przez chińskich inwestorów**:

- o 2012 r.: Energias de Portugal za 3,5 mld USD. Przedsiębiorstwo energetyczne, Portugalia.
- o 2014 r.: CDP Reti za 2,8 mld USD. Spółka holdingowa, podmiot użyteczności publicznej, Włochy.
- o 2015 r.: Pirelli za 7,7 mld USD. Wyposażenie i komponenty samochodowe, Włochy.
- o 2017 r.: Logicor za 14 mld USD. Usługi transportowe i logistyka, Zjednoczone Królestwo²⁶.

²⁶ Narzędzie monitorowania transakcji transgranicznych Rhodium Group, „People’s Republic of China – European Union Direct Investment”, aktualizacja z I kwartału 2019 r., wersja ogólnodostępna, Nowy Jork, 2019.

4. Sporządzone przez Trybunał zestawienie zagrożeń i szans dla UE

29 Podczas opracowywania, ustalania i wdrażania dokumentów programowych dotyczących stosunków UE–Chiny – a w szczególności wyzwań związanych z chińską strategią inwestycyjną – służby Komisji i ESDZ identyfikują i analizują odnośne zagrożenia i szanse. Jak wynika z informacji przekazanych przez te służby, ta bieżąca ocena opiera się na informacjach pochodzących z różnych źródeł, w tym od innych służb UE, państw członkowskich, państw trzecich i ekspertów, którzy pracują w różnych obszarach polityki. Kontrolerzy Trybunału nie znaleźli jednak **żadnej formalnej i kompleksowej analizy zagrożeń i szans dla UE** związanych z chińską strategią inwestycyjną.

30 W ramach przeglądu kontrolerzy Trybunału sporządzili zatem zestawienie zagrożeń i szans związanych ze strategią inwestycyjną Chin, opierając się przy tym na publicznie dostępnych informacjach i konsultacjach z ekspertami. Korzystając z międzynarodowych ram zarządzania ryzykiem²⁷, skupili się na **zagrożeniach i szansach i podzielili je na kategorie**, których opis zamieszczono poniżej. Bardziej szczegółowy opis tych zagrożeń i szans oraz odnośnych źródeł można znaleźć w **załączniku VI**. Wszystkie rozpoznane zagrożenia i szanse dotyczą Chin, ale mogą odnosić się również do relacji UE z innymi państwami. Niektóre z tych szans i zagrożeń mogą mieć bezpośredni wpływ na UE, inne natomiast mogą wpływać na politykę UE realizowaną w państwach trzecich.

31 W **tabeli 2** zamieszczono przegląd zagrożeń stwierdzonych przez Trybunał. Ponad połowa z przedstawionych **zagrożeń** ma charakter polityczny lub gospodarczy. Ponadto istnieją również inne rodzaje zagrożeń o charakterze społecznym, technologicznym, prawnym i środowiskowym. 18 rodzajów zagrożeń wymienionych w niniejszym przeglądzie nie stanowi wyczerpującego wykazu. Poszczególne czynniki ryzyka nie mają ponadto takiej samej wagi – niektóre z nich stwarzają istotniejsze zagrożenia dla UE niż inne. Na pewne przykłady zagrożeń zwrócono uwagę w **ramce 3**.

²⁷ „Integrating with Strategy and Performance. Enterprise Risk Management”, Komitet Organizacji Sponsorujących Komisję Treadwaya (COSO), czerwiec 2017 r.

Tabela 2 – Zagrożenia dla UE związane ze strategią inwestycyjną Chin

Rodzaj zagrożenia	#	Ogólny opis danego czynnika zagrożenia
Polityczne	Z.1	Chińskie inwestycje w aktywa wrażliwe/strategiczne w Europie mogą niekorzystnie wpłynąć na bezpieczeństwo / porządek publiczny
	Z.2	Zawieranie przez poszczególne państwa członkowskie protokołów ustaleń w sprawie współpracy w ramach inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak” może podważać jedność w obrębie UE
	Z.3	Projekty w ramach inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak” mogą doprowadzić do tego, że państwa członkowskie przestaną być właścicielami części strategicznej infrastruktury krajowej, co niesie za sobą konsekwencje geopolityczne
	Z.4	Chińskie inwestycje skutkują rozbudową infrastruktury połączeń transgranicznych, która jest wykorzystywana do celów międzynarodowej przestępczości zorganizowanej lub handlu ludźmi
Gospo-darcze	Z.5	Brak wzajemności w stosunkach UE–Chiny z powodu nieuczciwej przewagi ekonomicznej chińskich przedsiębiorstw
	Z.6	Brak koordynacji między programami infrastrukturalnymi wdrażanymi przez UE i Chiny, co może skutkować powstaniem luk w infrastrukturze sieci połączeń lub realizowaniem projektów inwestycyjnych, które ze sobą rywalizują lub powielają te same działania(*)
	Z.7	Finansowanie nieobsługiwalnego zadłużenia w UE i państwach trzecich przez chińskie przedsiębiorstwa państwowe, co prowadzi do niewywiązywania się ze zobowiązań i utraty zabezpieczeń o znaczeniu strategicznym
	Z.8	Oslabienie konkurencyjności UE w długim terminie w wyniku przymusowego transferu technologii do Chin
	Z.9	Import towarów z Chin do UE po cenach poniżej kosztów produkcji
	Z.10	Niekorzystny wpływ na gospodarkę UE negatywnych wstrząsów w unijnych łańcuchach dostaw z udziałem kluczowych dostawców z Chin
Społeczne	Z.11	Nieprzestrzeganie praw pracowniczych/socjalnych przez chińskie przedsiębiorstwa zaangażowane w inwestycje zagraniczne
Technolo-giczne	Z.12	W ramach inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak” nie zapewnia się wystarczającej zgodności z unijnymi przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa danych, co sprawia, że UE jest podatna na cyberataki
	Z.13	Chińska infrastruktura transportowa nie spełnia unijnych/międzynarodowych norm, utrata pozytywnych skutków
Prawne	Z.14	Chińskie inwestycje nie są zgodne z unijnymi przepisami finansowymi, np. dotyczącymi prania pieniędzy

Rodzaj zagrożenia	#	Ogólny opis danego czynnika zagrożenia
	Z.15	Zamówienia na projekty infrastrukturalne w UE są w sposób niezgodny z prawem udzielane chińskim oferentom, którzy stosują sztucznie zaniżone ceny
	Z.16	Na obliczanie zasobów własnych UE wpływ mają oszustwa celne i związane z VAT dotyczące towarów importowanych z Chin
Środowiskowe	Z.17	Chińskie przedsiębiorstwa nie przestrzegają unijnych/międzynarodowych norm środowiskowych lub standardów w zakresie zarządzania sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi
	Z.18	Zdrowiu publicznemu zagrażają zwiększone wzajemne powiązania w zglobalizowanym świecie (w tym chińskie szlaki transportowe wytyczone zgodnie z koncepcją „Jeden pas i jeden szlak”), przyspieszające przenoszenie chorób

(*) Uwaga: służby Komisji i ESDZ nie uznają tego czynnika ryzyka za istotny ze względu na bieżące realia polityczne. Kwestię koordynowania projektów infrastrukturalnych uznają za niezgodną z obecną polityką UE w tym obszarze.

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Ramka 3

Przykłady zagrożeń dla UE związanych z chińską strategią inwestycyjną

Nadmierne zadłużenie w państwach trzecich i utrata strategicznych zabezpieczeń

W celu wdrożenia inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak” Chiny udzieliły pożyczek, nie uwzględniając w wystarczającym stopniu długoterminowej trwałości projektów i sytuacji finansowej pożyczkobiorców. Przyczyniło się to do **nadmiernego zadłużenia** w państwach trzecich, takich jak Pakistan, Tadżykistan, Kirgistan, Sri Lanka, Malediwy i Czarnogóra, która jest krajem kandydującym do UE²⁸. Ten rodzaj zagrożenia mógłby pojawić się również w UE, gdyby projekty w ramach inicjatywy były finansowane w podobny sposób w państwach członkowskich.

Co się tyczy zagrożenia **Z.7**, istnieją przykłady wykorzystania infrastruktury o strategicznym znaczeniu krajowym jako zabezpieczenia długu. Międzynarodowy port Hambantota w Sri Lance ma znaczenie narodowe i strategiczne. W 2017 r. rząd Sri Lanki nie mógł dotrzymać terminów spłaty pożyczki udzielonej przez

²⁸ Hurley, J., Morris, S., Portelance, G., „Examining the Debt Implications of the Belt and Road Initiative from a Policy Perspective”, Center for Global Development (CGD), dokument strategiczny CGD nr 121, marzec 2018 r.

chińskie podmioty i w rezultacie port został przepisany na spółkę China Merchants Port Holdings w ramach 99-letniej dzierżawy z opłatą w wysokości 1,12 mld USD²⁹.

Własność intelektualna i transfery technologii

Urzeczywistnienie wielu z zagrożeń przedstawionych w **tabeli 2** powyżej miałyby negatywny wpływ na realizację celu, jakim jest zapewnienie wzajemności i równych warunków działania w stosunkach UE–Chiny. W zagrożeniu **Z.8** wspomniano o transferze technologii z przedsiębiorstw europejskich do podmiotów chińskich. Z badania nastrojów wśród przedsiębiorców przeprowadzonego w 2019 r. i opublikowanego przez Europejską Izbę Handlową w Chinach wynika, że 20% respondentów czuje się przymuszonych do transferu technologii w celu utrzymania dostępu do rynku w Chinach, co potwierdza brak wzajemności w stosunkach między UE a Chinami³⁰.

Normy środowiskowe i zmiana klimatu

Zagrożenie **Z.17** dotyczy w szczególności ryzyka nieprzestrzegania przez chińskie przedsiębiorstwa norm środowiskowych UE. Europejski Zielony Ład³¹ stanowi zasadniczy priorytet polityczny dla Komisji Europejskiej. Jednym z celów Zielonego Ładu jest osiągnięcie zerowej emisji gazów cieplarnianych netto do 2050 r. Pomimo zapowiedzianego na drugim forum współpracy międzynarodowej w ramach inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak” w 2019 r. dążenia do „otwartej, ekologicznej i czystej współpracy”³² w ramach tej inicjatywy nadal realizuje się projekty w zakresie energetyki węglowej. Przykładem takiego przedsięwzięcia finansowanego z chińskich pożyczek jest projekt planowany w Bośni i Hercegowinie³³, potencjalnym kraju kandydującym do UE.

Zdrowie publiczne

Trwająca pandemia COVID-19 ukazała, jakie zagrożenia dla zdrowia publicznego

²⁹ Ferchen, M., Perera, A., „Why Unsustainable Chinese Infrastructure Deals Are a Two-Way Street”, Carnegie-Tsinghua Center for Global Policy, lipiec 2019 r.; Panda, A., „Sri Lanka Formally Hands Over Hambantota Port to Chinese Firms on 99-Year Lease”, „The Diplomat”, grudzień 2017 r.

³⁰ Badanie nastrojów wśród przedsiębiorców z 2019 r., Europejska Izba Handlowa.

³¹ Dokument pt. „Europejski Zielony Ład” (COM(2019) 640 final).

³² Przemówienie programowe Xi Jinpinga, Prezydenta Chińskiej Republiki Ludowej, podczas ceremonii otwarcia drugiego forum współpracy międzynarodowej w ramach inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”, Ministerstwo Spraw Zagranicznych Chińskiej Republiki Ludowej, Pekin, 26 kwietnia 2019 r.

³³ Mardell, J., „China’s Belt and Road Partners Aren’t Fools”, „Foreign Policy”, maj 2019 r.

wynikają z wzajemnych powiązań w zglobalizowanym świecie. Zagrożenie to ma wpływ na wiele krajów na całym globie. Badania wykazały, że patogeny mogą obecnie rozprzestrzeniać się dalej, szybciej i w większych ilościach niż wcześniej³⁴. Ponieważ Chiny są obecnie wiodącym dostawcą infrastruktury transportowej na świecie, w zagrożeniu **Z.18** zwraca się uwagę, że nowe trasy transportowe wytyczone zgodnie z inicjatywą „Jeden pas i jeden szlak” mogą stanowić ryzyko dla zdrowia publicznego w UE i jej sąsiedztwie, jeśli nie zostaną wprowadzone odpowiednie kontrole i środki sanitarne.

32 W *tabeli 3* zamieszczono przegląd szans stwierdzonych przez Trybunał. Wszystkie wymienione **szanse** mają charakter polityczny i gospodarczy. Przykłady przedstawiono w *ramce 4*.

³⁴ Tatem, A.J., Rogers, D.J., Hay, S.I., „Global Transport Networks and Infectious Disease Spread”, „Advances in Parasitology”, Elsevier Public Health Emergency Collection, t. 62, 2006.

Tabela 3 – Szanse dla UE wynikające ze strategii inwestycyjnej Chin

Rodzaj	#	Ogólny opis danej szansy
Polityczna	SZ.1	Chińskie inwestycje w UE mogą sprzyjać wspólnym interesom dzięki zacieśnieniu stosunków dwustronnych
	SZ.2	Chińskie inwestycje przyczyniają się do pokoju i bezpieczeństwa w krajach objętych europejską polityką sąsiedztwa / krajach rozwijających się
Gospodarcza	SZ.3	Współpraca UE–Chiny zwiększa zdolność w zakresie udzielania pożyczek międzynarodowych, co sprzyja wzrostowi gospodarczemu
	SZ.4	Chińskie inwestycje w krajach objętych europejską polityką sąsiedztwa / krajach rozwijających się przyczyniają się do osiągnięcia celów UE, wzmacniając wzrost gospodarczy
	SZ.5	Wartość euro rośnie dzięki wymianie chińskich rezerw walut obcych na euro w celu zakupu aktywów denominowanych w euro
	SZ.6	Inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” prowadzi do zwiększenia wymiany handlowej przez usprawnienie sieci połączeń i obniżenie kosztów handlu w UE i innych krajach
	SZ.7	Inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” zapewnia dalszy rozwój kolei (komercyjnej) jako alternatywy dla transportu morskiego i lotniczego w UE
	SZ.8	Inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” przywraca równowagę pomiędzy przepływami ładunków do/z UE
	SZ.9	Inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” zapewnia zachęty do usprawnienia procedur celnych z myślą o poprawie sieci połączeń
	SZ.10	Unijne przedsiębiorstwa mogą uczestniczyć w budowie infrastruktury transportowej w Azji Środkowej, przy czym możliwa jest wymiana umiejętności między UE a Chinami
	SZ.11	Kontakt podmiotów z UE z najnowszymi technologiami stanowi szansę na promowanie standardów i zdolności UE w zakresie cyfryzacji
	SZ.12	Unia Europejska dywersyfikuje ryzyko związane z udziałem kapitału zagranicznego w inwestycjach, zmniejszając potencjalną zależność od pojedynczego kraju
	SZ.13	Sektory UE, takie jak szkolnictwo wyższe, badania naukowe, sektor kultury i kreatywny, odnoszą korzyści ze współpracy i wymiany z Chinami

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Ramka 4

Przykłady szans dla UE związanych z chińską strategią inwestycyjną

Poprawa sieci połączeń i przepływu ładunków

COSCO Shipping Corporation Ltd (COSCO) – chińskie przedsiębiorstwo państwowe – posiada udziały w terminalach w europejskich portach, takich jak Walencja, Rotterdam, Antwerpia i Pireus.

Na przykład w przypadku **portu w Pireusie**:

- od sierpnia 2016 r. COSCO Shipping Group jest większościowym właścicielem organu zarządzającego portem w Pireusie, który obsługuje terminal I;
- COSCO Pacific obsługuje terminal II na podstawie 35-letniej koncesji podpisanej w 2008 r.

Umowa między organem zarządzającym portem w Pireusie a COSCO poprawiła sieć połączeń (**SZ.6**) i przepływy ładunków (**SZ.8**). Dzięki umowie zrealizowano inwestycje w nowe nabrzeża oraz połączenie kolejowe między terminalami portowymi a krajową siecią kolejową. Bank Światowy podaje, że roczny przeładunek kontenerów w Pireusie wzrósł o 168% w latach 2007–2016³⁵. Port grecki nadal pnie się coraz wyżej w rankingach. W 2019 r. był jednym z czterech największych portów w Europie pod względem wolumenu kontenerów, po Rotterdamie, Antwerpii i Hamburgu.

Współpraca akademicka i badawcza

Współpraca akademicka i badawcza może mieć pozytywne skutki, jak wskazano w szansie **SZ.13**. Unijne sektory, takie jak szkolnictwo wyższe, badania naukowe, sektor kultury i kreatywny, mogą odnieść korzyści dzięki wymianie akademickiej z Chinami w ramach programu Erasmus+ i działań „Jean Monnet”, a także inicjatyw badawczych w ramach programu „Horyzont 2020”. Według stanu na marzec 2019 r. w działaniach „Maria Skłodowska-Curie” brało udział 1 034 chińskich naukowców. Jak wskazują służby Komisji i ESDZ, z tą szansą związane też są pewne zagrożenia, na przykład brak wzajemności.

³⁵ „Belt and Road Economics Opportunities and Risks of Transport Corridors”, czerwiec 2019 r., Grupa Banku Światowego.

5. Reakcja UE na strategię inwestycyjną Chin

Mechanizmy zarządzania w UE

33 Kompetencje przyznane w ramach UE obejmują zdolność do stanowienia przepisów w różnych obszarach polityki. Zarówno UE, jak i państwa członkowskie wykonują kompetencje w obszarach polityki związanych z reakcją UE na strategię inwestycyjną Chin. Niektóre obszary, takie jak bezpieczeństwo narodowe, należą do wyłącznych kompetencji państw członkowskich, inne z kolei wchodzą z kolei w zakres wyłącznych kompetencji UE. Odnosi się to na przykład do reguł konkurencji niezbędnych do funkcjonowania rynku wewnętrznego. W niektórych obszarach, takich jak energia i transport, kompetencje są dzielone, co oznacza, że zarówno UE, jak i państwa członkowskie mają zdolność do przyjmowania przepisów.

34 W obszarach, w których przyjęcie wspólnego podejścia na szczeblu UE mogłoby być korzystne (zob. przykład bezpieczeństwa sieci 5G przedstawiony w [ramce 5](#)), fakt, że **zarówno instytucje UE, jak i państwa członkowskie wykonują wspólnie wspomniane kompetencje**, oznacza, że istnieje wiele ośrodków decyzyjnych (np. instytucje UE i rządy krajowe), które mogą prezentować rozbieżne poglądy i podejścia. W rezultacie zarządzenie wyzwaniami, przed którymi stoi cała UE, w terminowy i skoordynowany sposób **może być utrudnione**.

Ramka 5

Bezpieczeństwo sieci 5G i państwa członkowskie

Wykorzystanie chińskiego sprzętu 5G w infrastrukturze UE o znaczeniu krytycznym jest przez wielu uznawane za potencjalne zagrożenie. Technologia 5G jest obszarem, w którym wspólne podejście na szczeblu UE mogłoby przynieść korzyści, zwłaszcza w odniesieniu do kwestii w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, które mogą wpłynąć na funkcjonowanie rynku wewnętrznego.

Posiadając wyłączne kompetencje w zakresie bezpieczeństwa narodowego, państwa członkowskie prezentują odmienne podejścia do współpracy z Chinami w zakresie sieci 5G. Niektóre z nich przyjęły ostrożną postawę, ale kontynuowały współpracę z chińskim przedsiębiorstwem technologicznym Huawei w celu budowy sieci 5G. Taka sytuacja miała miejsce przykładowo w Niemczech i Belgii. Z drugiej strony Czechy wstrzymały współpracę z chińskimi dostawcami technologii 5G po tym, jak czeskie Krajowe Centrum Cyberbezpieczeństwa wydało w 2018 r. odnośne ostrzeżenie.

W odpowiedzi na wezwanie Rady Europejskiej do przyjęcia wspólnego podejścia w kwestii sieci 5G w 2019 r. Komisja wydała zalecenie zawierające wytyczne dla państw członkowskich w sprawie bezpieczeństwa sieci 5G. W następstwie tego zalecenia w styczniu 2020 r. wprowadzono unijny zestaw narzędzi dotyczący krajowych środków ograniczających ryzyko. Ostatecznie wspólne podejście do sieci 5G w UE będzie zależało od uzgodnionego stanowiska państw członkowskich.

35 Propozycje działań politycznych w ramach strategii UE–Chiny (zob. [tabela 4](#)) są przedstawiane w **komunikatach** publikowanych wspólnie przez Komisję i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa. Są one wdrażane albo w formie wewnętrznych aktów prawnych UE (rozporządzenia lub dyrektywy), które muszą zostać przyjęte przez Radę i Parlament Europejski, albo w formie stanowisk w sprawie polityki zagranicznej przyjętych przez Radę. **Wadą tego opartego na konsensusie procesu decyzyjnego jest to, że może skutkować on brakiem terminowej reakcji na wyzwania stojące przed UE.**

Reakcja instytucjonalna UE

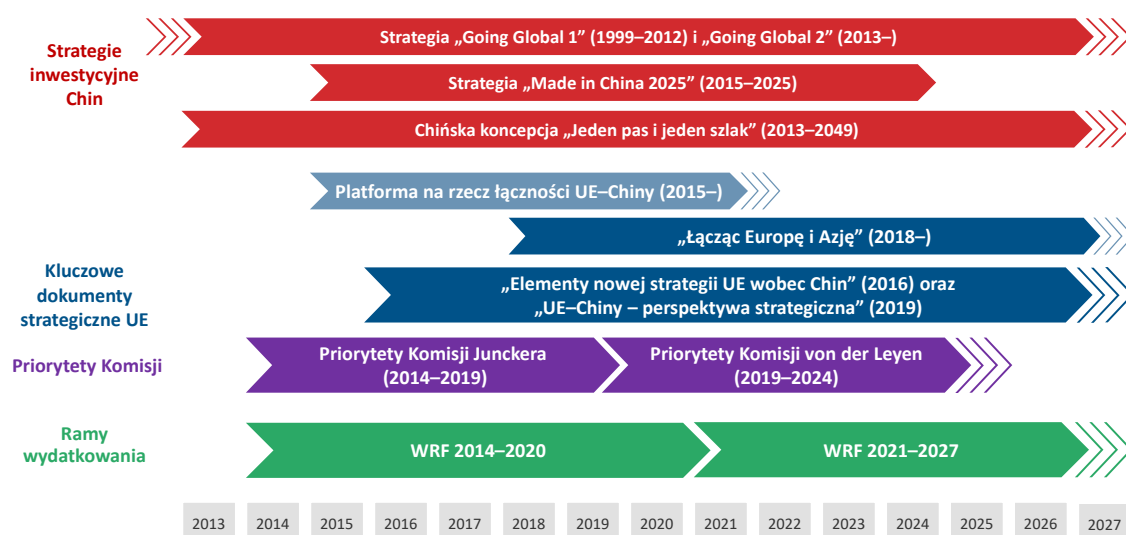
Proces opracowywania kluczowych dokumentów strategicznych

36 W niniejszej sekcji opisano proces opracowywania kluczowych unijnych dokumentów strategicznych na potrzeby programu UE–Chiny, ze szczególnym uwzględnieniem:

- ram strategicznych dotyczących działań UE;
- zaangażowania zainteresowanych stron w ten proces.

37 Komisja i Wysoki Przedstawiciel do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa opublikowali wspólnie kilka dokumentów strategicznych dotyczących stosunków UE–Chiny, które obejmują instytucjonalną reakcję UE na chińską strategię inwestycyjną. Na **rys. 9** przedstawiono **strategiczny harmonogram działań UE–Chiny** z uwzględnieniem wieloletnich ram finansowych, a także zilustrowano złożoność tego procesu w związku z nakładającymi się na siebie okresami realizacji. Istnieją również inne istotne dokumenty strategiczne, które zapewniają wkład w realizację polityki UE wobec Chin. Dokumenty te nie są w sposób szczególny ukierunkowane na Chiny. Należą do nich nowa strategia przemysłowa dla Europy (marzec 2020 r.) i strategia cyfrowa – kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy (luty 2020 r.).

Rys. 9 – Strategiczne kalendarium UE–Chiny, w tym WRF

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy, na podstawie publicznie dostępnych dokumentów UE.

38 Komisja Junckera określiła **dziesięć priorytetów polityki UE** na lata 2014–2019³⁶. W odniesieniu do **priorytetu 9 „Silniejsza pozycja Europy na arenie międzynarodowej”** w programie prac Komisji na 2016 r.³⁷ po raz pierwszy wspomniano o celu, jakim jest pogłębienie stosunków dwustronnych i aktualizacja dostosowanych do konkretnych przypadków podejść strategicznych, w szczególności wobec Chin. Priorytet ten, wraz z **priorytetem 6 „Zrównoważona i postępową polityka handlowa w celu wykorzystania możliwości płynących z globalizacji”**, miał na celu przyczynienie się do spójnego podejścia do sieci połączeń: zacieśnienie stosunków handlowych i inwestycyjnych z Chinami przy zachowaniu równych warunków działania, ochrona praw własności intelektualnej, ściślejsza współpraca w zakresie wysokiej klasy technologii oraz dialog w sprawie reform gospodarczych, praw człowieka i działań w dziedzinie klimatu³⁸. W tym kontekście w 2015 r. utworzono **platformę na rzecz łączności UE–Chiny** (zob. [ramka 6](#)) w celu zacieśnienia współpracy z Chinami.

³⁶ Szczegółowa analiza pt. „The Juncker Commission’s ten priorities, An end-of-term assessment”, Biuro Analiz Parlamentu Europejskiego, maj 2019 r.

³⁷ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów zawierający program prac Komisji na 2016 r. pt. „Czas na nieprzeciętne działania”, Strasburg (COM(2015) 610 final z 27.10.2015).

³⁸ ESDZ, „Wspólna wizja, wspólne działanie: silniejsza Europa. Globalna strategia na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej”, globalna strategia Unii Europejskiej, czerwiec 2016 r., s. 37–38.

Ramka 6

Platforma na rzecz łączności UE–Chiny

We wrześniu 2015 r. Komisja Europejska i Krajowa Komisja Rozwoju i Reform Chin podpisały protokół ustaleń w sprawie ustanowienia platformy na rzecz łączności.

Ogólnym celem tej platformy jest:

- usprawnienie wymiany informacji;
- promowanie sprawnie działających połączeń i ułatwień w transporcie oraz zapewnienie synergii powiązanych polityk i projektów, tj. między unijnymi sieciami transeuropejskimi (TEN-T) a chińską inicjatywą „Jeden pas i jeden szlak”;
- stworzenie możliwości współpracy dla chińskich i unijnych przedsiębiorstw oraz otwartego, przejrzystego otoczenia, a także równych warunków działania dla inwestycji w dziedzinie transportu i innych dziedzinach.

Najwyższym szczeblem przewidzianym w ramach platformy jest coroczne spotkanie przewodniczących, przy czym wyniki tych szczytów są przedstawiane we wspólnym oświadczeniu.

Do momentu przeprowadzenia przeglądu przez Trybunał głównym rezultatem działań w ramach tej platformy było sporządzenie zakresu zadań **wspólnego badania w sprawie kompleksowych korytarzy transportowych opartych na zrównoważonych połączeniach kolejowych między Europą a Chinami**³⁹ (2019 r.) w celu określenia najodpowiedniejszych i najbardziej zrównoważonych korytarzy tego rodzaju.

³⁹ Publikacja pt. „Terms of Reference of the Joint Study on Sustainable Railway-based Transport Corridors between Europe and China”, strona internetowa DG MOVE, ostatnia aktualizacja: 9.6.2020.

39 We wrześniu 2019 r. Komisja von der Leyen opublikowała wytyczne⁴⁰ na lata 2019–2024, zawierające **sześć kluczowych priorytetów**. Mimo że w priorytetach nie wspomniano bezpośrednio o **polityce UE–Chiny**, **splata się ona z kilkoma inicjatywami Komisji**, w szczególności:

- rola odgrywana przez UE w międzynarodowych negocjacjach mających na celu uczynienie z Europy pierwszego kontynentu neutralnego pod względem klimatycznym;
- opracowanie wspólnych norm dotyczących technologii nowej generacji (takich jak sieci 5G) oraz rozwijanie kształcenia i umiejętności wzmacniających pozycję obywateli;
- walka UE z przestępczością i wzmocnienie unii celnej w celu lepszej ochrony jednolitego rynku;
- wzmocnienie odpowiedzialnego światowego przywództwa stanowiącego cechę wyróżniającą UE.

40 W ostatnim czasie opracowano trzy kluczowe dokumenty strategiczne wytyczające instytucjonalną reakcję UE na strategię inwestycyjną Chin. Zob. [tabela 4](#).

⁴⁰ Przewodnicząca Komisji Ursula von der Leyen, „Unia, która mierzy wyżej. Mój program dla Europy – wytyczne polityczne na następną kadencję Komisji Europejskiej (2019–2024)”, 2019.

Tabela 4 – Przegląd trzech kluczowych dokumentów strategicznych wytyczających instytucjonalną reakcję UE na strategię inwestycyjną Chin

<i>Komunikat</i>	<i>Krótki opis</i>
<i>„Elementy nowej strategii UE wobec Chin” – czerwiec 2016 r.</i>	- o Podstawa aktualnej polityki UE wobec Chin - o 47 kluczowych działań - o Aby chronić interesy UE, Komisja i ESDZ promują uniwersalne wartości oparte na trzech filarach ONZ, których fundament stanowi konstruktywne podejście do różnic. - o W dokumencie przypomniano państwom członkowskim, że wszelkie umowy dwustronne z Chinami powinny uwzględniać i zabezpieczać interesy UE. - o Wskazano, że realizacja strategii będzie poddawana regularnym przeglądom i w razie potrzeby aktualizowana.
<i>„Łącząc Europę i Azję – elementy składowe strategii UE” wrzesień 2018 r.</i>	- o Wprowadzie ten dokument strategiczny, w którym poruszono kwestię zrównoważonej i kompleksowej łączności opartej na przepisach, nie odnosi się w szczególności do Chin, zawiera jednak strategię zrównoważonych połączeń między Europą a Azją, a zatem również połączeń z Chinami. - o 17 kluczowych działań - o Główne cele to: 1) przyczynianie się do rozwoju sieci transportowych, energetycznych i cyfrowych między Europą a Azją; 2) zacieśnienie partnerstw z państwami trzecimi, regionami oraz organizacjami międzynarodowymi w Azji; 3) intensyfikacja współpracy w obszarze kształcenia, badań naukowych, innowacji, kultury, sportu i turystyki.
<i>„UE–Chiny – perspektywa strategiczna” marzec 2019 r.</i>	- o Trzy główne cele: 1) pogłębienie relacji UE z Chinami w celu propagowania wspólnych interesów na szczeblu ogólnościowym w oparciu o wyraźnie określone interesy i zasady; 2) dążenie do uzyskania bardziej wyrównanych relacji gospodarczych opartych na zasadzie wzajemności; 3) dostosowanie się do zmieniających się realiów gospodarczych oraz wzmocnienie unijnej polityki wewnętrznej i bazy przemysłowej. - o 10 kluczowych działań

Źródło: wspólne komunikaty Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (JOIN(2016) 30 final, JOIN(2018) 31 final i JOIN(2019) 5 final).

41 Rada omówiła trzy powyższe dokumenty strategiczne: pierwsze dwie strategie zostały zatwierdzone w całości, w przypadku ostatniego dokumentu (perspektywy strategicznej z 2019 r.) z poparciem spotkała się większość propozycji.

42 Proces opracowywania tych dokumentów strategicznych wymagał

wewnętrznych konsultacji w obrębie służb Komisji i ESDZ. Konsultacje zewnętrzne z państwami członkowskimi przeprowadzono przed przyjęciem dokumentów przez Radę, w drodze dyskusji w odpowiednich grupach roboczych i komitetach Rady, a także w krajowych stowarzyszeniach przedsiębiorców i fundacjach politycznych. Jak wynika z informacji przekazanych przez służby Komisji i ESDZ, w przypadku dokumentu „UE–Chiny – perspektywa strategiczna” z 2019 r. nie przeprowadzono jednak szczegółowych i odrębnych konsultacji z państwami członkowskimi i podmiotami zewnętrznymi ze względu na konieczność szybkiej i spójnej reakcji. W 2018 i 2019 r. przeprowadzono natomiast z tymi zainteresowanymi stronami szeroko zakrojone rozmowy na temat Chin, które zostały w pełni wzięte pod uwagę. Służby Komisji i ESDZ zwracają uwagę, że dzięki tym rozmowom perspektywa strategiczna z 2019 r. spotkała się z przychylnym przyjęciem.

43 We wspomnianych dokumentach strategicznych przewidziano 74 działania.

W [załączniku VII](#) kontrolerzy Trybunału pogrupowali je w ramach dziesięciu bardziej ogólnych obszarów reakcji UE. W [tabeli 5](#) zamieszczono odnośne podsumowanie.

Tabela 5 – Zestawienie Trybunału obejmujące dziesięć kategorii tematycznych grupujących 74 działania

Kategorie	Liczba działań
A) Promowanie wartości UE zgodnie z trzema filarami Organizacji Narodów Zjednoczonych (prawa człowieka, pokój i bezpieczeństwo, rozwój)	7
B) Zachowanie jedności UE	5
C) Wzajemność w celu zrównoważenia stosunków i zapewnienia równych warunków działania	17
D) Zapobieganie zakłóceniom na rynku wewnętrznym UE	2
E) Zrównoważony rozwój gospodarczy i dobre rządy	16
F) Przeciwdziałanie zmianie klimatu i ochrona środowiska	4
G) Globalne problemy związane ze zdrowiem publicznym	1
H) Pogłębienie zaangażowania na rzecz pokoju i bezpieczeństwa	10
I) Promowanie zrozumienia między kulturami i współpracy w zakresie innowacji	4
J) Szersze podejście do polityki zagranicznej	8

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Dostosowanie reakcji do zagrożeń i szans dla UE

44 W niniejszej sekcji opisano, w jakim zakresie działania podejmowane przez UE są dostosowane do zagrożeń i szans wskazanych w sekcji 4. Kontrolerzy Trybunału powiązali zagrożenia i szanse z kategoriami tematycznymi (zob. [tabela 5](#)) oraz 74 działaniami w ramach trzech dokumentów strategicznych (zob. [załącznik VII](#)). W rezultacie powstało zestawienie tychże (zob. [załącznik VIII](#)).

45 Jak wynika z przeglądu przeprowadzonego przez Trybunał, działania zawarte w tych dokumentach strategicznych obejmują prawie wszystkie rodzaje zagrożeń i możliwości, z wyjątkiem trzech rodzajów zagrożeń:

- o Z.6: Zagrożenie związane z brakiem koordynacji między programami infrastrukturalnymi wdrażanymi przez UE i Chiny, co może skutkować

powstaniem luk w infrastrukturze sieci połączeń lub realizowaniem projektów inwestycyjnych, które ze sobą rywalizują lub powielają te same działania⁴¹.

- o Z.10: Zagrożenie związane z **niekorzystnym wpływem na gospodarkę UE negatywnych wstrząsów w unijnych łańcuchach dostaw** z udziałem kluczowych dostawców z Chin.
- o Z.18: Zagrożenie związane z tym, że **na zdrowie publiczne niekorzystnie wpływają zwiększone wzajemne powiązania w zglobalizowanym świecie** (w tym chińskie szlaki transportowe wytyczone zgodnie z inicjatywą „Jeden pas i jeden szlak”), przyspieszające przenoszenie chorób.

46 Podjęto szereg inicjatyw w odniesieniu do wzajemności, zapewnienia równych warunków działania i zapobiegania zakłóceniom na rynku wewnętrznym UE (kategorie tematyczne C i D w [tabeli 5](#)). W [ramce 7](#) jako przykład Trybunał przedstawił jedno bieżące szczegółowe działanie UE podjęte w ramach perspektywy strategicznej z 2019 r.

Ramka 7

Przykład bieżącego działania UE podjętego w odniesieniu do wzajemności i zapobiegania zakłóceniom na rynku UE

Negocjacje w sprawie dwustronnej kompleksowej umowy inwestycyjnej z Chinami

UE dąży do przywrócenia równowagi w swoich relacjach z Chinami, jeśli chodzi o otwartość rynku, a także do rozwiązania najistotniejszych problemów dotyczących równych warunków działania i zastąpienia dwustronnych umów inwestycyjnych zawieranych przez Chiny i poszczególne państwa członkowskie (zob. pkt [64](#)) jedną kompleksową umową inwestycyjną między UE i Chinami. Odnośne negocjacje rozpoczęły się w 2012 r. Na 21. szczycie UE–Chiny w dniu 9 kwietnia 2019 r. UE i Chiny zobowiązały się do osiągnięcia postępów koniecznych do zawarcia kompleksowej umowy inwestycyjnej w 2020 r.

⁴¹ Zob. uwaga pod [tabelą 2](#).

Wdrażanie strategii

47 Poniżej opisano proces wdrażania strategii UE–Chiny z uwzględnieniem dwóch kluczowych elementów, tj. obowiązków w zakresie realizacji i finansowania⁴².

48 Z łącznej liczby 74 działań 34 to działania UE, 38 to działania dwustronne, które mają zostać podjęte zarówno przez UE, jak i Chiny, a dwa działania wymagają jednostronnej inicjatywy ze strony Chin. **Za realizację poszczególnych działań odpowiadają różne podmioty, w zależności od obszaru polityki**, przy czym nie dokonano wyraźnego podziału obowiązków. Przykładowo w Komisji DG MOVE nadzoruje działania związane z transportem, a DG ENER jest odpowiedzialna za działania związane z energią. Takie podejście do podziału obowiązków sprawia, że do pomyślnej realizacji działania konieczna jest ściślejsza koordynacja.

49 Strategię UE–Chiny wdrożono, nie przeprowadzając wcześniej żadnej oceny finansowania UE niezbędnego do wdrożenia działań przewidzianych w jej ramach, np. działań dotyczących infrastruktury. **Nie zarezerwowano też na ten cel żadnych środków finansowych UE.** Zdaniem służb Komisji i ESDZ nie ma obowiązku ani konieczności przeprowadzenia takiej oceny. Zgodnie z praktyką obowiązującą w przypadku innych partnerów strategicznych uznają one, że większość działań strategii UE–Chiny skorzysta z finansowania w ramach istniejących programów unijnych.

50 Negatywną konsekwencją takiego podejścia jest to, że obecnie **nie ma możliwości uzyskania ogólnych informacji na temat wydatków**, które służą realizacji strategii UE–Chiny, mimo że takie wydatki są ponoszone. Ponadto kontrolerzy Trybunału znaleźli przykłady, gdy z budżetu UE finansowano projekty, które były częścią chińskiej strategii inwestycyjnej. Wprawdzie projekty te miały przede wszystkim przyczynić się do realizacji celów programów polityki UE, jednocześnie zapewniono jednak finansowanie na rzecz projektów stanowiących część chińskiej strategii inwestycyjnej (zob. [ramka 8](#)).

⁴² Komunikat do Komisji „Zarządzanie w Komisji Europejskiej” (C(2018) 7703 z 21.11.2018).

Ramka 8

Finansowanie ze środków UE na rzecz projektów realizowanych w ramach chińskiej strategii inwestycyjnej w Europie

Most Pelješac w Chorwacji

W 2017 r. Komisja przeznaczyła 357 mln euro ze środków polityki spójności na pokrycie 85% kosztów budowy mostu Pelješac w Chorwacji. Projekt ma na celu połączenie obszaru na południu, w okolicach Dubrownika, z resztą kontynentalnej Chorwacji. W 2018 r. władze chorwackie udzieliły dużego zamówienia na roboty budowlane związane z realizacją tej inwestycji⁴³ chińskiemu konsorcjum, na czele którego stało przedsiębiorstwo państwowe China Road and Bridge Corporation. W ten sposób finansowania udzielono na rzecz projektu, który jest częścią chińskiej strategii inwestycyjnej⁴⁴.

Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR)

Unia Europejska jest największym pojedynczym darczyńcą na rzecz EBOR – międzynarodowej instytucji finansowej. EBOR jest głęboko zaangażowany w działania w wielu gospodarkach położonych wzdłuż korytarzy inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”. W gospodarkach tych istnieje potrzeba rozwoju infrastruktury w celu wspierania solidniejszego i bardziej zrównoważonego wzrostu. Chiny przystąpiły do **EBOR** w 2016 r. jako udziałowiec z myślą o otwarciu możliwości inwestycyjnych w Europie Wschodniej, regionie położonym wzdłuż szlaku w ramach inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”⁴⁵.

51 Ponadto Unia Europejska wykorzystuje kilka instrumentów finansowych z **Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI)** lub **Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego (EFI)** spoza budżetu UE, aby zaangażować się w strategię inwestycyjną Chin (zob. [ramka 9](#)).

⁴³ „Chinese Contractors Winning Bid for EU Funded Pelješac Bridge in Croatia Raises Eyebrows”, portal Silk Road Briefing, 10 maja 2018 r.

⁴⁴ Blockmans, S., Hu., W., „Systemic rivalry and balancing interests: Chinese investment meets EU law on the Belt and Road”, Centrum Studiów nad Polityką Europejską (CEPS), marzec 2019 r.

⁴⁵ Makocki, M., „China’s Road: into Eastern Europe”, Instytut Unii Europejskiej Studiów nad Bezpieczeństwem (IUESB), luty 2017 r.

Ramka 9

Zaangażowanie instrumentów finansowych UE w chińską strategię inwestycyjną w Europie

Europejski Bank Inwestycyjny (EBI)

Grupa EBI finansuje projekty w Chinach. W maju 2018 r. EBI podpisał z China Exim Bank umowę w sprawie inwestycji związanych z klimatem (o wartości 300 mln euro). Umowa miała na celu finansowanie projektów w sektorach gospodarki wodnej, kanalizacyjnej, energii i transportu⁴⁶.

Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI)

Aby rozwijać synergię pomiędzy chińską koncepcją „Jeden pas i jeden szlak” a „planem Junckera”, w 2017 r. **EFI** i Fundusz Jedwabnego Szlaku (chiński państwowy fundusz inwestycyjny skierowany do państw położonych wzdłuż szlaku w ramach inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”) podpisały protokół ustaleń w sprawie utworzenia wspólnego funduszu inwestycyjnego Chiny-UE, który miał zapewnić 500 mln euro wsparcia dla inwestycji⁴⁷ przedsiębiorstw mających potencjał w zakresie rozwoju międzynarodowego. Przedsięwzięcie to jest ukierunkowane na sektory, w których występuje duża synergia transgraniczna między Chinami a Zachodem⁴⁸.

Monitorowanie, sprawozdawczość i ocena strategii

52 Sposób, w jaki zdefiniowano działania, utrudnia monitorowanie postępów w ich realizacji. **54% (40 działań)** to działania szczegółowe, w ramach których przewidziano osiągnięcie określonych wyników („działania szczególne”). **Nie ustalono żadnych miar wyników (np. wskaźników)** związanych z tymi działaniami. Pozostałe **46% (34 działania)** to natomiast działania ogólnie zdefiniowane. Nie mają one **ukierunkowanych wartości docelowych** i nie przewidują żadnych rezultatów, które należy uzyskać („działania ogólne”).

⁴⁶ Komunikat EBI pt. „China Climate Eximbank Framework Loan”, 21 września 2017 r.

⁴⁷ Komunikat EFI pt. „EIB Group cooperation with China to be strengthened with new EUR 500 million –Silk Road Fund equity investment initiative”, 2 czerwca 2017 r.

⁴⁸ Komunikat EFI pt. „First EU-China investment platform backed by the Juncker Plan”, 6 sierpnia 2018 r.

53 Według służb Komisji i ESDZ odpowiednie dyrekcje generalne zapewniają regularne monitorowanie tych 74 działań. **Kontrolerom Trybunału udało się uzyskać odpowiednią dokumentację takiego monitorowania jedynie w odniesieniu do dziesięciu działań przewidzianych w ramach perspektywy strategicznej UE–Chiny z 2019 r.**

54 Co się tyczy sprawozdawczości, w wyniku przeglądu Trybunału wykazano, że poza pewnymi odniesieniami w sprawozdaniach zarządczych publikowanych przez służby Komisji i ESDZ, tj. rocznych planach zarządzania i rocznych sprawozdaniach z działalności, **brak jest odrębnej sprawozdawczości do celów zewnętrznych lub wewnętrznych w odniesieniu do wspomnianych wyżej trzech kluczowych dokumentów strategicznych.**

55 W sprawozdaniach rocznych Komisji na temat zarządzania budżetem i jego wyników Trybunał znalazł pewne informacje odnoszące się do realizacji i oceny strategii UE–Chiny. Odnotował przy tym, że perspektywę strategiczną UE–Chiny z 2019 r. sporządzono w oparciu o przegląd istniejącego komunikatu w sprawie strategii UE–Chiny z 2016 r. Brak jest jednak **szczegółowej oceny tych trzech planowanych strategii.**

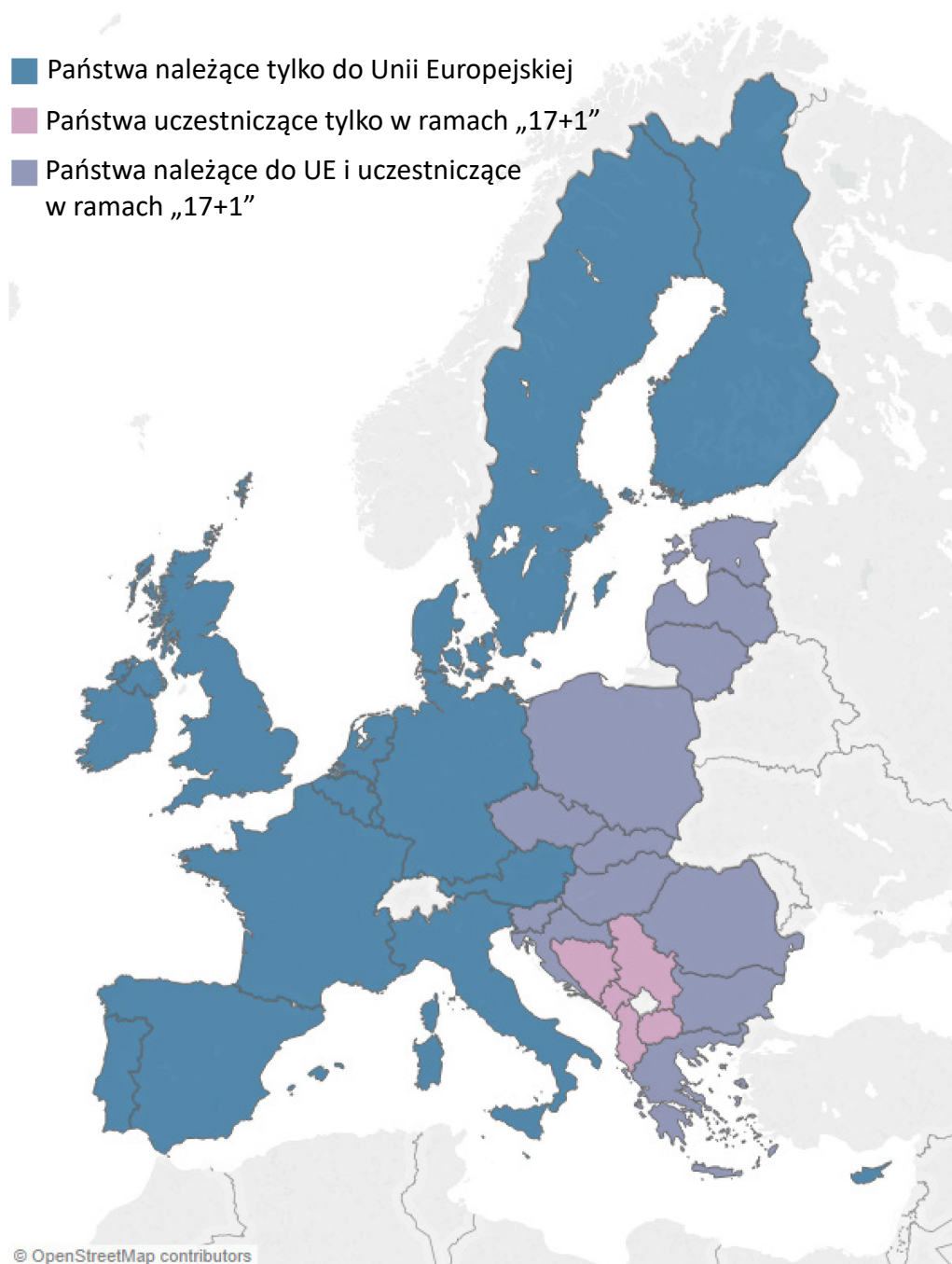
56 Przyjęte podejście do monitorowania, sprawozdawczości i oceny 74 działań utrudnia ustalenie, czy w wystarczającym stopniu łagodzi się zagrożenia i w pełni wykorzystuje szanse związane z wyzwaniami, jakie stwarza chińska strategia inwestycyjna (zob. pkt [29–32](#)).

Reakcja państw członkowskich

57 Państwa członkowskie mogą współpracować z Chinami na zasadzie dwustronnej, przy czym niektóre z takich dwustronnych relacji opisano poniżej.

58 Chiny ustanowiły ramy **współpracy z 17 państwami Europy Środkowo-Wschodniej** (zob. [rys. 10](#)), powszechnie nazywane ramami „17+1” (wcześniej „16+1”). **Mają one na celu promowanie stosunków biznesowych i inwestycyjnych.** Ramy ustanowiono w Budapeszcie w 2012 r. jako mechanizm współpracy Chin z 16 członkami z tego regionu, do których należą również kraje, w których historycznie panował reżim komunistyczny.

Rys. 10 – Państwa członkowskie UE i państwa Europy Środkowo-Wschodniej

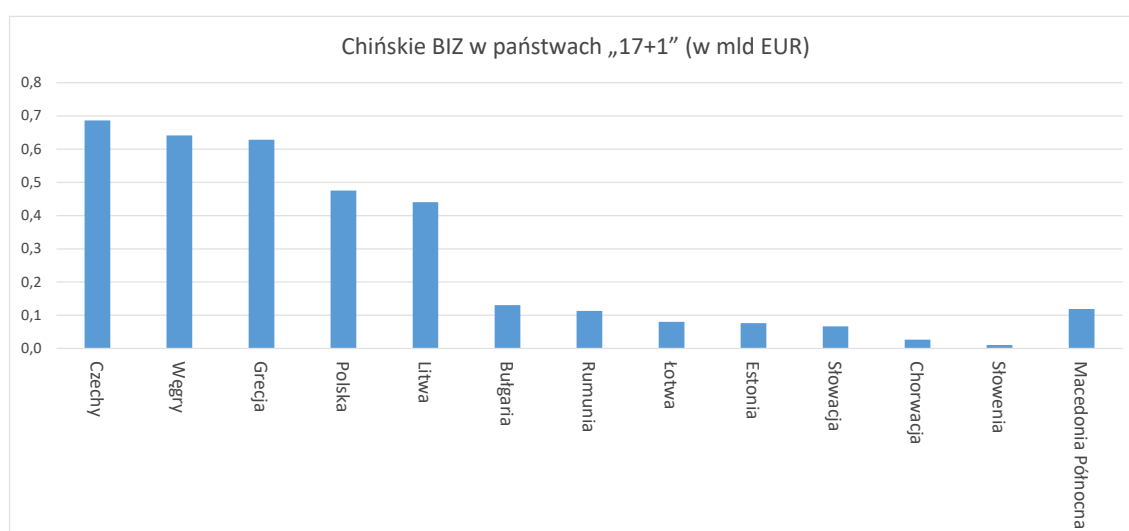

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy, na podstawie informacji Komisji, mapa ogólna ©OpenStreetMap w ramach licencji Creative Commons. Uznanie autorstwa – na tych samych warunkach 2.0 (CC BY-SA).

59 Ramy współpracy „17+1” obejmują 12 państw członkowskich. W ramach tych te 12 państw współpracuje z Chinami na zasadach dwustronnych⁴⁹, co stwarza **zagrożenie dla spójności działań UE**. Ponadto **ramy współpracy „17+1” mogą mieć wpływ na realizację polityki UE na Bałkanach Zachodnich**, ponieważ pięć państw uczestniczących w mechanizmie współpracy „17+1” to państwa Bałkanów Zachodnich posiadające status kraju kandydującego lub potencjalnego kraju kandydującego.

60 Z bazy danych Eurostatu wynika, że państwa uczestniczące w ramach „17+1” nie przyciągnęły znacznych kwot chińskich BIZ (zob. [rys. 11](#)). Inwestycje koncentrowały się w pięciu państwach członkowskich (Czechy, Grecja, Litwa, Polska i Węgry). Spośród wszystkich państw objętych ramami „17+1” największe inwestycje z Chin napłynęły do Czech i wyniosły 686 mln euro (zasoby), co stanowi 0,3% łącznych zasobów chińskich BIZ w całej UE.

Rys. 11 – Zasoby chińskich BIZ w państwach Europy Środkowo-Wschodniej na koniec 2017 r.

Źródło: statystyki Eurostatu dotyczące BIZ.

61 Stosunkom między państwami członkowskimi a Chinami oraz ich współpracy w niektórych obszarach nadano formalny charakter przez podpisanie protokołów ustaleń. Owe protokoły wyrażają **intencję wspólnego działania**, bez żadnych **zobowiązań prawnych**. Na chwilę obecną **15 państw członkowskich podpisało**

⁴⁹ Europejska Rada Stosunków Międzynarodowych (ECFR), „China’s Investment in Influence: the Future of 16+1 Cooperation”, grudzień 2016 r.

protokoły ustaleń z Chinami w sprawie inwestycji i projektów związanych z inicjatywą „Jeden pas i jeden szlak” (zob. [tabela 6](#)).

Tabela 6 – Protokoły ustaleń w sprawie inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak” zawarte pomiędzy państwami członkowskimi a Chinami

Państwo członkowskie UE	Rok podpisania protokołu ustaleń w sprawie inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”
Bułgaria	2015
Czechy	2015
Węgry	2015
Polska	2015
Rumunia	2015
Słowacja	2015
Łotwa	2016
Chorwacja	2017
Estonia	2017
Grecja	2017
Litwa	2017
Słowenia	2017
Malta	2018
Włochy	2019
Luksemburg	2019

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy, na podstawie ogólnie dostępnych danych.

62 Państwa członkowskie zawarły również protokoły ustaleń inne niż wspomniane powyżej. Dotyczyły one szerokiego zakresu tematów, od współpracy w dziedzinie energii jądrowej (francuska spółka New Areva – China National Nuclear Corporation,

2018)⁵⁰ po ustanowienie relacji partnerskich między portami lotniczymi (Chiny–Finlandia, 2016)⁵¹.

63 Jak określono w decyzji Rady⁵², państwa członkowskie są zobowiązane do powiadamiania Komisji o umowach odnoszących się do współpracy gospodarczej i przemysłowej z państwami trzecimi, tak aby zapewnić zgodność krajowej i unijnej polityki handlowej. Według Komisji **nie powiadomiono jej o żadnych takich protokołach ustaleń podpisanych przez państwa członkowskie** do momentu przeprowadzenia niniejszego przeglądu.

64 Dwustronna umowa inwestycyjna jest porozumieniem pomiędzy dwoma państwami w sprawie **promowania i ochrony inwestycji dokonywanych przez inwestorów** z tych państw na terytorium drugiej strony. **Wszystkie państwa członkowskie, z wyjątkiem Irlandii, zawarły dwustronną umowę inwestycyjną z Chinami.** Większość dwustronnych umów inwestycyjnych podpisano przed 2000 r., przy czym najstarsza obowiązująca dwustronna umowa inwestycyjna została podpisana między Szwecją a Chinami w 1982 r.⁵³ Unia Europejska dąży do zastąpienia tych dwustronnych umów inwestycyjnych jedną kompleksową umową inwestycyjną UE–Chiny (zob. [ramka 7](#)).

⁵⁰ „France and China enhance nuclear energy cooperation”, serwis World Nuclear News, 10 stycznia 2018 r.

⁵¹ Ministerstwo Spraw Zagranicznych Finlandii, „Joint Action Plan between China and Finland on Promoting the Future-oriented New-type Cooperative Partnership 2019–2023”, UMFI, kwiecień 2017 r., s. 27.

⁵² Decyzja Rady 74/393/EWG z dnia 22 lipca 1974 r. ustanawiająca procedurę konsultacji odnoszącą się do umów o współpracy między państwami członkowskimi a państwami trzecimi.

⁵³ Konferencja Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju, „International Investment Agreements Navigator (China)”, Investment Policy Hub, 2019.

65 Zgodnie z niedawno przyjętymi wspólnymi unijnymi ramami monitorowania BIZ państwa członkowskie – ze względów bezpieczeństwa i porządku publicznego⁵⁴ – stosują **własne krajowe mechanizmy monitorowania**⁵⁵. Mechanizmy te różnią się znacznie pod względem **zakresu** (przegląd BIZ pochodzących z lub spoza UE, różne progi monitorowania, zakres sektorów objętych monitorowaniem wykraczających poza obronność) oraz **struktury** (monitorowanie BIZ przed udzieleniem zezwolenia albo monitorowanie *ex post*)⁵⁶. Według stanu na grudzień 2019 r. 14 państw członkowskich posiada ustanowiony mechanizm monitorowania BIZ. Te państwa członkowskie to: Dania, Niemcy, Hiszpania, Francja, Włochy, Łotwa, Litwa, Węgry, Niderlandy, Austria, Polska, Portugalia, Rumunia i Finlandia.

66 Szereg państw członkowskich opublikowało dokumenty programowe dotyczące stosunków z Chinami. Wśród dokumentów tych można wymienić:

- komunikat władz szwedzkich pt. „Approach to matters relating to China” (wrzesień 2019 r.);
- dokument pt. „The Netherlands and China: a new balance” (maj 2019 r.);
- dokument pt. „The Joint Action Plan between China and Finland on Promoting the Future-oriented New-type Cooperative Partnership 2019–2023” (styczeń 2019 r.);
- dokument pt. „The China–Denmark Joint Work Programme (2017–2020)” (maj 2017 r.).

⁵⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/452 z dnia 19 marca 2019 r. ustanawiające ramy monitorowania bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Unii, przyjęte w dniu 19 marca 2019 r., ale obowiązujące od dnia 11 października 2020 r.

⁵⁵ „List of screening mechanisms notified by Member States – Screening of foreign direct investment”, archiwum aktualności Komisji Europejskiej, 10 kwietnia 2019 r.

⁵⁶ Briefing przygotowany przez Biuro Analiz Parlamentu Europejskiego pt. „EU framework for FDI screening”, styczeń 2018 r.

67 Reagowanie na większość wyzwań wynikających ze strategii inwestycyjnej Chin wchodzi w zakres kompetencji zarówno instytucji UE, jak i państw członkowskich (zob. pkt 33 i 34). Różne źródła wskazują, że państwa członkowskie często podejmują działania dwustronne względem Chin zgodnie z **własnymi interesami krajowymi i nie zawsze informują Komisję o tym fakcie ani nie koordynują z nią działań** w stosownych przypadkach⁵⁷. W związku z tym instytucjom UE i państwom członkowskim trudno jest reagować w sposób skoordynowany.

⁵⁷ Np. briefing Biura Analiz Parlamentu Europejskiego dla Parlamentu Europejskiego pt. „State of play of EU-China relations”, 2019 oraz Poggetti, L., „Europe’s search for a China strategy”, Mercator Institute for China Studies, MERICS, 7 czerwca 2019 r.

6. Uwagi końcowe i wyzwania

68 W niniejszej sekcji przedstawiono uwagi końcowe dotyczące niniejszego przeglądu Trybunału. Zwrócono również uwagę na pewne wyzwania związane z zarządzaniem reakcją UE na państwową strategię inwestycyjną Chin, które kontrolerzy Trybunału odnotowali w toku prac przeglądowych. Kontrolerzy Trybunału omówili je ze służbami Komisji i ESDZ i w stosownych przypadkach zamieścili odniesienia do opinii tych służb.

69 Od lat 80. ubiegłego wieku Chiny wdrażają państwową strategię inwestycyjną, która ma umożliwić rozwój silnej gospodarki opartej na eksporcie. Dwoma głównymi filarami tej długoterminowej strategii są inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” zainicjowana w 2013 r. oraz strategia przemysłowa „Made in China 2025” zainicjowana w 2015 r. Inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” jest najważniejszą chińską strategią inwestycyjną na rzecz wzrostu gospodarczego. Ma ona na celu zwiększenie wpływów Chin za granicą, w tym w UE. Wśród ekspertów nie ma zgody co do rzeczywistej wielkości i zakresu tej inicjatywy. **Inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” jest inicjatywą złożoną, która stale ewoluuje. W konsekwencji podmioty kształtujące politykę UE muszą nieustannie korygować swoją odpowiedź na tę inicjatywę.**

70 Unia Europejska jest zobowiązana do zapewnienia **równych warunków działania i wzajemności między UE a Chinami**. Tymczasem przedsiębiorstwa państwowe stanowią część chińskiej strategii inwestycyjnej i korzystają z chińskiego finansowania publicznego. Zgodnie z przepisami UE subsydia tego rodzaju, jeżeli zostałyby przyznane przez państwo członkowskie, byłyby traktowane jako pomoc państwa. Ta różnica w podejściu do tej kwestii może zakłócać konkurencję na rynku wewnętrznym UE. Ponadto jeśli chodzi o inwestycje zagraniczne, rynek chiński jest mniej otwarty w porównaniu z UE.

71 Nie jest możliwe przedstawienie wiarygodnego ogólnego obrazu chińskich inwestycji w UE odnoszących się do chińskiej strategii inwestycyjnej (tj. inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak” i inicjatywy „Made in China 2025”) ze względu na ograniczoną dostępność informacji publicznych. W związku z tym Trybunał wykorzystał publicznie dostępne dane dotyczące ogólnie chińskich inwestycji zagranicznych w UE w celu przedstawienia analizy na wysokim poziomie ogólności. Jak wynika z przeprowadzonego przez Trybunał przeglądu tych danych, inwestycje Chin w UE wzrosły, ale pozostają na stosunkowo niskim poziomie (udział tych inwestycji wzrósł z 0,3% BIZ w 1995 r. do 3% w 2018 r.). Przegląd ten wykazuje również, że **chińskie**

inwestycje w UE w latach 2000–2019 były ukierunkowane na sektory o strategicznym znaczeniu oraz że ponad połowa chińskich inwestycji w UE w tym okresie została dokonana przez przedsiębiorstwa państwowe. Trudno było jednak zdobyć kompletne i aktualne dane, a tym samym zyskać ogólny ogląd inwestycji.

Wyzwanie 1:

Jak zapewnić pełniejsze i aktualniejsze dane i statystyki dotyczące inwestycji realizowanych w ramach chińskiej strategii inwestycyjnej w UE, dzięki czemu można by lepiej kształtować politykę UE dotyczącą Chin.

72 Podczas opracowywania, ustalania i wdrażania dokumentów programowych dotyczących stosunków UE–Chiny służby Komisji i ESDZ identyfikują i oceniają odpowiednie zagrożenia i szanse. Kontrolerzy Trybunału nie znaleźli jednak **żadnej formalnej i kompleksowej analizy zagrożeń i szans dla UE związanych z chińską strategią inwestycyjną**. W ramach przeglądu kontrolerzy Trybunału samodzielnie sporządzili zatem zestawienie zagrożeń i szans związanych z tą strategią.

Wyzwanie 2:

Jak przeprowadzić formalną, kompleksową i aktualną analizę zagrożeń i szans dla UE, która ułatwiłaby radzenie sobie z szerokim spektrum wyzwań, jakie wiążą się z chińską strategią inwestycyjną. Taka analiza musiałaby obejmować systematyczne gromadzenie i monitorowanie odpowiednich danych i informacji, niezbędnych do ustalenia prawdopodobieństwa wystąpienia takich zagrożeń lub szans oraz ewentualnych powiązanych z nimi skutków.

73 Zarówno UE, jak i państwa członkowskie wykonują kompetencje w obszarach polityki związanych z reakcją UE na strategię inwestycyjną Chin. W obszarach, w których przyjęcie wspólnego podejścia na poziomie UE mogłoby być korzystne, fakt, że **zarówno UE, jak i państwa członkowskie sprawują wspólnie wspomniane kompetencje**, oznacza, iż istnieje wiele ośrodków decyzyjnych (np. instytucje UE i rządy krajowe), które mogą prezentować rozbieżne poglądy i podejścia. W **rezultacie zarządzenie wyzwaniom, przed którymi stoi cała UE**, w terminowy i skoordynowany sposób **może być utrudnione**.

74 Środki z zakresu polityki dotyczące strategii UE–Chiny zaproponowano w „komunikatach” publikowanych wspólnie przez Komisję i Wysokiego Przedstawiciela Unii Do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa. Są one wdrażane albo w formie wewnętrznych aktów prawnych UE (rozporządzenia lub dyrektywy), które muszą zostać przyjęte przez Radę i Parlament Europejski, albo w formie stanowisk w sprawie polityki zagranicznej przyjętych przez Radę. **Wadą tego opartego na konsensusie procesu decyzyjnego jest to, że może skutkować on brakiem terminowej reakcji na wyzwania stojące przed UE.**

75 Służby Komisji i ESDZ opublikowały trzy kluczowe dokumenty strategiczne dotyczące stosunków UE–Chiny, w tym reakcji UE na strategię inwestycyjną Chin: strategię UE wobec Chin z 2016 r., strategię dotyczącą połączeń między Europą i Azją z 2018 r. oraz perspektywę strategiczną UE–Chiny z 2019 r. Wprawdzie dokument strategiczny z 2018 r. nie odnosi się w szczególności do Chin, zawiera jednak strategię zrównoważonych połączeń między Europą a Azją, a zatem również Chinami. Jak wynika z przeglądu Trybunału, zdecydowana większość wskazanych zagrożeń została uwzględniona przez służby Komisji i ESDZ w ramach różnych inicjatyw politycznych i działań. **Wyjątkiem są w tym względzie trzy zagrożenia:**

- Zagrożenie związane z **brakiem koordynacji między programami infrastrukturalnymi wdrażanymi przez UE i Chiny**, co może skutkować powstaniem luk w infrastrukturze sieci połączeń lub realizowaniem projektów inwestycyjnych, które ze sobą rywalizują lub powielają te same działania. Służby Komisji i ESDZ nie uznają tego czynnika zagrożenia za istotny ze względu na panujące realia polityczne.
- Zagrożenie związane z **niekorzystnym wpływem na gospodarkę UE negatywnych wstrząsów w unijnych łańcuchach dostaw** z udziałem kluczowych dostawców z Chin.
- Zagrożenie związane z tym, że **na zdrowie publiczne niekorzystnie wpływają zwiększone wzajemne powiązania w zglobalizowanym świecie** (w tym chińskie szlaki transportowe wytyczone zgodnie z koncepcją „Jeden pas i jeden szlak”), przyspieszające przenoszenie chorób.

Wyzwanie 3:

Jak poprawić realizację 74 działań określonych w strategii UE–Chiny, w szczególności tych promujących wzajemność i zapobiegających zakłóceniom na rynku wewnętrznym UE, oraz jak przeciwdziałać następującym zagrożeniom: powstawanie luk w infrastrukturze sieci połączeń; realizowanie projektów inwestycyjnych, które rywalizują ze sobą lub prowadzą do powielania działań; wstrząsy w łańcuchach dostaw i przenoszenie chorób.

76 Strategię UE–Chiny wdrożono, nie przeprowadzając wcześniej żadnej analizy finansowania UE niezbędnego do wdrożenia działań przewidzianych w ramach strategii. **Nie zarezerwowano też na ten cel żadnych środków finansowych UE.** Z przeglądu Trybunału wynika, że chociaż **takie wydatki są ponoszone, trudno jest uzyskać** ogólny obraz wydatków ze środków UE lub różnych instrumentów finansowych, które są wykorzystywane w ramach tego procesu. Co więcej, ze środków UE finansowano realizację projektów stanowiących część chińskiej strategii inwestycyjnej w Europie, co może podważać obecną strategię UE–Chiny.

Wyzwanie 4:

Jak umożliwić decydentom UE lepsze określenie założeń i monitorowanie strategii UE–Chiny przez uprzednie oszacowanie kwoty środków UE koniecznych do realizacji działań określonych w strategii, zarezerwowanie tych środków w budżecie i opracowanie przeglądu powiązanych wydatków.

77 Sposób, w jaki zdefiniowano 74 działania, **utrudnia monitorowanie postępów w ich realizacji.** Jaśniej określone cele, tj. wiedza o tym, co należy osiągnąć w odniesieniu do każdego działania, przez kogo te rezultaty mają być osiągnięte i kiedy, oraz pomiar postępów w osiąganiu celów ułatwiłyby monitorowanie wdrażania działań.

78 Według służb Komisji i ESDZ odpowiednie dyrekcje generalne zapewniają regularne monitorowanie tych działań. Kontrolerom Trybunału udało się uzyskać odpowiednią dokumentację takiego monitorowania jedynie w odniesieniu do dziesięciu działań przewidzianych w ramach perspektywy strategicznej UE–Chiny z 2019 r. Ponadto **brak jest szczegółowej sprawozdawczości na temat trzech kluczowych dokumentów strategicznych oraz szczegółowej oceny trzech planowanych strategii.**

79 Przyjęte podejście do monitorowania, sprawozdawczości i oceny tych działań utrudnia ustalenie, czy w wystarczającym stopniu łagodzi się zagrożenia i w pełni wykorzystuje szanse związane z wyzwaniami, jakie stwarza chińska strategia inwestycyjna.

Wyzwanie 5:

Jak zagwarantować, że w reakcji na wyzwania związane z chińską strategią inwestycyjną udoskonalone zostaną mechanizmy pomiaru wyników, monitorowania, oceny i sprawozdawczości w odniesieniu do strategii UE–Chiny.

80 Trybunał przyjrzał się reakcji UE na strategię inwestycyjną Chin, na którą to reakcję składają się nie tylko inicjatywy podejmowane przez instytucje UE, ale również działania poszczególnych państw członkowskich względem Chin. Działania poszczególnych pojedynczych państw członkowskich w reakcji na strategię inwestycyjną Chin przejawiają się w czterech obszarach:

- protokoły ustaleń,
- dwustronne umowy inwestycyjne,
- krajowe monitorowanie BIZ,
- dokumenty programowe państw członkowskich dotyczące Chin.

81 Ponadto Chiny ustanowiły ramy współpracy z grupą 17 państw Europy Środkowo-Wschodniej (powszechnie nazywane ramami „17+1”). Spośród tych 17 państw 12 to państwa członkowskie UE, a pięć to kraje kandydujące lub potencjalne kraje kandydujące z Bałkanów Zachodnich. **Ponieważ kraje te współpracują z Chinami w ramach „17+1” na zasadzie dwustronnej, ramy te mogą mieć negatywny wpływ na skuteczną realizację strategii przystąpienia do UE krajów Bałkanów Zachodnich.**

82 Różne źródła wskazują, że państwa członkowskie często podejmują działania dwustronne względem Chin zgodnie z **własnymi interesami krajowymi i nie zawsze informują Komisję o tym fakcie ani nie koordynują z nią działań** w stosownych przypadkach. Przykładowo, chociaż 15 państw członkowskich podpisało z Chinami protokoły ustaleń w sprawie inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”, do momentu przeprowadzenia przeglądu Komisja nie została powiadomiona o żadnym takim protokole. W związku z tym instytucjom UE i państwom członkowskim trudno jest reagować w sposób skoordynowany. Takie podejście utrudnia wykorzystanie siły

ekonomicznej przez UE działającą jednomyślnie w stosunkach z Chinami, w odróżnieniu od sytuacji, gdy państwa członkowskie działają samodzielnie.

83 Perspektywa strategiczna UE–Chiny z 2019 r. oznaczała zmianę tonu w stosunkach UE–Chiny. W dokumencie Chiny zostały określone jednocześnie jako partner i rywal systemowy. Skuteczna reakcja na tę zmianę geopolityczną wymagałaby od **państw członkowskich podjęcia działań wspólnie z instytucjami UE, jako Unia.**

Wyzwanie 6:

Jak lepiej koordynować reakcję instytucji UE i państw członkowskich przez wspieranie wymiany informacji na temat współpracy UE–Chiny.

Załączniki

Załącznik I – Grupa ekspertów

<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Stanowisko</i>	<i>Nazwa organizacji</i>
dr Matt Ferchen	kierownik Global China Research	MERICS
Kristine Berzina	starszy specjalista	Alliance for Securing Democracy, German Marshall Fund
prof. Jing Men	profesor w katedrze Baillet Latour ds. stosunków UE–Chiny, dyrektor EU-China Research Centre	Kolegium Europejskie

Załącznik II – Definicja, cele, inwestycje i finansowanie inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”

Definicja

Inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” stanowi integralny filar strategii „Going Global” i w związku z tym wspiera realizację strategii „Made in China 2025”. Ma ona na celu stymulowanie rozwoju sieci połączeń w pięciu różnych obszarach: polityki, infrastruktury, handlu, walut i obywateli. Najwyższy priorytet nadano infrastrukturze sieci połączeń, przy czym szczególną uwagę zwrócono na transport, energię i technologie informatyczne.

Dzięki inwestycjom w projekty infrastrukturalne łączność między różnymi prowincjami, krajami i regionami poprawia się, co w rezultacie ułatwia handel. Beneficjentami tych projektów są głównie gospodarki o niskich dochodach, które mają większy potencjał do szybkiego wzrostu. Istnieje też większa szansa, że staną się one nowymi miejscami przeznaczenia zarówno dla chińskich inwestycji, jak i dla eksportu.

U podstaw inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak” leży zasadnicze założenie, że lepsza infrastruktura handlowa obniża koszty transportu. Będzie to miało pozytywny wpływ na międzynarodową wymianę handlową. Jak wynika z jednego z badań, potencjalne obniżenie tych kosztów o 50% zwiększyłoby wymianę handlową odpowiednio o 3% i 6% w Azji i Europie⁵⁸.

Cele

- Umożliwienie Chinom wykorzystania ich nadwyżki zdolności produkcyjnej i inwestowania rezerw walut obcych w projekty dotyczące sieci połączeń.
- Ułatwienie umiedzynarodowienia yuana renminbi, co zwiększy konkurencyjność tej waluty w stosunku do innych walut światowych.
- Lepsze zabezpieczenie dostaw energii do Chin przez dywersyfikację dostawców energii.

⁵⁸ Garcia-Herrero, Al., Xu, J., „China’s Belt and Road Initiative: Can Europe Expect Trade Gains?”, dokument roboczy ośrodka analitycznego Bruegel, wyd. 5, 2016, s. 7.

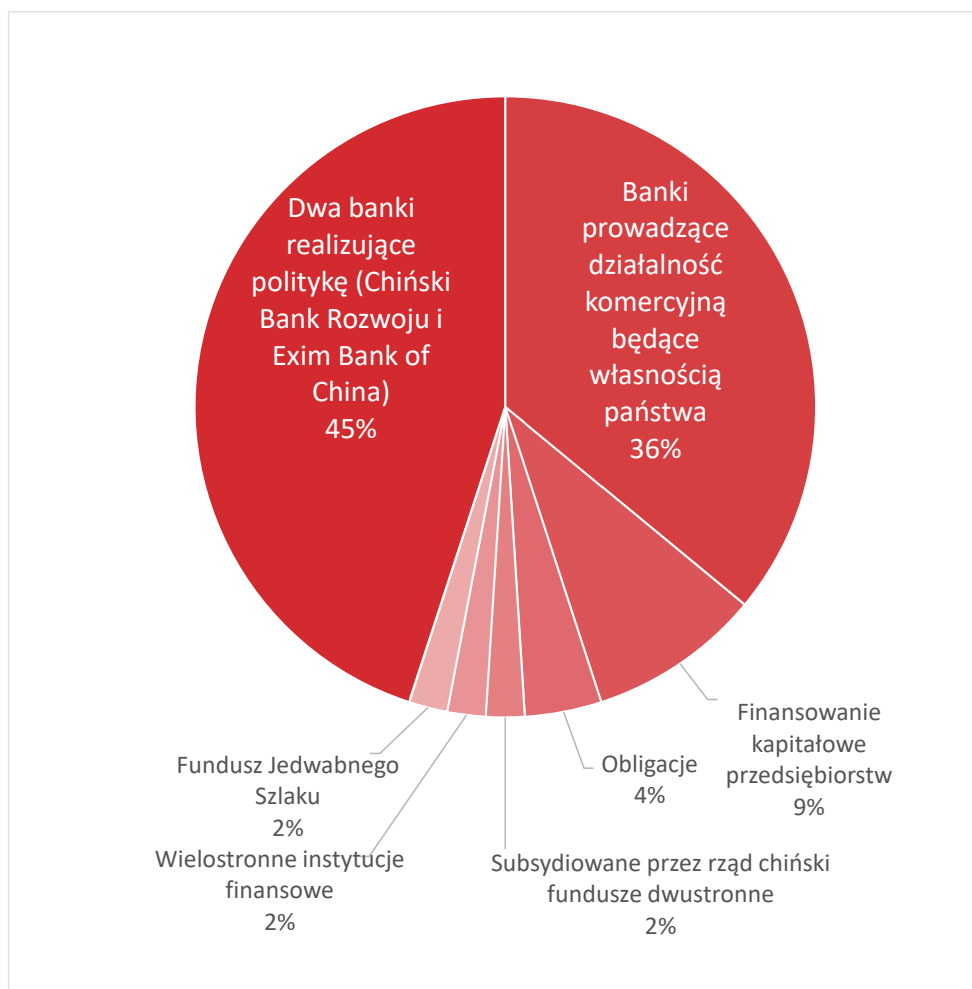
- o Unowocześnienie chińskiego przemysłu z wykorzystaniem zaawansowanych technologii pozyskiwanych z krajów będących odbiorcami chińskich inwestycji, a jednocześnie eksport chińskich standardów. Inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” ma na celu „zachęcanie do przyjęcia chińskich standardów” dzięki zwiększeniu eksportu⁵⁹. Przykładem tych standardów są telefony komórkowe produkowane przez Huawei, lidera w technologii 5G.
- o Umacnianie pozycji politycznej i strategicznej Chin, przy jednoczesnym dążeniu do utrzymania przyjaznych i pokojowych stosunków z sąsiadami.

Inwestycje i finansowanie

Inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” jest finansowana głównie przez państwo chińskie. Zgodnie z obliczeniami do końca 2018 r. finansowanie to wyniosło ponad 750 mld USD, przy czym kwota ta pochodzi z różnych źródeł (zob. [rys. 12](#)). Większość instrumentów finansowania jest własnością państwa lub ma zapewnione finansowanie ze środków państwowych. Ze źródeł tych udzielane są pożyczki preferencyjne, które stanowią jedną z bardziej ryzykownych części inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”, ponieważ finansowanie trafia do krajów posiadających niższy rating kredytowy. Może to zatem prowadzić do sytuacji, w których infrastruktura zbudowana w ramach inwestycji – niekiedy o znaczeniu narodowym lub strategicznym – jest przekazywana chińskim wierzycielom w przypadku niewywiązania się z zobowiązań, w szczególności w przypadku gospodarek wschodzących lub krajów rozwijających się.

⁵⁹ Cai P., „Understanding China’s Belt and Road Initiative”, Lowy Institute for International Policy, marzec 2017 r., s. 9.

Rys. 12 – Źródła finansowania wspierające projekty w ramach inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”

Źródło: He, A., „The Belt and Road Initiative: Motivations, Financing, Expansion and Challenges of Xi's Ever-expanding Strategy”, CIGI Papers, nr 225, Centre for International Governance Innovation, wrzesień 2019 r.

Większość z tych pożyczek jest realizowana przez przedsiębiorstwa państwowe. Ten sposób realizacji oznacza, że nie ma potrzeby przejmowania infrastruktury na własność, a także jest efektywniejszy i skuteczniejszy w utrzymaniu istniejących struktur zarządczych i działania przedsiębiorstw za granicą. Z tego też względu chińskie inwestycje w ramach inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak” realizowane są głównie przez fuzje i przejęcia przedsiębiorstw, a nie przez inwestycje prowadzone od podstaw.

W ramach badań oszacowano zwiększenie ogólnego wzrostu wymiany handlowej (2,8% i 9,7% w przypadku gospodarek położonych w korytarzu inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”)⁶⁰, inwestycji zagranicznych (4,97% całkowitych BIZ w przypadku gospodarek położonych w korytarzu inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”)⁶¹ oraz wzrostu światowego PKB (0,7–2,9%)⁶².

⁶⁰ Bank Światowy, główny tekst sprawozdania pt. „Belt and Road Economics: Opportunities and Risks of Transport Corridors” [w języku angielskim], Grupa Banku Światowego, Waszyngton, 2019, s. 5.

⁶¹ Tamże, s. 55.

⁶² Tamże, s. 5.

Załącznik III – Ograniczenia statystyk dotyczących BIZ

Dane statystyczne dotyczące BIZ opracowywane przez Eurostat charakteryzują się następującymi ograniczeniami:

- 1) Nie obejmują inwestycji zagranicznych, jeśli inwestor posiada mniej niż 10% całkowitej liczby głosów w danym przedsiębiorstwie. Takie inwestycje są klasyfikowane jako inwestycje portfelowe, a określenie siedziby (lub obywatelstwa) odnośnych inwestorów nie jest możliwe.
- 2) Dane nie pozwalają uzyskać informacji na temat innych form wywierania wpływu na zarządzanie i działalność przedsiębiorstw, takie jak reprezentacja w zarządzie lub uczestnictwo w procesie kształtowania strategii, inne przyczyny związane z umowami lub przekazywanie kluczowych technologii.
- 3) Ze względu na wykorzystanie spółek celowych nie jest możliwe wskazanie ani pochodzenia ostatecznego właściciela, ani istnienia asymetrii w deklaracjach dotyczących wewnętrznych i zewnętrznych przepływów inwestycji. DG TRADE poinformowała, że zgodnie z danymi na poziomie zagregowanym w 2016 r. 64% BIZ przychodzących było realizowanych za pośrednictwem spółek celowych oraz że fakt ten budzi wiele wątpliwości, jeśli chodzi o wykorzystanie statystyk dotyczących BIZ do śledzenia inwestycji zagranicznych.
- 4) DG TRADE zwróciła ponadto uwagę, że przy wykorzystywaniu dwustronnych BIZ do analizy jakości danych dotyczących inwestycji zagranicznych można zestawiać krajowe deklaracje UE dotyczące aktywów krajowych posiadanych przez cudzoziemców oraz deklaracje innych państw dotyczące aktywów posiadanych w Europie. Te dwa rodzaje deklaracji są zwykle wzajemnie niespójne⁶³.

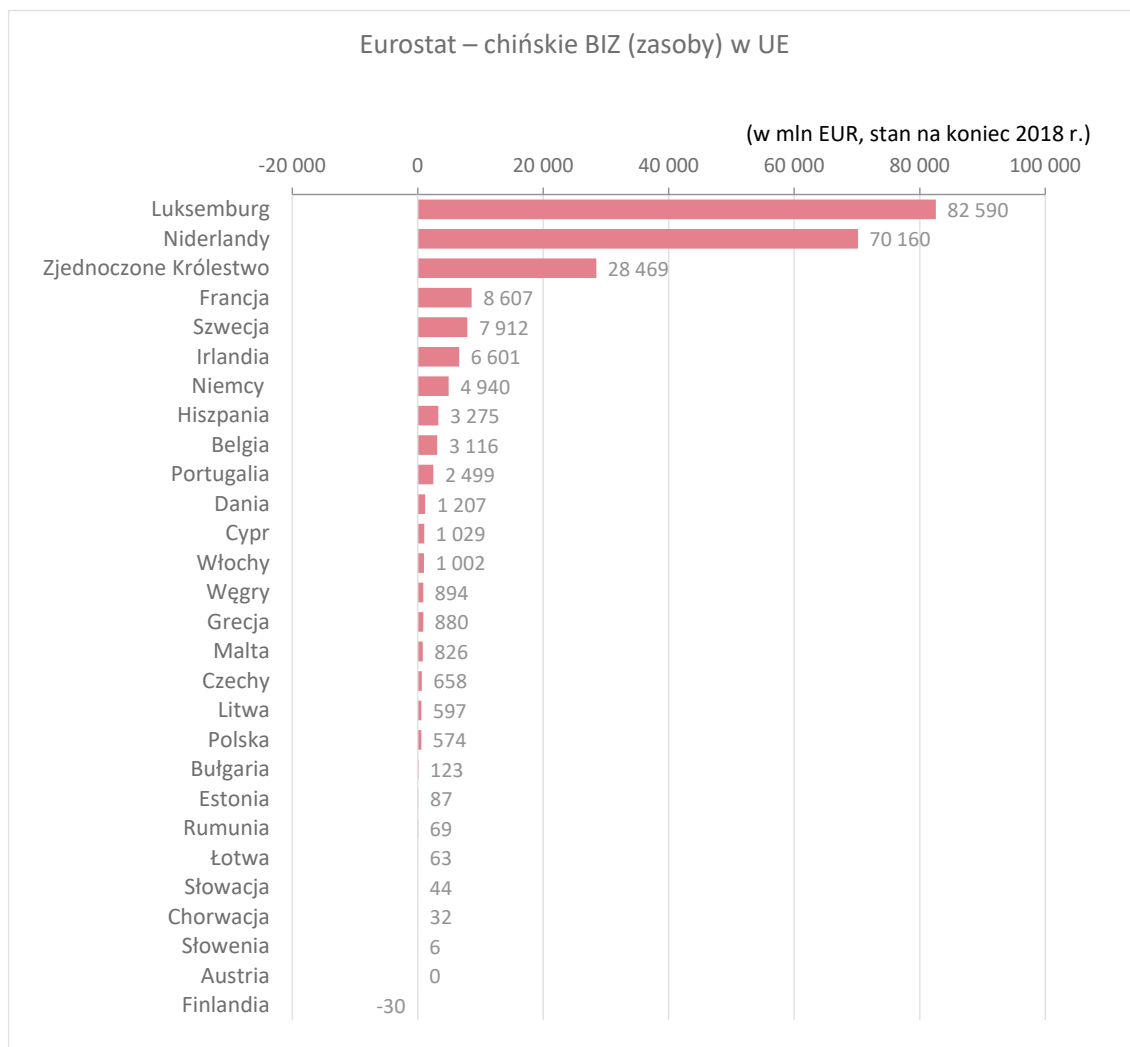
Eurostat umożliwia korzystanie z platformy wymiany poufnych danych dotyczących przedsiębiorstw między państwami członkowskimi UE w celu poprawy jakości statystyk dotyczących BIZ. Organizuje również – we współpracy z EBC – spotkania kwartalne, w których uczestniczą państwa członkowskie, w przypadku których występuje znaczna asymetria w stosunkach dwustronnych. Spotkania mają na celu poprawę jakości danych.

⁶³ Dokument roboczy służb Komisji SWD(2019) 108 final, zob. powyżej przypis 29, s. 68 i 71.

Eurostat bada możliwości opracowania danych dotyczących BIZ, które zapewniałyby informacje na temat kraju rezydencji podatkowej ostatecznego inwestora, jak również kraju rezydencji podatkowej przedsiębiorstwa, które ostatecznie przyjmuje inwestycję (ostateczny kraj przyjmujący).

Załącznik IV – Przegląd chińskich inwestycji w UE: BIZ (zasoby)

Rys. 13 – Zasoby chińskich BIZ w UE według danych Eurostatu

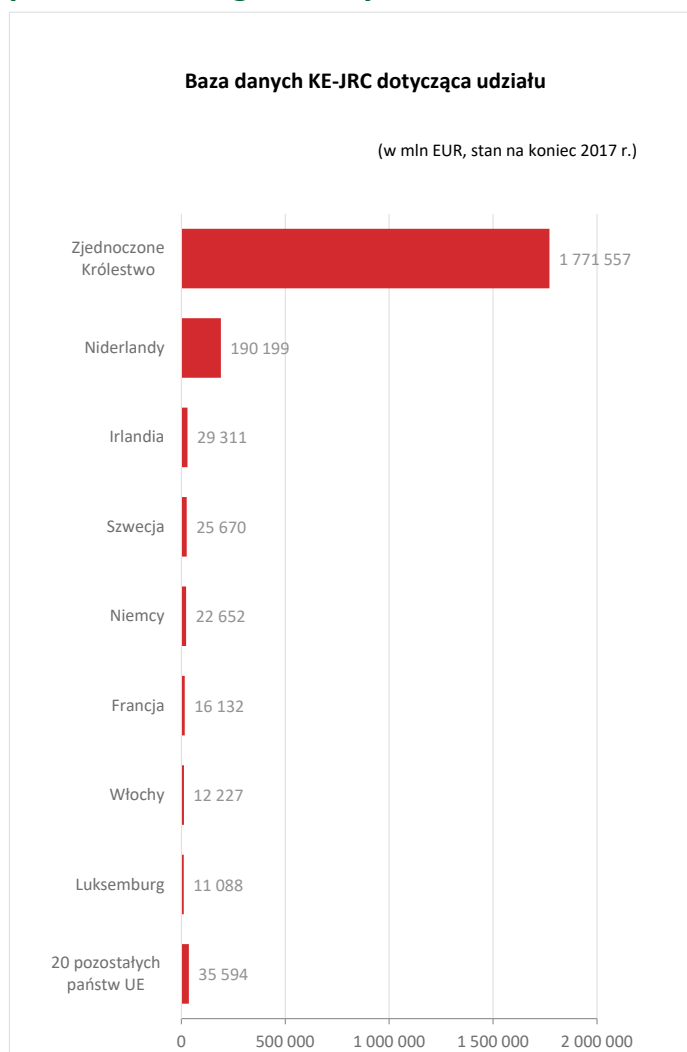

Uwaga: dane liczbowe uwzględniają Hongkong.

Źródło: baza danych Eurostatu, najnowsze dostępne dane z końca 2018 r.

Załącznik V – Przegląd chińskich inwestycji w UE: udziały własnościowe podmiotów zagranicznych

Rys. 14 – Aktywa przedsiębiorstw w UE kontrolowane przez chińskich inwestorów zgodnie z bazą danych KE–JRC dotyczących udziału podmiotów zagranicznych

Uwaga 1: „20 pozostałych państw UE” oznacza następujące państwa: Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Grecja, Hiszpania, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia i Węgry.

Uwaga 2: na [rys. 14](#) przedstawiono łączne aktywa przedsiębiorstw w UE kontrolowane przez chińskich inwestorów. Wartość ta może być różna od udziałów posiadanych przez chińskich inwestorów (wyrażonych jako odsetek posiadanych udziałów pomnożonych przez wartość łącznych aktywów). Zgodnie z wyjaśnieniami DG TRADE przez kontrolę nad przedsiębiorstwem rozumie się posiadanie co najmniej 50,01% udziałów, a zatem kontrola nie zakłada posiadania całości kapitału. Powyższe dane zostały skompilowane z wykorzystaniem zarówno nieskonsolidowanych, jak i skonsolidowanych sprawozdań finansowych przedsiębiorstw (w zależności od tego, jakie dane były dostępne). Dodatkowe informacje można znaleźć w następującej publikacji: Gregori W., Nardo M., Ndacyayisenga N., Rancan M., „Foreign Investment in the EU. The FOWN dataset”, EUR 29885 EN, Urząd Publikacji Unii Europejskiej.

Źródło: baza danych KE–JRC dotyczących udziału podmiotów zagranicznych, najnowsze dostępne dane pochodzą z końca 2017 r.

Załącznik VI – Sporządzone przez Trybunał zestawienie zagrożeń i szans dla UE związanych ze strategią inwestycyjną Chin

ZAGROŻENIA

Lp. + Rodzaj zagrożenia	Krótki opis zagrożeń zewnętrznych	Dane i informacje konieczne do rozpoznania/oceny zagrożenia	Przykłady źródeł wykorzystanych do sporządzenia zestawienia zagrożeń
Z.1 Polityczne	Zagrożenie, że chińskie inwestycje w aktywa wrażliwe/strategiczne w UE mogą mieć niekorzystny wpływ na bezpieczeństwo i porządek publiczny	Dane i informacje dotyczące wrażliwych/strategicznych aktywów w państwach członkowskich	Minghao, Z., „The Belt and Road Initiative and its Implications for China-Europe Relations” w „The International Spectator”, październik 2016 r., s. 114; Conrad, B., Kostka, G., „Chinese investments in Europe’s energy sector: Risks and opportunities?”, luty 2017 r., s. 647.
Z.2 Polityczne	Zagrożenie, że poszczególne państwa członkowskie zawrą z Chinami protokoły ustaleń w sprawie współpracy w ramach inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”, co może doprowadzić do osłabienia jedności UE	Dane i informacje dotyczące protokołów ustaleń państw członkowskich zawartych z Chinami w sprawie inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”	Casarini, N., „When All Roads Lead to Beijing. Assessing China’s New Silk Road and its Implications for Europe”, „The International Spectator”, listopad 2016 r., s. 105.
Z.3 Polityczne	Zagrożenie, że projekty w ramach inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak” mogą doprowadzić do tego, że państwa członkowskie przestaną być właścicielami części infrastruktury krytycznej o znaczeniu krajowym lub strategicznym lub kontrola sprawowana przez te państwa nad tą infrastrukturą zostanie osłabiona, co może mieć konsekwencje geopolityczne dla powiązań gospodarczych UE z innymi krajami partnerskimi	Zob. zagrożenia Z.1 oraz Z.2, jak również dane i informacje dotyczące własności inwestycji w odniesieniu do infrastruktury krytycznej	Conrad, B., Kostka, G., „Chinese investments in Europe’s energy sector: Risks and opportunities?”, „Energy Policy”, luty 2017 r., s. 646–647.
Z.4 Polityczne	Zagrożenie, że chińskie inwestycje skutkują rozbudową infrastruktury połączeń transgranicznych, która jest wykorzystywana do celów międzynarodowej przestępczości zorganizowanej lub handlu ludźmi	Badania nad skutecznością, bezpieczeństwem i przestępczością w odniesieniu do mechanizmów na rzecz sieci połączeń	The Global Initiative Against Transnational Organized Crime, „Dialogue on Organized Crime and Development – Conference Report”, luty 2019 r., s. 2–3.

Lp. + Rodzaj zagrożenia	Krótki opis zagrożeń zewnętrznych	Dane i informacje konieczne do rozpoznania/oceny zagrożenia	Przykłady źródeł wykorzystanych do sporządzenia zestawienia zagrożeń
Z.5 Gospodarcze	Zagrożenie dotyczące braku wzajemności i nieuczciwej przewagi ekonomicznej chińskich przedsiębiorstw względem przedsiębiorstw z UE ze względu na nierówne warunki działania lub nieprzestrzeganie przepisów WTO	Badania dotyczące przewagi ekonomicznej chińskich przedsiębiorstw (względem przedsiębiorstw z UE) w zakresie konkurencji na rynku unijnym i międzynarodowym	Parlament Europejski, DG ds. Polityk Wewnętrznych, szczegółowa analiza na zlecenie parlamentarnej Komisji Transportu pt. „The new Silk Route – opportunities and challenges for EU transport”, styczeń 2018 r., s. 71 i 79; Conrad, B., Kostka, G., „Chinese investments in Europe’s energy sector: Risks and opportunities?”, „Energy Policy”, luty 2017 r., s. 646.
Z.6 Gospodarcze	Brak koordynacji między programami infrastrukturalnymi wdrażanymi przez UE i Chiny, co może skutkować powstaniem luk w infrastrukturze sieci połączeń lub realizowaniem projektów inwestycyjnych, które ze sobą rywalizują lub powielają te same działania	Dane i informacje lub badania dotyczące koordynacji i powielania działań oraz synergii między inicjatywą „Jeden pas i jeden szlak” a programami UE w dziedzinie sieci połączeń, np. korzystania z infrastruktury transportowej w korytarzach UE przez użytkowników z Chin	Parlament Europejski, DG ds. Polityk Wewnętrznych, szczegółowa analiza na zlecenie parlamentarnej Komisji Transportu pt. „The new Silk Route – opportunities and challenges for EU transport”, styczeń 2018 r., s. 64–72, 84–85.
Z.7 Gospodarcze	Zagrożenie, że chińskie inwestycje lub pożyczki w Europie doprowadzą do upadłości z powodu nieprzemyślnych projektów finansowanych przez chińskie banki państwowe lub chińskie przedsiębiorstwa państwowe, które finansują nieobsługiwane zadłużenie w UE i w krajach rozwijających się. Jeśli chińskie źródła finansowania przejmą projekty pierwotnie wynegocjowane z międzynarodowymi lub unijnymi instytucjami pożyczkowymi (które zaoferowały korzystniejsze warunki), może to prowadzić do sytuacji, w których – w przypadku niewywiązania się z zobowiązań – infrastruktura o znaczeniu krajowym lub strategicznym zostanie przekazana wierzycielom chińskim	Dane i informacje lub badania dotyczące niepowodzenia projektów lub przedsiębiorstw finansowanych przez chińskie inwestycje w UE lub w krajach rozwijających się	OECD, „China’s Belt and Road Initiative in the Global Trade, Investment and Finance Landscape”, OECD Business and Finance Outlook, 2018, s. 21 i 29.
Z.8 Gospodarcze	Zagrożenie, że długoterminowa konkurencyjność UE i napędzana przez konkurencję globalna dynamika innowacji ucierpi z powodu wymuszonego transferu technologii do Chin w ramach inwestycji zagranicznych	Dane i informacje lub badania dotyczące transferu technologii UE do Chin	Minghao, Z., „The Belt and Road Initiative and its Implications for China-Europe Relations”, „The International Spectator”, październik 2016 r., s. 114; Conrad, B., Kostka, G., „Chinese investments in Europe’s energy sector: Risks and opportunities?”, „Energy Policy”, luty 2017 r., s. 646.

Lp. + Rodzaj zagrożenia	Krótki opis zagrożeń zewnętrznych	Dane i informacje konieczne do rozpoznania/oceny zagrożenia	Przykłady źródeł wykorzystanych do sporządzenia zestawienia zagrożeń
Z.9 Gospodarcze	Zagrożenie importem do UE towarów z Chin po cenach poniżej kosztów produkcji	Dane i informacje dotyczące deficytu handlowego UE względem Chin	Casarini, N., „Is Europe to benefit from China’s Belt and Road Initiative?”, IAI, październik 2015 r., s. 10.
Z.10 Gospodarcze	Niekorzystny wpływ na gospodarkę UE negatywnych wstrząsów w unijnych łańcuchach dostaw z udziałem kluczowych dostawców z Chin	Dane dotyczące europejskiej zależności od chińskich dostawców w łańcuchach dostaw poza Europą i zdolności do zastąpienia tych dostawców, w tym prace naukowe EBC	Biuletyn ekonomiczny EBC pt. „Transmission of output shocks – the role of cross-border production chains”, wyd. 2 / 2016, s. 10–11.
Z.11 Społeczne	Nieprzestrzeganie praw pracowniczych/socjalnych przez chińskie przedsiębiorstwa zaangażowane w inwestycje zagraniczne poza UE	Badania nad przepisami dotyczącymi praw socjalnych i świadczeń społecznych przysługujących lokalnym pracownikom oraz przestrzeganiem tych przepisów w odniesieniu do inwestycji zagranicznych dokonywanych poza UE przez chińskie przedsiębiorstwa	Minghao, Z., „The Belt and Road Initiative and its Implications for China-Europe Relations”, „The International Spectator”, s. 115, październik 2016 r.
Z.12 Technologiczne	Zagrożenie, że inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” nie zapewnia wystarczającej zgodności z unijnymi przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa danych, co sprawia, że UE jest podatna na cyberataki (cyberprzestępczość lub cyberszpiegostwo)	Badania na temat zgodności z unijnymi przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa danych oraz ogólnie na temat cyberataków (lub cyberprzestępczości lub cyberszpiegostwa)	Hanemann, T., Huotari, M., Kratz, A., „Chinese FDI in Europe: 2018 Trends and Impact of New Screening Policies”, MERICS i Rhodium Group (RHG), marzec 2019 r., s. 20; Conrad, B. i Kostka, G., „Chinese investments in Europe’s energy sector: Risks and opportunities?”, „Energy Policy”, luty 2017 r., s. 647.
Z.13 Technologiczne	Zagrożenie związane z niespełnieniem przez chińskie inwestycje norm europejskich/międzynarodowych (tj. stosowaniem mniej rygorystycznych chińskich norm krajowych lub inaczej globalnych domyślnych norm), np. w odniesieniu do budowy transgranicznych połączeń transportowych. Takie niezrównoważone podejście może skutkować zaprzepaszczeniem pozytywnych skutków wywieranych przez unijne normy w takich obszarach jak handel i innowacje	Badania dotyczące rozbieżności między normami unijnymi/międzynarodowymi a chińskimi normami krajowymi lub inaczej globalnymi domyślnymi normami w zakresie połączeń transportowych oraz dotyczące stosowania tych norm	OECD, „China’s Belt and Road Initiative in the Global Trade, Investment and Finance Landscape”, OECD Business and Finance Outlook, 2018, s. 27.
Z.14 Prawne	Zagrożenie, że chińskie inwestycje nie są zgodne z przepisami UE dotyczącymi prania pieniędzy i innymi przepisami finansowymi wobec braku informacji o inwestorze ostatecznym	Dane i informacje lub badania dotyczące zgodności chińskich inwestycji z przepisami UE dotyczącymi prania pieniędzy i innymi przepisami finansowymi	Hanemann, T., Huotari, M., Kratz, A., „Chinese FDI in Europe: 2018 Trends and Impact of New Screening Policies”, MERICS i Rhodium Group (RHG), marzec 2019 r., s. 20.

Lp. + Rodzaj zagrożenia	Krótki opis zagrożeń zewnętrznych	Dane i informacje konieczne do rozpoznania/oceny zagrożenia	Przykłady źródeł wykorzystanych do sporządzenia zestawienia zagrożeń
Z.15 Prawne	Zagrożenie niezgodnego z prawem udzielania zamówień na duże projekty infrastrukturalne w UE chińskim oferentom z powodu sztucznie zaniżonych ofert (lub wspartych finansowaniem państwowym)	Dane i informacje lub badania dotyczące korupcji przy udzielaniu zamówień na projekty infrastrukturalne (w UE), w stosownych przypadkach pochodzące od chińskich przedsiębiorstw	Conrad, B., Kostka, G., „Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?”, „Energy Policy”, luty 2017 r., s. 646–647.
Z.16 Prawne	Zagrożenie związane z tym, że przy imporcie chińskich towarów do UE występują oszustwa celne i związane z VAT, co wpływa niekorzystnie na obliczoną kwotę zasobów własnych	Dane i informacje lub badania dotyczące uchylania się od płacenia ceł i VAT w przypadku importu z Chin do UE, co wpływa niekorzystnie na obliczoną kwotę zasobów własnych	Sprawozdania roczne Trybunału za lata 2016–2018
Z.17 Środowiskowe	Zagrożenie związane z nieprzestrzeganiem przez chińskie przedsiębiorstwa norm unijnych lub międzynarodowych określonych w przepisach (w tym wymogów w zakresie ochrony środowiska) w ramach zamówień publicznych w UE lub krajach przystępujących do UE (np. wpływ chińskich projektów inwestycyjnych na Europejski Zielony Ład)	Badania dotyczące przestrzegania norm unijnych lub międzynarodowych określonych w przepisach (w tym wymogów w zakresie ochrony środowiska i przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych) przez chińskie przedsiębiorstwa w UE lub krajach przystępujących do UE	„Belt and Road Economics – Opportunities and Risks of Transport Corridors”, Grupa Banku Światowego, s. 111–112.
Z.18 Środowiskowe	Zdrowiu publicznemu zagrażają zwiększone wzajemne powiązania w zglobalizowanym świecie (w tym chińskie szlaki transportowe wytyczone zgodnie z koncepcją „Jeden pas i jeden szlak”), przyspieszające przenoszenie chorób	Badania Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) na temat stanu zagrożenia zdrowia publicznego o zasięgu międzynarodowym (PHEIC)	Tatem, A.J., Rogers, D.J., Hay, S.I., „Global Transport Networks and Infectious Disease Spread”, „Advances in Parasitology”, Elsevier Public Health Emergency Collection, t. 62, 2006.

Szanse

Lp. + Rodzaj szansy	Krótki opis poszczególnych szans	Dane i informacje konieczne do rozpoznania/oceny danej szansy	Przykłady źródeł wykorzystanych do sporządzenia zestawienia szans
SZ.1 Polityczna	Szansa, że chińskie inwestycje w UE będą sprzyjać wspólnym interesom, tworząc solidne podstawy dwustronnych stosunków i długoterminowego partnerstwa między UE a Chinami	Badania dotyczące wpływu chińskich inwestycji na tworzenie solidnych podstaw dwustronnych stosunków i długoterminowego partnerstwa między UE a Chinami	Conrad, B., Kostka, G., „Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?”, „Energy Policy”, luty 2017 r., s. 646.
SZ.2 Polityczna	Szansa, że chińskie inwestycje i działania będą przyczyniać się do pokoju i bezpieczeństwa (w tym globalnego zdrowia publicznego) w krajach objętych europejską polityką sąsiedztwa i w krajach rozwijających się	Badania dotyczące wpływu chińskich inwestycji na stabilność krajów objętych europejską polityką sąsiedztwa i krajów rozwijających się	Casarini, N., „Is Europe to benefit from China's Belt and Road Initiative?”, IAI, październik 2015 r., s. 10.
SZ.3 Gospodarcza	Szansa na nawiązanie współpracy UE z Chinami (w tym z międzynarodowymi wielostronnymi bankami rozwoju) na rzecz potencjalnego zwiększenia zdolności udzielania pożyczek międzynarodowych w szeregu sektorów i ułatwienia wzrostu gospodarczego państw członkowskich	Badania dotyczące międzysektorowych zdolności udzielania pożyczek międzynarodowych oraz wpływu chińskich inwestycji na tworzenie źródeł finansowania (w tym również międzynarodowych banków) i wzrostu gospodarczego w państwach członkowskich	Kamal, R., Gallagher, K., „China Goes Global With Development Banks”, Bretton Woods Project, kwiecień 2016 r.
SZ.4 Gospodarcza	Szansa, że chińskie inwestycje w krajach objętych europejską polityką sąsiedztwa i krajach rozwijających się przyczynią się do realizacji odnośnych celów UE, zwłaszcza przez wzmocnienie wzrostu gospodarczego	Badania dotyczące wpływu chińskich inwestycji na realizację celów UE dotyczących krajów objętych europejską polityką sąsiedztwa i krajów rozwijających się, w szczególności przez wzmocnienie wzrostu gospodarczego	Komunikat Komisji Europejskiej i Wysokiego Przedstawiciela do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa do Rady Europejskiej, „UE–Chiny – perspektywa strategiczna”, s. 4 (JOIN(2019) 5 final z 12.3.2019).
SZ.5 Gospodarcza	Szansa dla UE, by euro stało się silniejszą walutą dzięki wymianie znacznej części chińskich rezerw walut obcych na euro	Badania dotyczące wpływu chińskich inwestycji na wzrost lub spadek wartości euro	Casarini, N., „Is Europe to benefit from China's Belt and Road Initiative?”, IAI, październik 2015 r., s. 10.
SZ.6 Gospodarcza	Szansa, że inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” doprowadzi do zwiększenia wymiany handlowej przez usprawnienie sieci połączeń i obniżenie kosztów handlu w UE i innych krajach	Badania dotyczące wpływu chińskich inwestycji na koszty handlu oraz na bilans handlowy UE i innych krajów	„Belt and Road Economics – Opportunities and Risks of Transport Corridors”, Grupa Banku Światowego, s. 5.
SZ.7 Gospodarcza	Szansa, że inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” umożliwi dalszy rozwój kolei (komercyjnej) jako alternatywy dla transportu morskiego i lotniczego w UE	Badania dotyczące wpływu inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak” na dalszy rozwój kolei (komercyjnej) jako alternatywy dla transportu morskiego i lotniczego w UE	Parlament Europejski, DG ds. Polityk Wewnętrznych, szczegółowa analiza na zlecenie parlamentarnej Komisji Transportu pt. „The new Silk Route – opportunities and challenges for EU transport”, styczeń 2018 r., s. 65–66.

Lp. + Rodzaj szansy	Krótki opis poszczególnych szans	Dane i informacje konieczne do rozpoznania/oceny danej szansy	Przykłady źródeł wykorzystanych do sporządzenia zestawienia szans
SZ.8 Gospodarcza	Szansa, że inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” pozwoli przywrócić równowagę między przepływami ładunków do i z UE	Badania nad wpływem inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak” na przepływy ładunków do i z UE	Parlament Europejski, DG ds. Polityk Wewnętrznych, szczegółowa analiza na zlecenie parlamentarnej Komisji Transportu pt. „The new Silk Route – opportunities and challenges for EU transport”, styczeń 2018 r., s. 66–67.
SZ.9 Gospodarcza	Szansa, że inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” będzie stanowić zachętę do usprawnienia procedur celnych, aby poprawić sieć połączeń	Badania dotyczące wpływu inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak” na zachęcanie do poprawy i usprawniania procedur celnych	Parlament Europejski, DG ds. Polityk Wewnętrznych, szczegółowa analiza na zlecenie parlamentarnej Komisji Transportu pt. „The new Silk Route – opportunities and challenges for EU transport”, styczeń 2018 r., s. 67.
SZ.10 Gospodarcza	Szansa dla unijnych przedsiębiorstw, by uczestniczyć w budowie kolei, dróg i infrastruktury w Azji Środkowej, przy czym możliwa jest wymiana umiejętności między UE a Chinami	Badania dotyczące wpływu chińskich inwestycji w infrastrukturę połączeń transportowych w Azji Środkowej i dzielenia się umiejętnościami między UE a Chinami	Parlament Europejski, DG ds. Polityk Wewnętrznych, szczegółowa analiza na zlecenie parlamentarnej Komisji Transportu pt. „The new Silk Route – opportunities and challenges for EU transport”, styczeń 2018 r., s. 68.
SZ.11 Gospodarcza	Szansa na promowanie – dzięki dostępowi UE do najnowszych technologii – standardów i zdolności Unii w zakresie technologii w ramach wdrażania strategii dotyczącej cyfryzacji na rzecz rozwoju, przedstawionej w dokumencie „Łącząc Europę i Azję: strategia UE”	Badania nad wpływem dostępu do technologii azjatyckich na prowadzone przez UE działania handlowe i działania w zakresie bezpieczeństwa związane ze strategicznym rozwojem cyfrowym	Wspólny komunikat Komisji Europejskiej do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego pt. „Łącząc Europę i Azję – elementy składowe strategii UE” (JOIN(2018) 31 final), Bruksela, 19 września 2018 r.
SZ.12 Gospodarcze	Szansa dla UE, by zdywersyfikować ryzyko związane z udziałem podmiotów (zagranicznych) w inwestycjach, co zmniejszyłoby potencjalną zależność od pojedynczego kraju	Badania dotyczące wpływu dywersyfikacji i zależności od udziału podmiotów zagranicznych w inwestycjach na UE	Conrad, B., Kostka, G., „Chinese investments in Europe’s energy sector: Risks and opportunities?”, „Energy Policy”, luty 2017 r., s. 646.
SZ.13 Gospodarcza	Sektory UE, takie jak szkolnictwo wyższe, badania naukowe, sektor kultury i kreatywny, odnoszą korzyści ze współpracy i wymiany z Chinami	Sprawozdania dotyczące programów „Horyzont 2020” i Erasmus+	Hellkötter, K., Ayoub, L., „Mapping the EU-China Cultural and Creative Landscape – Summarizing Report”, LSE March 2014 for EU-China Policy Dialogues Support Facility II Partnerzy dialogu: DG EAC Komisja Europejska, Ministerstwo Kultury ChRL.

Załącznik VII – Działania wynikające ze strategii UE wobec Chin

Elementy nowej strategii UE wobec Chin z 2016 r.

#	Działanie	Obszar tematyczny	Pierwsza kategoryzacja O/S*	Druga kategoryzacja J/D/C**
16.1	Fundamentalną zasadą relacji UE z Chinami jest oparcie jej na obopólnych korzyściach, zarówno politycznych, jak i gospodarczych	C	O	D
16.2	Współpraca UE z Chinami powinna opierać się na zasadach, być praktyczna i pragmatyczna, jak również zgodna z jej interesami i wartościami. Będzie ona dalej opierać się na pozytywnym programie partnerstwa połączonym z konstruktywnym zarządzaniem różnicami.	A	O	J
16.3	W ramach kontaktów państw członkowskich UE z Chinami przestrzegane musi być unijne prawo, zasady i polityki.	B	S	J
16.4	UE oczekuje, że Chiny wezmą na siebie odpowiedzialność za wydarzenia na arenie międzynarodowej, tak jak teraz czerpią korzyści z międzynarodowego porządku opartego na określonych zasadach.	E	O	C
16.5	Propagowanie praw człowieka pozostanie podstawowym elementem kontaktów UE z Chinami, a sednem tego podejścia będzie dobrobyt obywateli i przestrzeganie międzynarodowych zobowiązań. UE będzie uznawała odpowiedzialność Chin za przestrzeganie praw człowieka.	A	S	J
16.6	UE potwierdza przestrzeganie swojej polityki „jednych Chin”.	J	S	J
16.7	UE powinna w dalszym ciągu rozwijać swoje stosunki z Tajwanem i wspierać konstruktywny rozwój stosunków po obu stronach cieśniny.	J	S	J
16.8	UE powinna wspierać dalsze wdrażanie zasady „jeden kraj, dwa systemy” w Hongkongu i Makau.	J	S	J
16.9	Kształtowanie polityki UE względem Chin powinno w pełni uwzględniać bliskie relacje UE z USA i innymi partnerami.	J	S	J
16.10	UE powinna w dalszym ciągu aktywnie wspierać reformy gospodarcze, społeczne i związane z ochroną środowiska w Chinach, a także zachęcać do ich podejmowania, tak by państwo to dążyło do bardziej otwartego, trwałego i sprzyjającego włączeniu społecznemu modelu wzrostu gospodarczego.	E	O	J
16.11	UE stara się zapewnić wzajemność i równe warunki działania we wszystkich aspektach swoich relacji handlowych i inwestycyjnych z Chinami. W tym celu rozszerzy monitorowanie dostępu europejskich przedsiębiorstw do chińskich rynków i do chińskich programów wsparcia badań i rozwoju.	C	O	J
16.12	Kompleksowa umowa inwestycyjna jest bieżącym priorytetem UE na drodze do osiągnięcia celu, jakim jest pogłębienie i zrównoważenie naszych stosunków gospodarczych z Chinami.	C	S	D
16.13	UE kładzie szczególny nacisk na szybkie zawarcie z Chinami umowy w sprawie oznaczeń geograficznych dla ochrony nazw żywności, opartej na najwyższych normach międzynarodowych.	C	S	D
16.14	UE opracowuje nową generację nowoczesnych, odpowiadających wysokim standardom umów handlowych i może rozważyć bardziej ambitne działania, takie jak głęboka i kompleksowa umowa o wolnym handlu z Chinami, o ile warunki, w tym realizacja niezbędnych reform gospodarczych w Chinach, na to pozwolą.	C	O	J
16.15	UE oczekuje, że Chiny dokonają znaczących i weryfikowalnych cięć nadwyżek mocy produkcyjnych w przemyśle, działając w oparciu o jasny terminarz zobowiązań i niezależny mechanizm monitoringu.	D	S	C
16.16	UE z zadowoleniem przyjmuje chińskie inwestycje produkcyjne w Europie, pod warunkiem że są one zgodne z prawem i regulacjami UE. W zamian UE oczekuje poprawy dostępu do rynku dla zagranicznych przedsiębiorstw w Chinach i równych warunków działania dla przedsiębiorstw i inwestorów. Chiny powinny zmniejszyć liczbę chronionych sektorów i zminimalizować przeglądy bezpieczeństwa krajowego.	C	O	D
16.17	Należy wzmocnić współpracę w dziedzinie praworządności, egzekwowania konkurencyjności, a także norm, zasad i regulacji w kluczowych sektorach.	C	O	D
16.18	Należy pogłębić obopólnie korzystną współpracę w zakresie badań i innowacji, zapewniając jednocześnie równe warunki działania.	I	O	D

16.19	Współpraca dotycząca gospodarki cyfrowej może przynieść korzyści zarówno UE, jak i Chinom. W jej ramach należy wykorzystać wzrost dzięki wspólnym normom i prowadzonym wspólnie badaniom opartym na zasadzie wzajemności.	C	O	D
16.20	UE powinna zintensyfikować współpracę z Chinami w zakresie ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej. UE powinna wzmocnić środki w celu walki z wykorzystującymi cyberprzestrzeń kradzieżami praw własności intelektualnej i tajemnic handlowych.	C	S	D
16.21	UE powinna wykorzystać platformę na rzecz łączności UE–Chiny jako główne narzędzie współpracy z Chinami mające na celu połączenie kontynentu eurazjatyckiego fizyczną i cyfrową siecią, w której będzie zachodzić wymiana handlowa, prowadzone będą inwestycje i odbywać się będą kontakty międzyludzkie.	E	S	D
16.22	Współpraca z Chinami w ramach ich koncepcji „Jeden pas i jeden szlak” powinna być uzależniona od wywiązania się tego państwa z zadeklarowanego celu stworzenia z niej otwartej platformy, w ramach której przestrzegane są zasady rynkowe i normy międzynarodowe tak, by zapewnić korzyści dla wszystkich.	E	O	D
16.23	Należy poszerzyć zakres dialogu międzyludzkiego oraz wskazać nowe inicjatywy zachęcające do większego pluralizmu w kontaktach. Kontaktom międzyludzkim należy nadać odpowiednią wagę w stosunkach UE-Chiny, wzmocniony powinien zostać również dialog poświęcony mobilności i migracji.	I	S	D
16.24	Uznanie większej roli Chin w relacjach międzynarodowych i zarządzaniu powinno być powiązane ze ściślejszym przestrzeganiem przez Chiny zasad i norm międzynarodowych.	E	O	D
16.25	UE zachęca Chiny do zmobilizowania swoich zasobów dyplomatycznych i innych środków w celu zapewnienia bezpieczeństwa jako globalnego dobra publicznego, w tym zaangażowania się w Afganistanie i Syrii.	H	O	D
16.26	UE jest zainteresowana bezpieczeństwem w Azji i będzie nadal wzmacniać swój pozytywny wkład w tym zakresie. Ponadto UE zachęca Chiny do aktywnego przyczyniania się do zapewnienia pokoju i bezpieczeństwa w sąsiedztwie UE zgodnie z prawem międzynarodowym.	H	O	D
16.27	UE pragnie utrzymania wolności żeglugi i przelotu na Morzu Wschodniocchińskim i Południowocchińskim. Spory powinny być rozwiązywane w sposób pokojowy w oparciu o praworządność; należy unikać jednostronnych prowokacji.	E	S	D
16.28	Należy pogłębić dialog UE z Chinami służący znalezieniu wspólnego stanowiska w zakresie rozbrojenia, nieprolifracji, walki z terroryzmem i cyberprzestrzeni.	H	O	D
16.29	UE powinna zadbać o jasne zrozumienie chińskiej polityki obrony i bezpieczeństwa, tak by prowadzić dialog z tym państwem w pełni zdając sobie sprawę z pobudek, które nim kierują.	H	O	D
16.30	Afryka stanowi najlepszą okazję do współpracy w zakresie bezpieczeństwa między UE a Chinami, zarówno na morzu, jak i na lądzie. Współpraca przeciwko piractwu u wybrzeży Rogu Afryki powinna być kontynuowana.	H	O	D
16.31	UE powinna poszukiwać możliwości praktycznej współpracy i koordynacji z Chinami w takich kwestiach jak budowanie potencjału i wspieranie afrykańskich działań na rzecz utrzymania pokoju, przy pełnym wykorzystaniu środków dyplomatycznych i środków bezpieczeństwa w terenie.	H	O	D
16.32	UE i Chiny mają wspólny interes we wspieraniu multilateralizmu. UE powinna współpracować z Chinami na rzecz umocnienia globalnego zarządzania opartego na zasadach.	E	O	D
16.33	UE powinna dążyć do stworzenia wspólnej platformy z Chinami poświęconej kluczowym priorytetom grupy G-20.	J	O	D
16.34	UE powinna zachęcać Chiny do odgrywania bardziej aktywnej i zaangażowanej roli na forum WTO oraz w wielostronnych inicjatywach handlowych i inwestycyjnych, a także brania na siebie odpowiedzialności proporcjonalnej do korzyści, jakie kraj ten uzyskuje z otwartego systemu handlowego, i podnoszenia poziomu ambicji tych inicjatyw. UE oczekuje, że Chiny przedstawią ofertę przystąpienia do GPA, odpowiadającą znaczeniu chińskiego rynku.	C	S	D
16.35	UE powinna bliżej współpracować z Chinami w kwestiach związanych z zarządzaniem łańcuchami żywiłowymi, kryzysami humanitarnymi i migracją.	H	O	D
16.36	UE powinna w dalszym ciągu nalegać, aby Chiny wypełniały swoje międzynarodowe zobowiązania prawne i dotyczące praw człowieka, zarówno w Chinach, jak i za granicą, oraz powinna w tym celu współpracować z Chinami.	A	O	D
16.37	Należy zainicjować pogłębiony dialog UE-Chiny na temat rozwoju.	J	S	D

16.38	UE powinna wykorzystać zobowiązanie Chin do przeciwdziałania zmianie klimatu poprzez wzmocnienie partnerstwa w tej dziedzinie, zarówno na szczeblu dwustronnym, jak i wielostronnym.	F	O	D
16.39	Środowisko naturalne jest obecnie głównym priorytetem polityki Chin, co zapisano w ostatnim planie pięcioletnim. UE powinna to wykorzystać, by stworzyć korzystny wspólny program w dziedzinach takich jak walka z zanieczyszczeniem powietrza, wody i gleby, gospodarka o obiegu zamkniętym, zrównoważone gospodarowanie zasobami oceanu oraz zwalczanie zagrożeń dla siedlisk i różnorodności biologicznej	F	S	D
16.40	UE powinna dążyć do bliższej współpracy z Chinami w zakresie zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe.	G	S	D
16.41	Działania wobec Chin wymagają kompleksowego podejścia (ze strony UE), tak by zapewnić maksymalne oddziaływanie.	B	O	J
16.42	Państwa członkowskie powinny wzmacniać uzgodnione stanowiska UE w swoich kontaktach dwustronnych z Chinami, podczas gdy Komisja i ESDZ powinny zapewniać, aby państwa członkowskie były informowane o sytuacjach, w których konieczne jest zabezpieczanie interesów UE.	B	O	J
16.43	Doroczne szczyty UE-Chiny i dialogi wysokiego szczebla wyznaczają cele i priorytety w zakresie realizacji wspólnego strategicznego programu. Doroczne przeglądy z realizacji programu UE-Chiny 2020 powinny być prowadzone przez urzędników wysokiego szczebla, a sprawozdania z nich składane podczas szczytów UE-Chiny.	A	S	J
16.44	UE będzie pracować z Chinami nad oceną skuteczności licznych wspólnych dialogów i będzie starać się ukierunkować je tam, gdzie będzie to konieczne, zgodnie z priorytetami UE.	A	O	D
16.45	UE powinna udoskonalać swoje zdolności analityczne względem Chin i docierać we wszystkich dziedzinach do przyszłych pokoleń chińskich przywódców.	I	O	D
16.46	[UE powinna] aktywnie używać dostępnych unijnych mechanizmów koordynacji, aby propagować jedność UE.	B	O	J
16.47	Realizacja unijnej strategii w sprawie Chin powinna być poddawana regularnym przeglądom przez właściwy skład Rady. UE powinna być przygotowana na zaktualizowanie swojego podejścia, gdy zmienią się założenia leżące u jego podstaw.	J	S	J

Dokument pt. „Łącząc Europę i Azję – elementy składowe strategii UE” z 2018 r.

#	Działanie	Obszar tematyczny	Pierwsza kategoryzacja O/S*	Druga kategoryzacja J/D**
18.1	Komisja zamierza opracować metodykę na potrzeby oceny poziomów zrównoważonej łączności w Europie i w Azji oraz jej wpływu na gospodarkę w UE i jej regionach.	E	S	J
18.2	Komisja zamierza propagować wymianę danych na potrzeby cel oraz cyfrowych korytarzy transportowych i przeprowadzać ocenę ryzyka.	H	S	J
18.3	Komisja zamierza prowadzić negocjacje w sprawie umowy o transporcie lotniczym ze Stowarzyszeniem Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN), Azerbejdżanem, Turcją i Katarą oraz podpisać dwustronną umowę o bezpieczeństwie lotniczym z Chińską Republiką Ludową (Chinami) i Japonią.	C	S	D
18.4	Komisja zamierza propagować na forach międzynarodowych zawieranie umów dotyczących obniżenia emisyjności transportu, w szczególności w sektorze lotniczym i morskim.	F	S	J
18.5	Komisja zamierza promować cyfryzację i uproszczenie administracyjne w zakresie transportu morskiego w Azji i w państwach regionu Morza Czarnego, jak również przyjęcie reguł rotterdamkich.	E	S	J
18.6	Komisja zamierza zbadać możliwości rozszerzenia mandatu koordynatora lub koordynatorów unijnego korytarza TEN-T na region państw objętych procedurą rozszerzenia oraz państw sąsiadujących w ramach przewidywanego przeglądu rozporządzenia w sprawie TEN-T, który należy zakończyć do 2023 r.	E	S	J
18.7	Komisja zamierza opracować normy w zakresie etycznego stosowania perspektywicznych technologii takich jak sztuczna inteligencja oraz propagować pełną zgodność z zasadami odpowiedzialnego zachowania państwa w internecie.	A	S	J
18.8	Komisja zamierza nadal propagować program Erasmus i działanie „Maria Skłodowska-Curie” w Azji oraz powiązane z nimi umowy o wzajemności w celu zwiększenia szans na wymianę i mobilność.	I	S	J
18.9	Komisja zamierza umocnić współpracę z właściwymi państwami trzecimi, w tym za pośrednictwem platformy na rzecz łączności UE-Chiny, aby propagować gospodarkę cyfrową, efektywną łączność transportową oraz inteligentną, zrównoważoną, bezpieczną i chronioną mobilność na podstawie rozszerzenia sieci TEN-T oraz propagować równe szanse w obszarze inwestycji.	C	S	D
18.10	Komisja zamierza wspierać zrównoważoną łączność w zakresie dialogów merytorycznych i dotyczących rozwoju prowadzonych z państwami trzecimi.	E	O	J
18.11	Komisja zamierza pogłębić współpracę z istotnymi organizacjami regionalnymi w Azji oraz kierować podejściami do regionalnej współpracy na rzecz łączności dla Azji.	E	O	J
18.12	Komisja zamierza współpracować z europejskimi i międzynarodowymi organizacjami normalizującymi oraz ich przedstawicielami krajowymi w związku z efektywnym i wspólnym opracowaniem niezbędnych norm technicznych, w tym poprzez ukierunkowaną pomoc techniczną i współpracę techniczną.	E	O	J
18.13	Komisja zamierza współpracować z Europejską Komisją Gospodarczą ONZ (EKG ONZ), aby ujednolicić system prawny w zakresie kolejowego transportu towarowego przez kontynent euroazjatycki, i z Międzypaństwową Organizacją Międzynarodowych Przewozów Kolejami oraz Organizacją Współpracy Kolei w celu rozszerzenia stosowania unijnych specyfikacji technicznych i ram zarządzania bezpieczeństwem.	E	S	J
18.14	Komisja (oraz w stosownych przypadkach Wysoki Przedstawiciel) zamierza ułatwić inwestycje na rzecz łączności między Europą i Azją za pośrednictwem instrumentów i gwarancji inwestycyjnych, angażując europejskie banki publiczne (EBI, EBOR oraz krajowe banki i instytucje państw członkowskich) oraz międzynarodowe instytucje finansowe zgodnie z normami międzynarodowymi i przy zapewnieniu równych szans.	C	O	J
18.15	Komisja (oraz w stosownych przypadkach Wysoki Przedstawiciel) zamierza zwiększyć unijną współpracę z Azjatyckim Bankiem Rozwoju i Azjatyckim Bankiem Inwestycji Infrastrukturalnych w zakresie inwestycji.	E	S	J
18.16	Komisja (oraz w stosownych przypadkach Wysoki Przedstawiciel) zamierza ustanowić biznesową grupę doradczą ds. łączności między Europą i Azją.	J	S	J
18.17	Komisja (oraz w stosownych przypadkach Wysoki Przedstawiciel) zamierza naciskać na zwiększenie przejrzystości udzielania zamówień publicznych dotyczących infrastruktury euro-azjatyckiej, w tym poprzez powszechniejsze przystąpienie do Porozumienia w sprawie zamówień rządowych zawartego w ramach WTO i przyjęcia norm wynikających z tego porozumienia oraz wsparcie tworzenia stron internetowych poświęconych zamówieniom publicznym.	C	S	J

Dokument „UE–Chiny – perspektywa strategiczna” z 2019 r.

#	Działanie	Obszar tematyczny	Pierwsza kategoryzacja O/S*	Druga kategoryzacja J/D**
19.1	UE wzmocni współpracę z Chinami w celu zrealizowania wspólnych zobowiązań dotyczących wszystkich trzech filarów ONZ: praw człowieka, pokoju i bezpieczeństwa oraz rozwoju.	A	O	D
19.2	Aby walczyć skuteczniej ze zmianą klimatu, UE wzywa Chiny do rozpoczęcia ograniczania poziomów emisji przed 2030 r., zgodnie z celami porozumienia paryskiego.	F	S	D
19.3	UE pogłębi współpracę z Chinami w dziedzinie pokoju i bezpieczeństwa, wykorzystując doświadczenie płynące z pozytywnej współpracy nad opracowaniem Wspólnego kompleksowego planu działania dotyczącego Iranu.	H	O	D
19.4	Mając na uwadze stabilność, zrównoważony rozwój gospodarczy i dobre rządy w krajach partnerskich, UE będzie stosować w sposób bardziej zdecydowany istniejące umowy dwustronne i instrumenty finansowe. UE będzie współpracować z Chinami na rzecz wdrożenia strategii UE dotyczącej łączenia Europy i Azji, co zagwarantuje przestrzeganie tych samych reguł przez wszystkie strony.	E	S	D
19.5	W celu uzyskania bardziej wyrównanej relacji gospodarczej opartej na zasadzie wzajemności UE wzywa Chiny do wypełnienia dotychczasowych wspólnych zobowiązań. Zobowiązania te obejmują reformę Światowej Organizacji Handlu, w szczególności w zakresie dotacji i przymusowych transferów technologii, a także zawarcie dwustronnych umów w sprawie: inwestycji (do 2020 r.), oznaczeń geograficznych (w jak najszybszym terminie) i bezpieczeństwa lotniczego (w nadchodzących tygodniach).	C	S	D
19.6	Aby promować wzajemność i otworzyć możliwości udziału w zamówieniach publicznych w Chinach, Parlament Europejski i Rada powinny przyjąć do końca 2019 r. instrument dotyczący udzielania zamówień publicznych w kontekście międzynarodowym.	C	S	D
19.7	Pragnąc zapewnić uwzględnianie w zamówieniach publicznych nie tylko cen, ale również wysokich norm pracy i norm środowiskowych, Komisja opublikuje do połowy 2019 r. wytyczne dotyczące udziału zagranicznych oferentów w unijnym rynku zamówień publicznych oraz wprowadzania na ten rynek towarów zagranicznych. Przed końcem 2019 r. Komisja dokona wspólnie z państwami członkowskimi przeglądu wdrażania obecnych ram pod kątem ewentualnych luk.	C	S	J
19.8	Aby w pełni rozwiązać problem zakłóceń na rynku wewnętrznym, które są efektem posiadania przez państwa trzecie udziałów w majątku krajowym, a także stosowania finansowania ze środków publicznych, Komisja określi przed końcem 2019 r., w jaki sposób uzupełnić luki w prawie UE.	D	S	J
19.9	UE musi przyjąć wspólne podejście dotyczące bezpieczeństwa sieci 5G w celu ochrony krytycznej infrastruktury cyfrowej przed potencjalnymi poważnymi zagrożeniami. Komisja Europejska zainicjuje ten proces, wydając zalecenie po zakończeniu posiedzenia Rady Europejskiej.	B	S	J
19.10	W celu wykrywania ryzyka dla bezpieczeństwa wynikającego z inwestycji zagranicznych w krytyczne aktywa, technologie i infrastrukturę oraz zwiększania świadomości na temat takich zagrożeń państwa członkowskie powinny zapewnić szybkie, pełne i skuteczne wdrożenie rozporządzenia w sprawie monitorowania bezpośrednich inwestycji zagranicznych.	H	S	J

Legenda: Znaczenie kolorów działań i problematyki przedstawiono w załączniku VIII.

Obszary tematyczne:

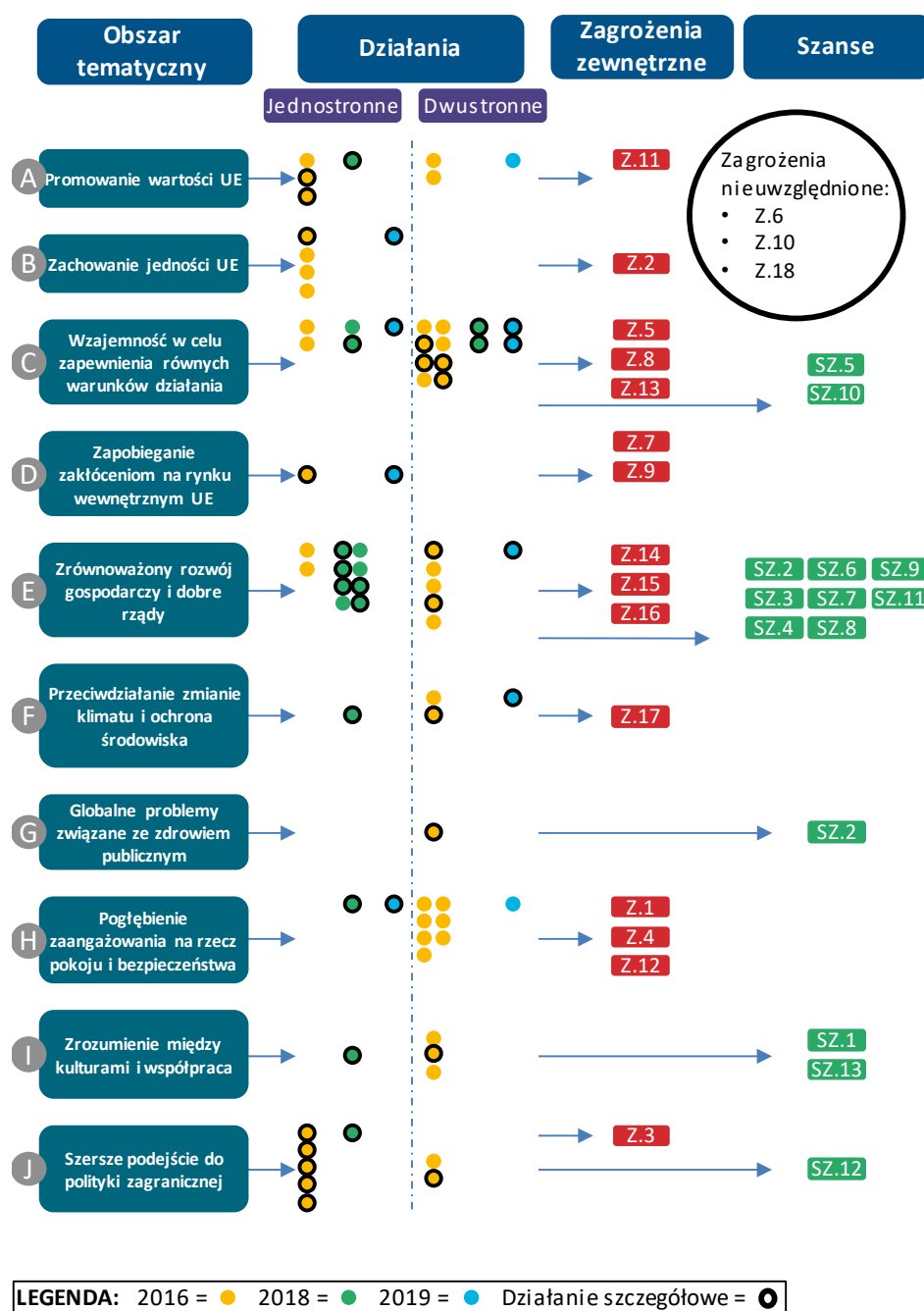
A) Promowanie wartości UE zgodnie z trzema filarami Organizacji Narodów Zjednoczonych, B) Zachowanie jedności UE, C) Wzajemność w celu zrównoważenia stosunków i zapewnienia równych warunków działania, D) Zapobieganie zakłóceniom na rynku wewnętrznym UE, E) Zrównoważony rozwój gospodarczy i dobre rządy, F) Przeciwdziałanie zmianie klimatu i ochrona środowiska, G) Globalne problemy związane ze zdrowiem publicznym, H) Pogłębienie zaangażowania na rzecz pokoju i bezpieczeństwa, I) Promowanie zrozumienia między kulturami i współpracy w zakresie innowacji J) Szersze podejście do polityki zagranicznej

Pierwsza kategoryzacja działań(*): O – ogólne, S – szczegółowe.

Druga kategoryzacja działań(**): J – jednostronne, D – dwustronne, C – Chiny.

Załącznik VIII – Obszary reakcji UE na strategię inwestycyjną Chin oraz dostosowanie tej reakcji do zagrożeń i szans, jakie stwarzają Chiny

Rys. 15 – Podsumowanie sporządzonego przez Trybunał zestawienia działań realizowanych w ramach strategii UE–Chiny

Uwaga: każdemu zagrożeniu odpowiada kolorowa kropka. W analizie porównawczej ujęto jedynie zagrożenia zewnętrzne. W niniejszej analizie uwzględniono wszystkie możliwe szanse.

Źródło: zestawienie sporządzone przez Europejski Trybunał Obrachunkowy.

OBSZAR TEMATYCZNY	DZIAŁANIA						Zagrożenia	Szanse
	Jednostronne działania UE/Chin			Dwustronne działania UE-Chiny				
	2016	2018	2019	2016	2018	2019		
A) Promowanie wartości UE zgodnie z 3 filarami ONZ	16.2 16.5 16.43	18.7		16.36 16.44		19.1	Z.11	
B) Zachowanie jedności UE	16.3 16.41 16.42 16.46		19.9				Z.2	
C) Wzajemność w celu zrównoważenia stosunków i zapewnienia równych warunków działania	16.11 16.14	18.14 18.17	19.7	16.1 16.12 16.13 16.16 16.17 16.19 16.20 16.34	18.3 18.9	19.5 19.6	Z.5 Z.8 Z.13	SZ.5 SZ.10
D) Zapobieganie zakłóceniom na rynku wewnętrznym UE	16.15*		19.8				Z.7 Z.9	
E) Zrównoważony rozwój gospodarczy i dobre rządzenie	16.4 16.10 18.6 18.10 18.11 18.12 18.13 18.15	18.1 18.5		16.21 16.22 16.24 16.27 16.32		19.4	Z.14 Z.15 Z.16	SZ.2 SZ.3 SZ.4 SZ.6 SZ.7 SZ.8 SZ.9 SZ.11
F) Przeciwdziałanie zmianie klimatu i ochrona środowiska		18.4		16.38 16.39		19.2	Z.17	
G) Globalne problemy związane ze				16.40				SZ.2
H) Pogłębienie zaangażowania na rzecz pokoju i bezpieczeństwa		18.2	19.10	16.25 16.26 16.28 16.29 16.30 16.31 16.35		19.3	Z.1 Z.4 Z.12	
I) Sprzyjanie zrozumieniu między kulturami i współpracy		18.8		16.18 16.23 16.45				SZ.1 SZ.13
J) Szersze podejście do polityki zagranicznej	16.6 16.7 16.8 16.9 16.47	18.16		16.33 16.37			Z.3	SZ.12

LEGENDA:	Działania ogólne: XX.X	Działania szczegółowe: XX.X	Terminy: XX.X	Działania podejmowane jednostronnie przez Chiny: XX.X	(Działania szczegółowe: XX.X*)
-----------------	------------------------	-----------------------------	---------------	---	--------------------------------

Wykaz akronimów

BIZ – bezpośrednie inwestycje zagraniczne

COSO – Komitet Organizacji Sponsorujących Komisję Treadwaya

COVID-19 – choroba powodowana przez nowego koronawirusa z 2019 r.

DG – dyrekcja generalna

EBC – Europejski Bank Centralny

EBOR – Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju

EFI – Europejski Fundusz Inwestycyjny

EKG ONZ: Europejska Komisja Gospodarcza Organizacji Narodów Zjednoczonych

ESDZ – Europejska Służba Działań Zewnętrznych

G-20 – międzynarodowe forum dla rządów i banków centralnych z 19 państw i UE

GPA – Porozumienie w sprawie zamówień rządowych

JRC – Wspólne Centrum Badawcze

KE – Komisja Europejska

MERICS – Mercator Institute for China Studies

MFW – Międzynarodowy Fundusz Walutowy

OECD – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju

ONZ – Organizacja Narodów Zjednoczonych

PHEIC – stan zagrożenia zdrowia publicznego o zasięgu międzynarodowym

PKB – produkt krajowy brutto

TEN-T – sieci transeuropejskie

UE – Unia Europejska

VAT – podatek od wartości dodanej

WHO – Światowa Organizacja Zdrowia

WRF – wieloletnie ramy finansowe

WTO – Światowa Organizacja Handlu

Glosariusz

Baza danych KE–JRC dotycząca udziału podmiotów zagranicznych – baza danych Komisji dotycząca aktywów przedsiębiorstw kontrolowanych przez podmioty zagraniczne oraz inwestycji w kluczowych sektorach dokonywanych przez podmioty z państw trzecich.

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne (BIZ) – posiadanie – bezpośrednio lub pośrednio – przez inwestora mającego siedzibę w jednej gospodarce 10% lub więcej całkowitej liczby głosów w przedsiębiorstwie działającym w innej gospodarce.

Inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” – chińska strategia inwestycyjna skupiająca się na infrastrukturze sieci połączeń uruchomiona w 2013 r. w celu zwiększenia wpływów Chin za granicą.

Instrument finansowy – wsparcie finansowe, które przybiera formę inwestycji kapitałowych lub quasi-kapitałowych, pożyczek lub gwarancji bądź innych instrumentów opartych na podziale ryzyka.

Korytarz gospodarczy – połączone sieci infrastruktury o charakterze transgranicznym, mające na celu ułatwienie handlu i stymulowanie rozwoju gospodarczego.

Łańcuch dostaw – system organizacji, osób, działań, informacji i zasobów zaangażowanych w wytwarzanie produktu lub usługi i dostarczanie ich klientowi.

Monitorowanie BIZ – ocena, czy dana inwestycja bezpośrednia może mieć negatywny wpływ na kraj, w którym jest dokonywana.

Państwowa strategia inwestycyjna Chin – aktualna chińska polityka wspierająca i zachęcająca finansowo przedsiębiorstwa prywatne i państwowe do inwestowania za granicą.

Porozumienie w sprawie zamówień rządowych (GPA) – porozumienie między 19 członkami WTO, w tym UE, w sprawie wzajemnego otwarcia rynków zamówień rządowych.

Produkt krajowy brutto (PKB) – podstawowa miara zamożności kraju: pieniężna wartość wszystkich dóbr i usług wytworzonych tam w określonym czasie (zwykle w okresie jednego roku).

Protokół ustaleń – porozumienie między co najmniej dwiema stronami o współpracy w konkretnej sprawie, przy czym nie nakłada ono na strony zobowiązań prawnych.

Przedsiębiorstwo państwowe – organ prowadzący działalność gospodarczą, nad którym rząd sprawuje znaczną kontrolę ze względu na pełny lub znaczny udział własnościowy.

Ramy współpracy „17+1” – forum współpracy między Chinami a 17 państwami Europy Środkowo-Wschodniej. W ramach tych uczestniczy 12 państw członkowskich UE.

Spółka celowa – podmiot prawny utworzony z myślą o realizacji konkretnych lub czasowo ograniczonych celów.

Spółka joint venture – co najmniej dwa przedsiębiorstwa łączące zasoby w celu osiągnięcia konkretnych celów handlowych, przy jednoczesnym zachowaniu ich odrębnej tożsamości.

Sprzęt 5G – standard technologiczny piątej generacji dla sieci komórkowych.

Strategia „Made in China 2025” – chińska strategia przemysłowa zainicjowana w 2015 r., koncentrująca się na towarach o wysokiej wartości dodanej, przeznaczonych zarówno na potrzeby eksportu, jak i konsumpcji krajowej.

Wskaźnik dotyczący restrykcyjności regulacji w zakresie BIZ – wskaźnik OECD mierzący restrykcje stosowane przez kraje OECD i grupy G-20 w zakresie bezpośrednich inwestycji zagranicznych.

Zabezpieczenie – aktywa przyjęte jako ubezpieczenie lub zabezpieczenie przy udzielaniu pożyczki, które przepadają w przypadku niewywiązania się ze zobowiązań.

Zespół kontrolny Trybunału

Niniejszy przegląd Trybunału pt. „Reakcja UE na państwową strategię inwestycyjną Chin” zawiera informacje na temat chińskiej strategii inwestycyjnej oraz zestawienie odnośnych wyzwań dla instytucji UE i państw członkowskich.

Niniejszy przegląd został przeprowadzony przez Izbę V, zajmującą się obszarami finansowania Unii i administracji, której przewodniczy członek Trybunału Tony Murphy. Pracami kierowała Annemie Turtelboom, członkini Trybunału, a w działania zaangażowani byli: Florence Fornaroli, szefowa gabinetu; Celil Ishik, attaché; Alberto Gasperoni, kierownik i koordynator zadania, a także kontrolerzy: Jussi Bright, Thomas af Hällström, Manja Ernst i Lara Connaughton.

W związku z trwającą pandemią COVID-19 i restrykcyjnym ograniczeniem kontaktów społecznych nie można było wykonać zdjęcia zespołu kontrolnego.

PRAWA AUTORSKIE

© Unia Europejska, 2020.

Polityka Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w zakresie ponownego wykorzystywania dokumentów jest realizowana na podstawie [decyzji Trybunału nr 6/2019](#) w sprawie polityki otwartych danych oraz ponownego wykorzystywania dokumentów.

O ile nie wskazano inaczej (np. nie zamieszczono szczegółowych adnotacji o prawach autorskich), treści Europejskiego Trybunału Obrachunkowego będące własnością UE objęte są licencją [Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe \(CC BY 4.0\)](#). Oznacza to, że ponowne wykorzystanie jest dozwolone, pod warunkiem że dokumenty zostaną odpowiednio oznaczone i zostaną wskazane dokonane w nich zmiany. W przypadku ponownego wykorzystania niedozwolone jest zmienianie oryginalnego znaczenia albo przesłania dokumentów. Trybunał nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek konsekwencje ponownego ich wykorzystania.

Jeżeli konkretna treść wskazuje na możliwą do zidentyfikowania osobę fizyczną – tak jak w przypadku zdjęć, na których widoczni są pracownicy Trybunału – lub zawiera prace stron trzecich, wymagane jest zweryfikowanie dodatkowych praw autorskich. W takim przypadku uzyskanie zezwolenia na ponowne wykorzystanie określonej treści unieważnia wspomniane wcześniej zezwolenie ogólne. Powinny być w nim wyraźnie opisane wszelkie ograniczenia dotyczące wykorzystania treści.

W celu wykorzystania lub powielenia treści niebędącej własnością UE może być konieczne wystąpienie o zgodę bezpośrednio do właścicieli praw autorskich.

Rys. 4 – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), 2018.

Rys. 10, mapa – © [autorzy OpenStreetMap](#) na podstawie licencji Creative Commons. Uznanie autorstwa – na tych samych warunkach 2.0 (CC BY-SA).

Oprogramowanie lub dokumenty objęte prawem własności przemysłowej, takie jak patenty, znaki towarowe, wzory użytkowe, znaki graficzne i nazwy, nie są objęte polityką Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w zakresie ponownego wykorzystania i nie jest udostępniana licencja na nie.

Na stronach internetowych instytucji Unii Europejskiej dostępnych w domenie europa.eu zamieszczane są odsyłacze do stron zewnętrznych. Trybunał nie kontroluje ich zawartości i w związku z tym zachęca użytkowników, aby we własnym zakresie zapoznali się z polityką ochrony prywatności i polityką w zakresie praw autorskich obowiązującymi na tych stronach.

Znak graficzny Europejskiego Trybunału Obrachunkowego

Znak graficzny Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nie może być wykorzystywany bez uprzedniej zgody Trybunału.

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY
12 rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel. +352 4398-1

Formularz kontaktowy:
eca.europa.eu/pl/Pages/ContactForm.aspx
Strona internetowa: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

EUROPEJSKI
TRYBUNAŁ
OBRACHUNKOWY